

Unge uden uddannelse eller beskæftigelse

Del I

Marts 2019

Økonomi- og
Indenrigsministeriets
BENCHMARKINGENHED

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed:
www.oimb.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1. Hovedresultater.....	3
2. Indledning.....	5
3. Data, afgrænsninger og metode.....	6
3.1 Analysens centrale indikatorer.....	6
3.2 Kontrol for rammevilkår	7
3.3 Opmærksomhedspunkter ved benchmarking.....	8
4. Resultater på landsplan	9
4.1 Andel unge i restgruppen	9
4.1.1 Karakteristik af de unge i restgruppen.....	11
4.1.2 Hvordan forsørges de unge i restgruppen?.....	13
4.2 Overgang fra restgruppen på landsplan	15
4.2.1 Karakteristik af de unge, der løftes ud af restgruppen	17
5. Resultater på kommuneniveau	21
5.1 Andel unge i restgruppen	21
5.1.1 Benchmarkinganalyse med kontrol for rammevilkår	22
5.2 Overgang fra restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse.....	26
5.2.1 Benchmarkinganalyse med kontrol for rammevilkår	28
5.3 Betydning af udvalgte risikomarkører	31
6. Opsamling og sammenhængsanalyse.....	33
6.1 Sammenhængsanalyse	33
7. Tiltag til inspiration	35

1. Hovedresultater

Unge i restgruppen

- Den såkaldte restgruppe består af unge imellem 15 og 24 år, der ikke har eller ikke er i gang med en uddannelse og som ikke er i beskæftigelse. På landsplan var andelen af unge i restgruppen i 2017 på 7,0 procent. Det svarer til knap 48.000 personer. I 2012 udgjorde restgruppen 7,6 procent og der er altså på fem år sket et fald i andelen på 0,6 procentpoint.
- På kommunalt plan varierer andelen af unge i restgruppen betydeligt fra 4,3 procent til 13,6 procent. Udviklingen i andelen fra 2012 til 2017 spænder fra et fald på 2,8 procentpoint til en stigning på 3,5 procentpoint.
- Selv når der tages højde for rammevilkår er forskellene betragtelige mellem kommunerne. De 10 kommuner, der klarer sig bedst, har i gennemsnit 1,4 procentpoint færre i restgruppen, end man kunne forvente på baggrund af deres rammevilkår. Omvendt har de 10 kommuner, der klarer sig dårligst, i gennemsnit 2,4 procentpoint flere i restgruppen, end man kunne forvente på baggrund af deres rammevilkår. Det skal ses i lyset af, at andelen jf. ovenfor, varierer imellem 4,3 og 13,6 procent.
- De unge i restgruppen er overrepræsenteret i statistikken i forhold til kriminalitet, psykisk sygdom, sociale foranstaltninger og misbrug sammenlignet med alle unge, og en større andel af de unge i restgruppen har flere af disse problemstillinger på samme tid. Unge i restgruppen er desuden også hyppigere brugere af sundhedsydelser.
- Ser man alene på de 18-24 årige i restgruppen, viser analysen, at 36,5 procent af disse unge har været i restgruppen i mindst 3 år (2017, 2016 og 2015). 9,8 procent er vendt tilbage til restgruppen i 2017, efter at have været i restgruppen i 2015 - men ikke i 2016.
- På kommunalt plan varierer andelen af unge 18-24 årige, der har været mindst 3 år i restgruppen, fra 27,6 procent til 46,2 procent.
- Godt halvdelen af unge i restgruppen over 18 år er selvforsørgende og modtager derfor ikke ydelser fra det offentlige. For de selvforsørgende i restgruppen, hører det med til billedet at 34 procent er deltidbeskæftiget (under 18 timer om ugen), 65 procent bor hjemme og 15 procent er dømt for berigelseskriminalitet.
- Ydelsesmodtagerne i restgruppen modtager primært uddannelseshjælp. Det gør sig gældende for knap 86 procent. De resterende 14 procent modtager enten dagpenge eller deltager i ressourceforløb.

Overgang fra restgruppen

- Af de unge, der var i restgruppen i 2016, var 44,2 procent ikke længere i restgruppen i 2017. Denne andel anses for at være blevet løftet ud af restgruppen og over i uddannelse eller beskæftigelse. Imellem 2015 og 2016 blev 45,7 procent løftet ud af restgruppen, og der er således sket et lille fald i andelen, der løftes ud.
- På kommunalt plan varierer andelen af unge, som blev løftet ud af restgruppen fra 2016 til 2017 fra 34,6 procent til 61,8 procent.
- De 10 kommuner der klarer sig bedst, når der er taget højde for rammevilkår, løfter i gennemsnit 7,2 procentpoint flere unge ud af restgruppen, end man kunne forvente på baggrund af deres rammevilkår. Omvendt løfter de 10 kommuner, der klarer sig dårligst, i gennemsnit 5,7 procentpoint færre ud af restgruppen, end man kunne forvente på baggrund af deres rammevilkår.

Forsættes på næste side

- Det er ikke et generelt mønster, at de kommuner, der havde relativt mange i restgruppen i 2016, også fik løftet relativt mange unge ud af restgruppen fra 2016-2017. Der er således flere kommuner, der både havde en lavere andel i restgruppen i 2016, end man kunne forvente på baggrund af rammevilkår, og en højere andel end forventet, der blev løftet ud af restgruppen.
- Ser man på overgangen fra restgruppen fordelt på aldersgrupper, blev særligt de 15-17 årige løftet ud af restgruppen imellem 2016 og 2017, hvoraf over 60 procent forlader restgruppen. Ca. 40 procent af de 18-24 årige blev i samme periode løftet ud af restgruppen.
- Analysen indikerer endvidere, at tid i restgruppen kan have en betydning for overgang fra restgruppen. Ca. 30 procent af de unge, der var i restgruppen i både 2015 og 2016 blev løftet ud af restgruppen fra 2016 til 2017. Til sammenligning var det ca. 50 procent af dem, der kun var i restgruppen i 2016, der blev løftet ud af restgruppen fra 2016 til 2017.
- Unge, der har en eller flere problemstillinger i forhold til misbrug, kriminalitet, sociale foranstaltninger eller psykisk sygdom, blev i mindre grad end andre unge løftet ud af restgruppen.
- Analysen viser desuden at deltidsbeskæftigelse, afsluttet produktionsskoleforløb mellem de to opgørelsestidspunkter og kursusdeltagelse alt andet lige øger sandsynligheden for, at den unge løftes ud af restgruppen. Ligeledes påvirker et højt karaktergennemsnit og lavt fravær i folkeskolens udskoling sandsynligheden for at forlade restgruppen positivt.
- Når de unge forlader restgruppen, sker dette primært til uddannelse, som 76,7 procent af de unge imellem 15-24 år overgik til. Dette er særligt udtalt for de 15-17 årige, hvor over ni ud af 10 overgår til uddannelse. Resten af de unge, der har forladt restgruppen er overgået til beskæftigelse over 18 timer om ugen.
- Der er stor kommunal variation i andelen af unge der overgik til uddannelse fra 51 procent i kommunen med den laveste andel til 82 procent i kommunen med den højeste.

Del II: Inspiration til konkrete tiltag til arbejdet med at få unge i uddannelse eller beskæftigelse

- Der er gennemført en kvalitativ undersøgelse af, hvordan nogle af de kommuner, der klarer sig bedst i den kvantitative analyse, når der er taget højde for rammevilkår, arbejder med området. I del II af denne analyse præsenteres 24 tiltag til inspiration, som den enkelte kommune kan anvende i det videre arbejde med restgruppen.
- Tiltagene er inddelt i temaerne: Overordnet styring og opfølgning, arbejdstilrettelæggelse og konkrete indsatser rettet imod de unge.

Se hvordan din kommune placerer sig

- I *bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig"* kan du finde de væsentligste resultater af analysen for din kommune.
- I *bilag 2: "Kommunespecifikke nøgletal"* ses en række kommunefordelte tabeller med de væsentligste nøgletal i analysen.

2. Indledning

Unge uden uddannelse eller beskæftigelse har i mange år været et fokusområde og er ofte genstand for stor politisk interesse, senest med etableringen af den nye Forberedende Grunduddannelse (FGU) og ungeudspillet "Mod på livet – vejene til uddannelse og job".

Det store politiske fokus skal ses i lyset af, at der i 2017 var næsten 48.000 unge mellem 15 og 24 år uden uddannelse eller arbejde. Denne gruppe af unge går ofte under betegnelsen "restgruppen", som også anvendes i denne analyse. Der er store gevinster forbundet med at få de unge i restgruppen i uddannelse eller beskæftigelse. Det er dels en gevinst for den enkelte unge selv, men der er også en række samfundsmæssige gevinster forbundet med at flytte unge fra restgruppen til uddannelse og beskæftigelse. Udover at det kan reducere udgifterne til ydelsesmodtagere, kan det også være med til at imødegå rekrutteringsudfordringer og en stigende mangel på faglært arbejdskraft. Det er kommunernes ansvar at hjælpe de unge fra folkeskolen og videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Formålet med denne analyse er at skabe et styrket vidensgrundlag for den enkelte kommunes videre arbejde med unge i restgruppen. I analysen sættes der både fokus på andelen af unge i restgruppen i 2017, og andelen af unge der blev løftet ud af restgruppen og over i uddannelse eller beskæftigelse fra 2016 til 2017. Med henblik på at sikre et bedre sammenligningsgrundlag på tværs af kommunerne tages der i benchmarkinganalysen højde for, at kommunerne har forskellige demografiske og socioøkonomiske rammevilkår.

Dermed får den enkelte kommune et overblik over, hvordan den klarer sig i forhold til andre kommuner i arbejdet med restgruppen. For at få en bedre og mere detaljeret forståelse af, hvem de unge er, lægges der desuden i analysen vægt på at give en karakteristik af de unge i restgruppen og dem, der løftes ud af restgruppen.

For at kvalificere resultaterne yderligere og bidrage med viden til, hvordan kommunerne kan bruge resultaterne til at identificere forbedringspotentialer, er der desuden indsamlet 24 initiativer, man som kommune kan finde inspiration i, til det videre arbejde med unge uden uddannelse eller beskæftigelse.

Analysen er opdelt i to dele. I del I gennemføres den kvantitative analyse af restgruppen på lands- og kommunalt plan, og der tages i den forbindelse højde for forskelle i rammevilkår. I del II præsenteres de 24 initiativer i et særskilt inspirationskatalog. Initiativerne er indsamlet af Epinion på vegne af Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed i syv af de kommuner, der klarer sig bedst i benchmarkinganalysen.

I nærværende, kvantitative, del af analysen gennemgås kort analysens metode, data samt centrale begreber og afgrænsninger i kapitel 3. I kapitel 4 præsenteres de centrale resultater på landsplan, dels for andelen af unge i restgruppen sammenlignet med alle unge, og dels for andelen af unge der løftes ud af restgruppen.

I kapitel 5 gennemføres benchmarkinganalysen af andelen af unge i restgruppen og andelen der løftes ud af restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse, hvor der tages højde for forskelle i kommunernes rammevilkår. I kapitel 6 undersøges sammenhængen mellem andelen af unge i restgruppen og andelen der løftes ud af restgruppen. Endeligt er der i kapitel 7 en kort beskrivelse af, hvilke tiltag til inspiration med henblik på at reducere andelen af unge i restgruppen, der findes i del II af analysen.

3. Data, afgrænsninger og metode

I dette kapitel beskrives de mest centrale valg i forhold til data, afgrænsning samt den metode, der anvendes for at tage højde for rammevilkår. Analysen tager afsæt i registerdata fra Danmarks Statistik.

3.1 Analysens centrale indikatorer

Et afgørende element i analysen er, hvornår en ung henføres som værende en del af restgruppen, det vil sige unge, der ikke har en uddannelse, ikke er i gang med en uddannelse og ikke er i beskæftigelse. Overordnet er unge i restgruppen kendetegnet ved at være mellem 15 og 24 år, uden en kompetencegivende ungdomsuddannelse og udenfor uddannelse og beskæftigelse. I boks 3.1 nedenfor fremgår en mere detaljeret afgrænsning. Definitionen lægger sig tæt op ad den, som blandt andet Undervisningsministeriet bruger¹.

Boks 3.1

Afgrænsning af unge i restgruppen

For at en borger henføres til restgruppen skal denne opfylde følgende kriterier:

- Være imellem 15 og 24 år
- Have fuldført mindst 8. klasse i en dansk grundskole
- Ikke være i gang med en uddannelse
- Ikke være i beskæftigelse 18 timer eller mere om ugen eller være selvstændig
- Ikke have fuldført en kompetencegivende uddannelse
- Ikke have gennemført KUU eller STU
- Ikke være i skånejob eller på førtidspension

Anm.: For en nærmere specifikation af de konkrete punkter, herunder eksempler fra en række konkrete uddannelser, se *bilag 3: Metode*.

I analysen betragtes to hovedindikatorer:

- Andelen af unge i restgruppen i 2017.
- Andelen af unge der var i restgruppen i 2016, men som er overgået til uddannelse eller beskæftigelse i 2017, dvs. andelen af unge, som er trådt ud af restgruppen.

Andelen af unge i restgruppen opgøres som antallet af unge i restgruppen, jf. boks 3.1, i forhold til antallet af personer imellem 15-24 år, der har fuldført mindst 8. klasse i en dansk grundskole.

De unges tilknytning til uddannelse eller beskæftigelse opgøres pr. 30. september i det angivne år, hvormed der er tale om et punktnedslag. At en ung er i restgruppen i 2017 betyder altså ikke nødvendigvis, at den unge i hele 2017 har været udenfor uddannelse eller beskæftigelse.

Andelen af unge der overgår fra restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse, er opgjort som antallet af unge, der imellem september 2016 og september 2017 skifter fra at være i restgruppen til ikke at være i restgruppen, set i forhold til alle unge i restgruppen i 2016. Der tages udgangspunkt i de unge, der er 15-24 år i 2016 og nogle af disse, vil således nå at fylde 25 år, men medta-

¹ Se eksempelvis <https://uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/ugens-tal/170227-70-000-unge-med-hverken-uddannelse-eller-job>

ges i analysen alligevel. Dette er gjort for at andelen ikke påvirkes af, hvor mange der i en kommune fylder 25 år. Ydermere ekskluderes der i opgørelsen de få unge som eksempelvis tildes førtidspension, dør eller fraflytter landet og dette påvirker således ikke andelen af unge der løftes ud af restgruppen.

Unge der flytter kommune

Når andelen der løftes ud af restgruppen opgøres på kommuneniveau, vil nogle individer flytte kommune imellem opgørelsestidspunkterne. I tilfældet af, at den unge er overgået til uddannelse eller beskæftigelse, og dermed ikke længere er i restgruppen, henføres personen entydigt til én kommune. Foretages der flere flytninger, betragtes kun den sidste tilflytningskommune. Dette gøres ud fra flyttereglerne beskrevet i tabel 3.1.

Tabel 3.1

Flytteregel for unge der løftes ud af restgruppen og skifter kommune

Hændelse	Opgørelseskommune
Den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse, og flytter derefter kommune	Fraflytningskommune
Den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse mindre end 2 måneder efter, at have flyttet til en ny kommune	Fraflytningskommune
Den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse 2 eller flere måneder efter, at have flyttet kommune	Tilflytningskommune

Anm: For en nærmere uddybning af flyttereglen, se *bilag 3: Metode*.

Formålet med flyttereglerne er at tilskrive personer, der er flyttet i den undersøgte periode, til den kommune, der har haft størst indflydelse på, at den unge er kommet i uddannelse eller beskæftigelse. Der kan eksempelvis være tilfælde, hvor en kommune har forberedt den unge til fx uddannelse, og hvor den unge flytter til en anden kommune i forbindelse med studiestart. Derfor henføres unge, der fx løftes ud af restgruppen mindre end 2 måneder efter at have flyttet kommune, til fraflytningskommunen. Reglerne er baseret på et skøn, hvorfor der kan være enkelttilfælde på individniveau, hvor disse ikke er retvisende. Det vurderes dog, at eventuelle undtagelser fra reglerne ikke har betydning for resultaterne på kommuneniveau

3.2 Kontrol for rammevilkår

En række af de forskelle, der eksisterer på tværs af kommunerne, kan tilskrives forskelle i kommunernes rammevilkår. Rammevilkår udgør i denne sammenhæng, strukturelle vilkår som kommunen opererer under, og ikke kan påvirke på kort eller mellemlang sigt. De rammevilkår, der er taget højde for i denne analyse, er præsenteret i kapitel 5.

I analysen tages der højde for forskelle i rammevilkår ved hjælp af logistisk regressionsanalyse, der udføres på individniveau. I *bilag 3: Metode* er den anvendte fremgangsmåde uddybet. Den logistiske regressionsanalyse udføres for de to hovedindikatorer i analysen:

- Andelen af unge i restgruppen
- Andelen af unge der løftes ud af restgruppen

På baggrund af den logistiske regressionsanalyse beregnes den forventede andel af unge i restgruppen for hver enkelt kommune, når der tages højde for rammevilkår. Denne bruges i beregningen af den såkaldte benchmarkingindikator, som er forskellen mellem hver enkelt kommunes faktiske andel og forventede andel:

$$\text{Benchmarkingindikator} = \text{Faktisk andel} - \text{Forventet andel}$$

Benchmarkingindikatoren er dermed et mål i procentpoint, som er negativt, hvis kommunens faktiske andel er lavere end forventet og positivt, hvis kommunens andel er højere end forventet. Benchmarkingindikatoren sikrer et bedre sammenligningsgrundlag på tværs af kommuner, hvor betydningen af rammevilkår i betydelig grad er renset ud. I boks 3.2 fremgår det, hvordan benchmarkingindikatoren konkret skal fortolkes.

Boks 3.2

Eksempel på fortolkning af benchmarkingindikatoren for andel i restgruppen

- Benchmarkingindikator større end 0: Der er en højere andel af unge i restgruppen end man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår. En kommune med en benchmarkingindikator på 5 har 5 procentpoint flere unge i restgruppen end man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår.
- Benchmarkingindikator lig 0: Der er samme andel af unge i restgruppen som man kunne forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår.
- Benchmarkingindikator under 0: Der er en lavere andel af unge i restgruppen i kommunen end man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår. En kommune med en benchmarkingindikator på -5 har 5 procentpoint færre unge i restgruppen end man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår.

3.3 Opmærksomhedspunkter ved benchmarking

Benchmarkingindikatoren er et estimeret tal, som er behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Det betyder, at der ikke skal tolkes for håndfast på den konkrete rangering af kommunerne på baggrund af benchmarkingindikatoren. Af den årsag illustreres resultaterne for kommunernes benchmarkingindikator inddelt i kvintiler, således at der kun skelnes mellem de kommuner, der ligger i den bedste femtedel, næstbedste femtedel, midterste femtedel, næst dårligste femtedel og dårligste femtedel.

Meknikken ved en regressionsmodel gør desuden, at man ikke kan konkludere noget om størrelsen på den generelle andel af unge i restgruppen eller andelen af unge, der løftes ud af restgruppen. Man kan således ikke konkludere, at de kommuner, der klarer sig godt i benchmarkinganalyserne, ikke potentielt kan sænke andelen af unge i restgruppen yderligere. Det anbefales derfor, at alle kommuner forholder sig til tallene i denne analyse og læser del II af analysen, hvor en række tiltag med henblik på at nedbringe andelen af unge i restgruppen er beskrevet til inspiration for kommunernes videre arbejde med området.

4. Resultater på landsplan

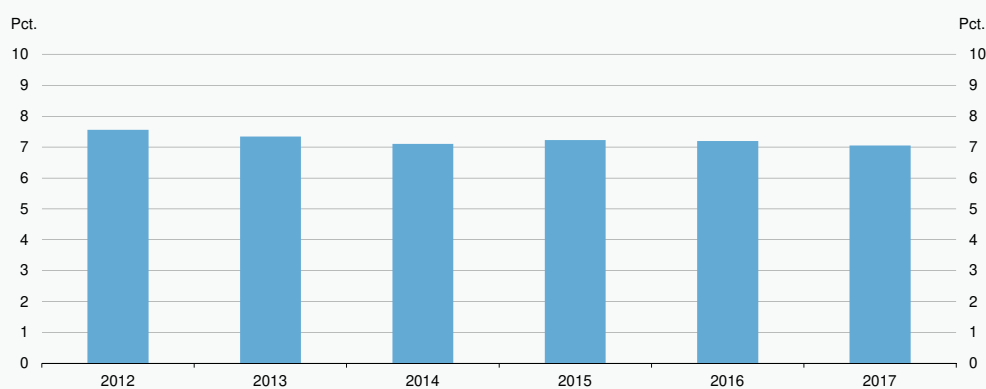
I første del af analysen præsenteres resultaterne for andelen af unge i restgruppen i 2017 og andelen af unge der løftes ud af restgruppen imellem 2016 og 2017 på landsplan.

4.1 Andel unge i restgruppen

I 2017 var 7,0 procent af de unge imellem 15 og 24 år en del af restgruppen. Det svarer til 47.886 personer. I 2012 var andelen af unge i restgruppen på 7,6 procent og andelen er således faldet med 0,6 procentpoint fra 2012 til 2017 jf. figur 4.1

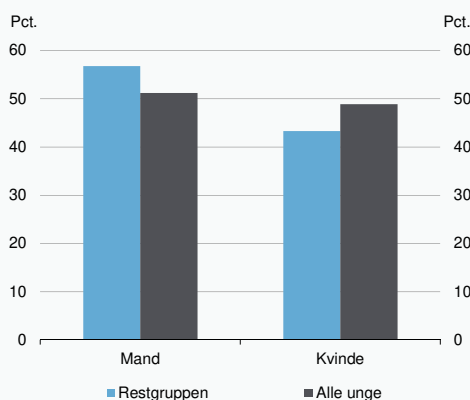
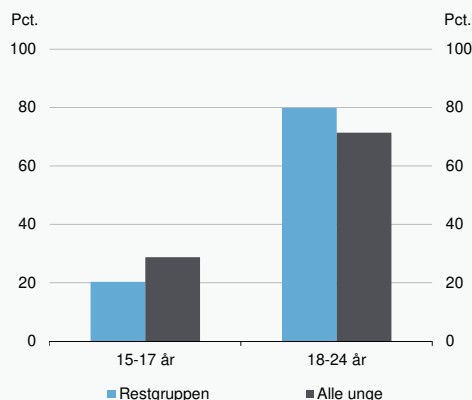
Figur 4.1

Andelen af unge i restgruppen, 2012-2017

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur 4.2 viser, at mænd er overrepræsenteret i restgruppen, mens det forholder sig omvendt for kvinder. Figur 4.3 viser endvidere, at næsten 80 procent af restgruppen består af de 18-24 årige sammenlignet med lige over 70 procent af alle unge. At de 15-17 årige er underrepræsenteret i restgruppen, skal ses i lyset af, at aldersgruppen har pligt til enten at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der sigter imod gennemførelse af en uddannelse. Til trods for denne lov-mæssige pligt, er der i 2017 alligevel næsten 10.000 unge under 18 år, svarende til godt 20 procent af alle 15-17 årige, der hverken er i uddannelse, arbejde eller har gennemført en ungdomsuddannelse.

Figur 4.2**Kønsfordeling blandt restgruppen og alle unge****Figur 4.3****Aldersfordelingen blandt restgruppen og alle unge**

Anm.: Bemærk at akserne på figurerne er forskellige.
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Anciennitet blandt unge i restgruppen

En vigtig indikator for kommunernes arbejde med at få unge ud af restgruppen er, hvor længe de unge er en del af restgruppen og om de vender tilbage efter at have været trådt ud i uddannelse eller beskæftigelse på et tidspunkt eller ej. I tabel 4.2 ses andelen af unge i restgruppen imellem 18-24 år i 2017 fordelt på anciennitet siden 2015. Knap 31 procent var kun i restgruppen 2017 og ikke i de to foregående år. Omvendt var godt 36 procent i restgruppen i alle tre år.

Ca. hver 10 af de unge i restgruppen i 2017 var også i restgruppen i 2015, men ikke i 2016. De er altså vendt tilbage til restgruppen i den undersøgte periode. Sammenlagt har 69 procent af de unge i restgruppen i 2017 været i restgruppen i mindst 2 ud af de sidste 3 år. Det viser, at en relativt stor del af de unge i restgruppen står uden uddannelse eller beskæftigelse i længere tid og at det kan være vanskeligt at fastholde de unge ude, der er blevet løftet ud af restgruppen på et tidspunkt.

Tabel 4.2**Andelen af unge 18-24 årige i restgruppen i 2017, fordelt på anciennitet i restgruppen.**

Andel i restgruppen kun i 2017	30,8
Andel i restgruppen fra 2016-2017	22,9
Andel i restgruppen fra 2015-2017	36,5
Andel i restgruppen i 2015 og i 2017	9,8

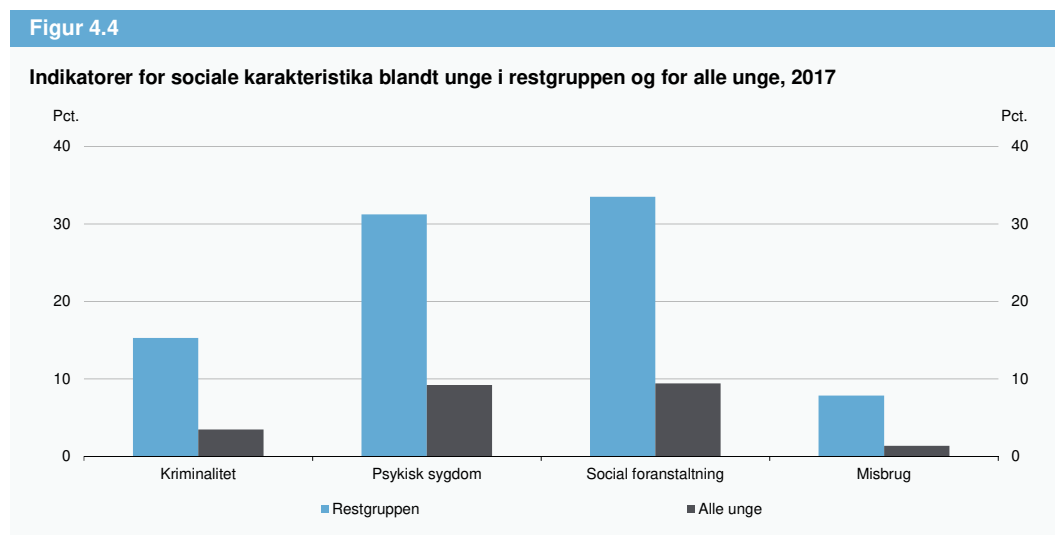
Anm.: Populationen er afgrænset til unge i restgruppen imellem 18-24 år, for at tillade at alle i populationen kan have været 3 år i restgruppen. Der tages ikke højde for, om de unge er i restgruppen i perioden imellem opgørelsestidspunktet i de forskellige år som er 30. september. For andel i restgruppen fra 2015-2017 er der tale om minimum siden 2015.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

4.1.1 Karakteristik af de unge i restgruppen

Restgruppens sociale karakteristika

Figur 4.4 viser, at de unge i restgruppen er markant overrepræsenteret i forhold til kriminalitet, psykisk sygdom, misbrug og sociale foranstaltninger. Hvor ca. hver 10. af alle unge har en psykiatrisk diagnose eller har modtaget en social foranstaltning, er det ca. hver tredje af de unge i restgruppen. For restgruppen er 15 procent endvidere dømt for kriminalitet og 8 procent er i behandling for enten stof- eller alkoholmisbrug. Sammenlignet hermed er godt 3 procent af alle unge dømt for kriminalitet, og omkring 1 pct. er i behandling for misbrug.

Anm.: Kriminalitet dækker over betingede eller ubetingede domme efter straffeloven indenfor de sidste fire år. Psykisk sygdom dækker over psykisk sygdomme diagnosticeret indenfor de sidste fem år. De unge har modtaget en social foranstaltning, hvis de nogensinde har modtaget en forebyggende foranstaltning eller er blevet anbragt. Misbrug dækker over alkohol- eller stofmisbrugsbehandling i de kommuner, der har godkendt data for 2017. I alt 79 kommuner indgår i denne opgørelse. Se i øvrigt bilag 3: Metode for yderligere detaljering.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Tabel 4.3 viser endvidere, at flere af de unge i restgruppen på samme tid er berørte af flere af de fire indikatorer, der er præsenteret i figur 4.4. De unge kan eksempelvis både være dømt for kriminalitet og have en psykiatrisk diagnose. 45,5 procent af de unge i restgruppen er ikke omfattet af nogle af indikatorerne. For alle unge er dette tal 82,9 procent. I den anden ende af skalaen findes unge, der både er dømt for kriminalitet, har en psykisk sygdom, modtaget en social foranstaltning og er eller har været i behandling for misbrug. Dette gælder for 1,4 procent af de unge i restgruppen, imens det kun gælder for 0,1 procent af de øvrige unge.

Der tegner sig altså et billede af, at de unge i restgruppen er en kompleks gruppe med flere forskellige udfordringer, der går på tværs af eksempelvis beskæftigelsesområdet, socialområdet, børn- og ungeområdet og sundhedsområdet. Effektiv håndtering af de ofte flerartede problemstillinger, stiller store krav til samarbejdet mellem forvaltningerne indenfor den enkelte kommune, for at den unge ikke bliver tabt "imellem to stole". Hvordan dette sikres, er et af temaerne i det inspirationskatalog, som udgør del II af denne analyse.

Tabel 4.3

Andel berørte af indikatorer for kriminalitet, misbrug, psykisk sygdom og sociale foranstaltninger

	Restgruppen	Alle unge
Alle fire indikatorer	1,4	0,1
Tre indikatorer	5,4	0,7
To indikatorer	17,9	3,7
Én indikator	29,8	12,4
Ingen indikatorer	45,5	82,9

Anm.: Grupperingerne er gensidigt udelukkende. I opgørelsen indgår kun de 79 kommuner, der har godkendt 2017-tal for alkohol- og misbrugsbehandling.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

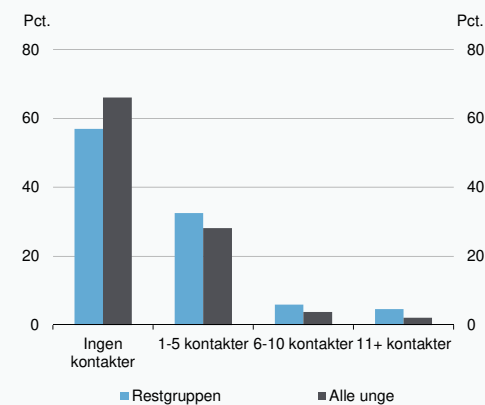
Forbrug af sundhedsydelser

Restgruppen er i højere grad og hyppigere i kontakt med sundhedsvæsenet sammenlignet med alle unge. Hvor 57 procent af de unge i restgruppen i løbet af 2016 ingen kontakt havde til sygehusvæsenet gælder dette for 66 procent af alle unge jf. figur 4.5. Yderligere havde 5 procent af de unge i restgruppen flere end 10 kontakter i løbet af 2016, sammenlignet med godt 2 procent af alle unge.

Også for almen praksis gør billedet sig gældende jf. figur 4.6. Hvor andelen af unge i restgruppen med få kontakter til den almene praksis er underrepræsenteret, er der til gengæld flere af disse, som har mange kontakter til almen praksis: Knap 16 procent i restgruppen har flere end 10 kontakter i løbet af året. For alle unge er det ca. 10 procent, der har flere end 10 kontakter.

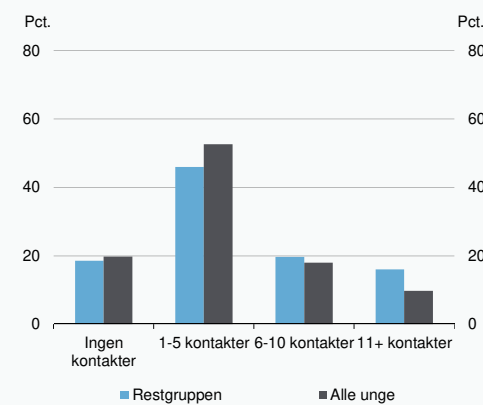
Figur 4.5

Antal kontakter i somatikken for restgruppen og alle unge

Figur 4.6

Antal kontakter til almen praksis for restgruppen og alle unge

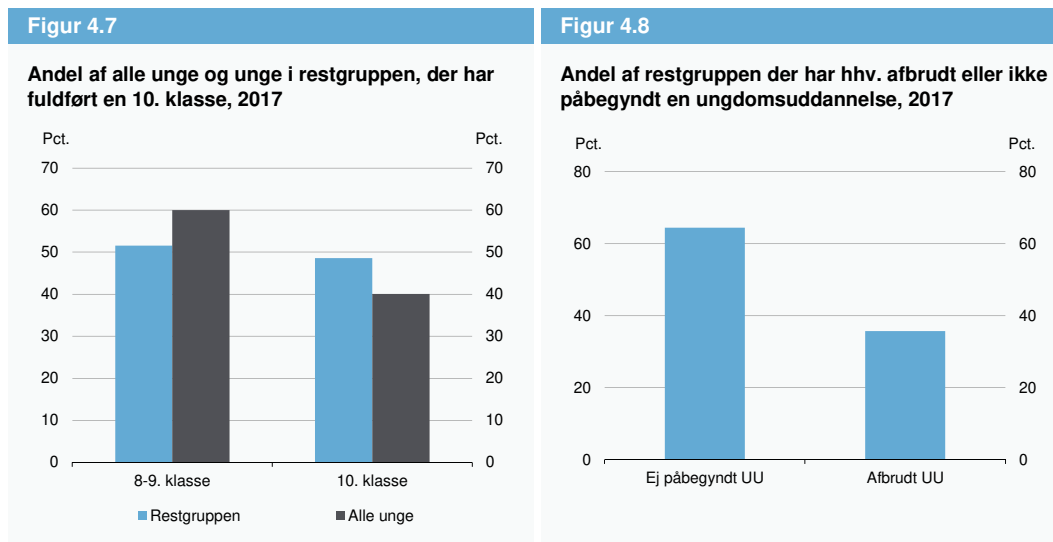

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Særligt om skolegangen blandt unge i restgruppen

Karakteriserer man de unge på baggrund af deres hidtidige skolegang, er det generelle billede, at de unge i restgruppen i højere grad har taget 10. klasse i forhold til alle unge, jf. figur 4.7. Over 60 procent i restgruppen, har desuden aldrig påbegyndt en ungdomsuddannelse, mens knap 40 procent af de unge i restgruppen har afbrudt en ungdomsuddannelse jf. figur 4.8. Hertil skal det bemærkes, at disse tal ikke dækker over unge, der eksempelvis er i gang med en 9. eller 10. klasse, da disse unge jf. definitionen i kapitel 3 ikke opgøres som en del af restgruppen.

Resultaterne indikerer, at der med fordel kan sættes ind med en målrettet indsats i tiden omkring færdiggørelse af grundskolen, da mange af de unge i restgruppen aldrig er kommet i gang med en ungdomsuddannelse. Der er dog også en del af de unge i restgruppen, der faktisk har gået på en ungdomsuddannelse, men er stoppet igen inden de blev færdige. Derfor er der også god grund til at have fokus på fastholdelse i uddannelse. Dette er blandt andet et af de emner der er hentet konkret inspiration til og som præsenteres i del II af rapporten.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

4.1.2 Hvordan forsørges de unge i restgruppen?

Tabel 4.4 viser, at stort set lige mange i restgruppen på 18 år eller derover er selvforsørgende eller ydelsesmodtagere. De unge i restgruppen betegnes som selvforsørgende, hvis de ikke modtog en ydelse i slutningen af september 2017. Der kan være flere årsager til, at den unge ikke modtager en ydelse og således betragtes som selvforsørgende. Det kan eksempelvis være, at den unge ikke er berettiget til at modtage en ydelse, at den unge forsørges af sine forældre eller sin ægtefælle/samlever. Alle de unge mellem 15-17 år er selvforsørgende, da disse ikke har mulighed for at søge ydelsesunderstøttelse.

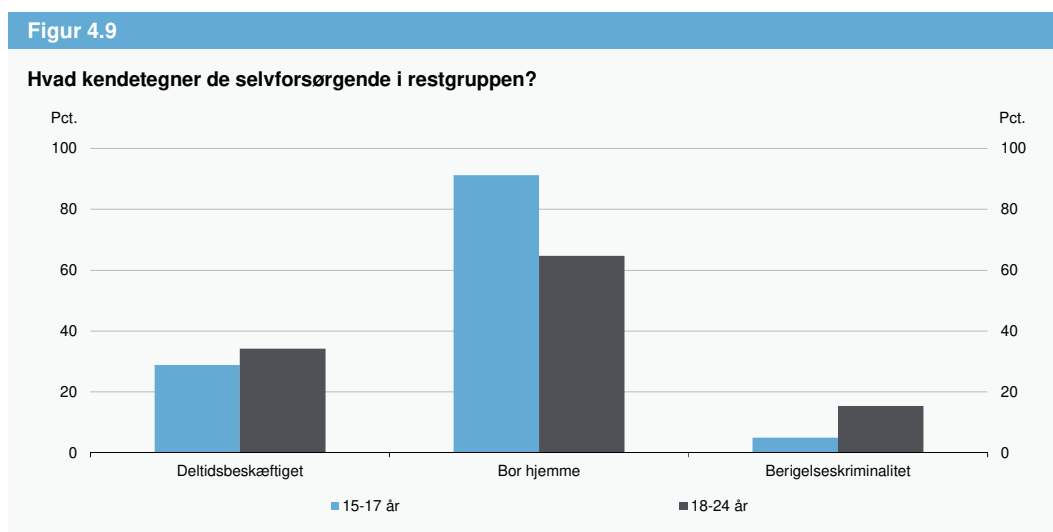
Tabel 4.4		
Forsørgelsesgrundlag blandt unge i restgruppen		
	Selvforsørgende	Ydelsesmodtagere
Alle unge i restgruppen	60,4 pct.	39,6 pct.
Unge i restgruppen, 18-24 år	50,4 pct.	49,6 pct.
Unge i restgruppen 15-17 år	100 pct.	0 pct.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Særligt om de selvforsørgede

Som det fremgår af tabel 4.4 er 60,4 procent af alle unge i restgruppen selvforsørgende. Dette tal skal ses i lyset af, at alle unge mellem 15-17 år er selvforsørgende, imens det er 50,4 procent af de 18-24 årige. Da de selvforsørgede *ikke* modtager ydelser eller er i gang med en uddannelse, er det datamæssigt vanskeligt at skaffe viden om deres aktiviteter. Samtidig er det et vigtigt emne at blive klogere på.

I figur 4.9 nedenfor præsenteres et billede af de selvforsørgende ud fra de data, der trods alt er til rådighed og som kan give en indikation på, hvordan de unge forsørges.

Anm.: De forskellige indikatorer er ikke gensidigt udelukkende, og søjlerne summerer ikke til 100. Deltidsbeskæftigelse svarer i denne sammenhæng til at arbejde mindre end 18 timer ugentligt. Berigelseskriminalitet dækker domme indenfor bl.a. indbrud, tyveri, røveri, bedrageri, hæleri og en række andre forbrydelser. Se *bilag 3: Metode* for en komplet liste.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figuren viser, at henholdsvis 29 og 34 procent af de selvforsørgede 15-17 årige og 18-24 årige i restgruppen er i deltidsbeskæftigelse i september 2017. Ca. 90 procent af de 15-17 årige bor hjemme hos mindst en af forældrene, der muligvis står for den unges forsørgelsesgrundlag. For de 18-24 årige er dette tal ca. 65 procent. Slutteligt viser figuren, at en række af de unge i restgruppen er dømt for berigelseskriminalitet, som dækker over en række forbrydelser, der kan give en økonomisk gevinst og dermed have til formål at danne et forsørgelsesgrundlag. Af de 18-24 årige er det godt 15 procent, der er dømt for berigelseskriminalitet, imens det for de 15-17 årige er 5 procent.

Særligt om ydelsesmodtagere

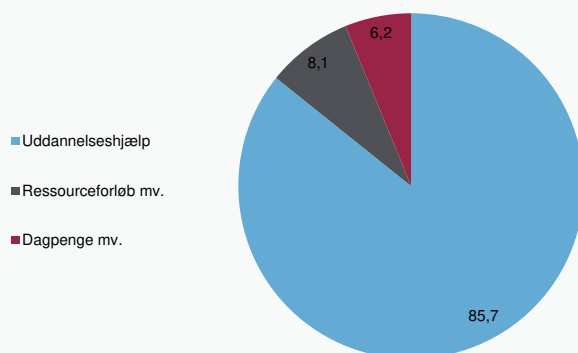
Ydelsesmodtagerne i restgruppen består alene af de 18-24 årige, da unge imellem 15-17 år ikke kan modtage ydelser. Af de 18-24 årige modtager 49,6 procent en ydelse. 85,7 procent af ydelsesmodtagerne modtager uddannelseshjælp² jf. figur 4.10. Uddannelseshjælp blev indført i 2014 og har erstattet kontanthjælp for unge under 30 år, der ikke har en kompetencegivende uddannel-

² Uddannelseshjælp indeholder også integrationsydelse som en række unge modtager i stedet for uddannelseshjælp. Det er imidlertid ikke et udtryk for, at de unge eksempelvis er nyligt tilkomne flygtninge eller familiesammenførte, da de unge i restgruppen som minimum skal have gennemført 8 klasse i en dansk grundskole. 'Ressourceforløb mv.' dækker over Ressourceforløb, fleksjob, ledighedsydelse og revalidering. 'Dagpenge mv.' dækker over dagpenge, sygedagpenge, jobafklaring og barselsdagpenge.

se. De resterende 14,3 procent af ydelsesmodtagerne modtager henholdsvis dagpenge mv. (6,2 procent) og ressourceforløb mv. (8,1 procent).

Figur 4.10

Ydelsesmodtagere i restgruppen imellem 18-24 år fordelt efter ydelsestype

Anm.: Førtidspension og efterløn indgår ikke i opgørelsen, jf. definitionen af unge i restgruppen.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

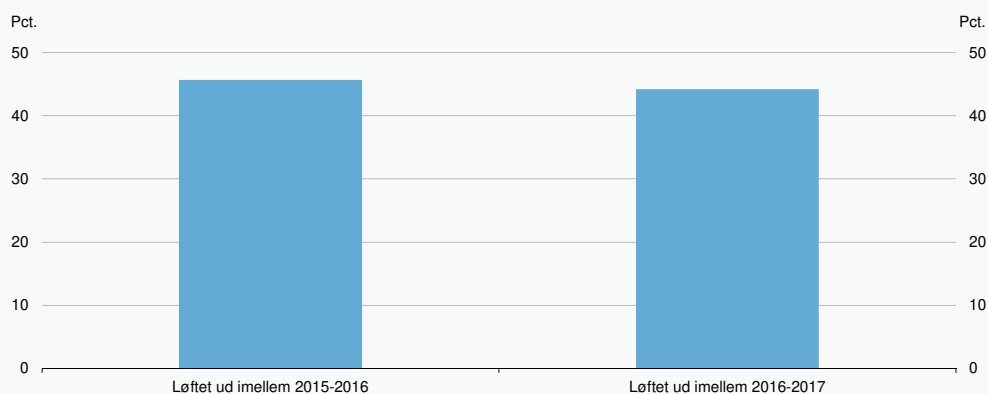
Størstedelen af de 18-24 årige ydelsesmodtagere i restgruppen er modtagere af uddannelseshjælp. I forbindelse med modtagelsen af uddannelseshjælp visiteres de unge til en visitationskategori, alt efter hvor langt de unge vurderes at være fra at kunne påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Blandt de unge imellem 18 og 24 år i restgruppen, der modtager uddannelseshjælp, vurderes ca. 4 procent åbenlyst uddannelsesparate, 44 procent uddannelsesparate, 50 procent aktivitetsparate og de resterende 2 procent jobparate³.

4.2 Overgang fra restgruppen på landsplan

I det følgende vender vi blikket mod, hvor mange af de unge i restgruppen, der fra september i 2016 til september i 2017 er blevet løftet ud af restgruppen til enten uddannelse eller beskæftigelse. De få unge der i perioden dør, fraflytter landet eller overgår til eksempelvis førtidspension er således frasorteret.

Figur 4.11 viser at 44,2 procent, svarende til 20.927 af de unge, som var i restgruppen i september 2016, blev løftet ud af restgruppen og var i september 2017 dermed enten i uddannelse eller i beskæftigelse. Det betyder omvendt også, at 55,8 procent eller 26.441 personer stadig var i restgruppen i september 2017. Til sammenligning overgik 45,7 procent af restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse fra 2015 til 2016.

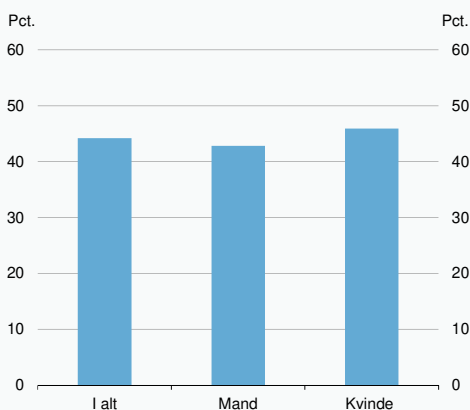
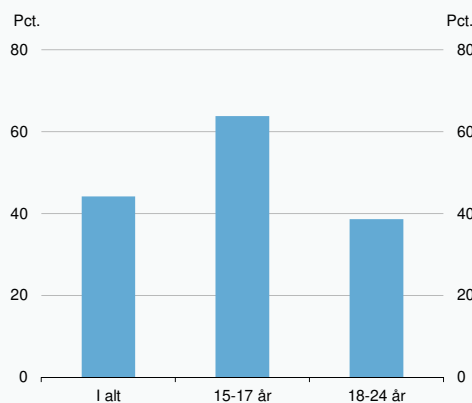
³ Åbenlyst uddannelsesparat dækker over en vurdering af, at den unge umiddelbart kan påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Vurderingen 'uddannelsesparat' dækker over, at den unge indenfor et år, med den rette hjælp, kan påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Unge der ikke vurderes klar til at påbegynde en uddannelse indenfor et år, indplaceres som aktivitetsparate.

Figur 4.11**Andel der blev løftet ud af restgruppen imellem hhv. 2015-2016 og 2016-2017**

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det er kommunens ansvar at sikre sig, at så få muligt ender i restgruppen, og de, der i en periode er udenfor uddannelse eller beskæftigelse, hurtigt kommer tilbage. Det hører med til opførelsen, at det ikke er muligt at opføre, hvorvidt en ung har forladt restgruppen som følge af en konkret kommunal indsats eller af eget initiativ.

I figur 4.12 og figur 4.13 er de unge, der fra 2016 til 2017 blev løftet ud af restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse opdelt på køn og aldersgrupper. 46 procent af kvinderne i restgruppen blev fra 2016 til 2017 løftet ud, sammenlignet med 43 procent af mændene. For aldersgrupperne gælder det, at en større andel af de yngste i restgruppen blev løftet ud fra det ene år til det andet. Således forlod 64 procent af de 15-17 årige restgruppen fra 2016 til 2017, imens det kun var 39 procent af de 18-24 årige.

Figur 4.12**Andelen af hhv. mænd og kvinder, der forlod restgruppen 2016-2017****Figur 4.13****Andelen af 15-17 og 18-24 årige der udgik fra restgruppen 2016-2017**

Anm: Når der fokuseres på hvor stor en andel af de 18-24 årige der er løftet ud af restgruppen fra 2016 til 2017, tages der udgangspunkt i dem, der var 18-24 år i 2016. Nogle af disse kan således godt være fyldt 25 år i 2017. Bemærk at akserne på de to figurer er forskellige.

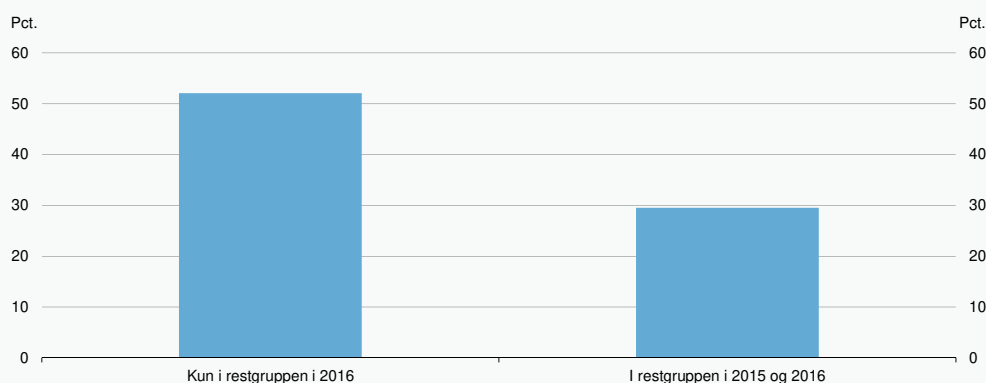
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Ancienniteten blandt unge der løftes ud af restgruppen

I figur 4.14 er andelen af de 18-24 årige, der blev løftet ud af restgruppen, fordelt på, hvorvidt de har været i restgruppen både i 2015 og 2016 eller kun i 2016. Af de unge der kun var i restgruppen i 2016 blev godt halvdelen løftet ud. Det samme gælder kun for knap 30 procent af de unge, der var i restgruppen i både 2015 og 2016. Resultatet kan indikere, at kommunen bør gøre en stor indsats tidligt og hurtigt, når de unge kommer ind i restgruppen, da der ellers er en risiko for, at de "hænger fast" i restgruppen. Det bør noteres, at der i opgørelsen ikke er taget højde for, at de unge kan have forskellige karakteristika der kan forklare deres anciennitet i restgruppen.

Figur 4.14

Andelen af unge fordelt på anciennitet, der blev løftet ud af restgruppen fra 2016 til 2017

Anm: Populationen er afgrænset til 18-24 årige i restgruppen i 2016.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

4.2.1 Karakteristik af de unge, der løftes ud af restgruppen

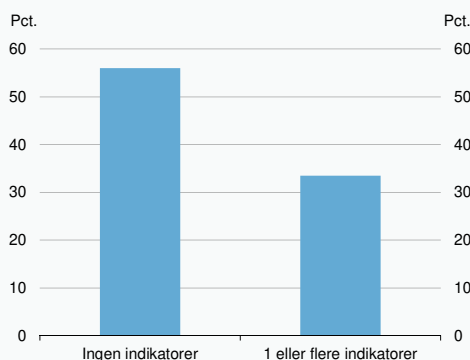
Figur 4.15 viser andelen af unge, der overgik fra restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse fra 2016 til 2017 fordelt efter, om de var berørte af mindst en af de fire indikatorer for sociale forhold, som blev præsenteret tidligere i analysen.

Figuren viser, at det kun var 33 procent af de unge, der blev løftet ud af restgruppen, som var berørte af en eller flere indikatorer for kriminalitet, psykisk sygdom, social foranstaltning eller misbrug imellem 2016 og 2017. For de unge, der ikke var berørte af disse indikatorer, blev 56 procent løftet ud af restgruppen. Til sammenligning blev 44 procent af de unge i restgruppen løftet ud i alt.

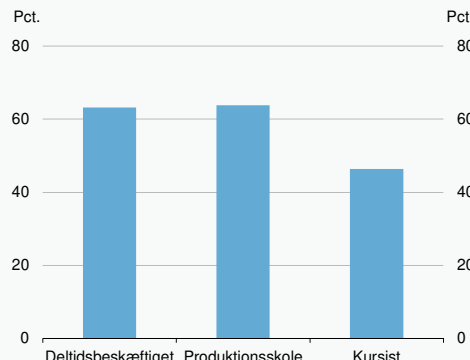
Figur 4.16 viser endvidere, at det særligt var unge i restgruppen, der havde deltidsbeskæftigelse i september 2016 eller i perioden afsluttede et produktionsskoleforløb, der blev løftet ud af restgruppen. For disse grupper, var det 63 procent af de unge, der blev løftet ud af restgruppen.

Figur 4.15

Andelen af unge berørte af sociale indikatorer, der blev løftet ud af restgruppen 2016-2017

Figur 4.16

Andel deltidsbeskæftigede, produktionselever og kursister, der imellem 2016 og 2017 blev løftet ud af restgruppen

Anm.: Figur 4.15: Indikatorerne vedrører kriminalitet, psykisk sygdom, social foranstaltning og misbrug og kun de 79 kommuner der har godkendt misbrugsdata indgår i opgørelsen. Figur 4.16: Kursist dækker kursister på f.eks. HF enkeltfag, enkeltfagsundervisning på AVU-uddannelsen og AMU-kurser, der ikke modtager nok timers undervisning til at være SU-berettigede. Deltidsbeskæftigelse er beskæftigelse under 18 timer om ugen. Kategoriseringerne i figur 4.16 er ikke gensidigt udelukkende, og personer kan derfor indgå i flere kategorier samtidig. Bemærk akserne på figurerne er forskellige.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

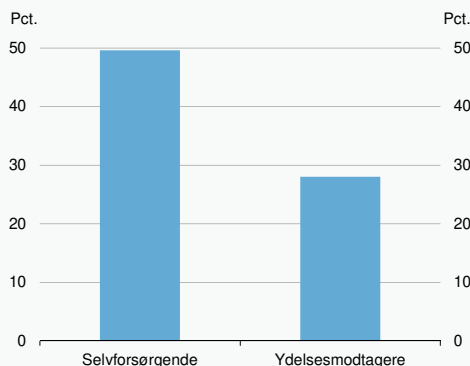
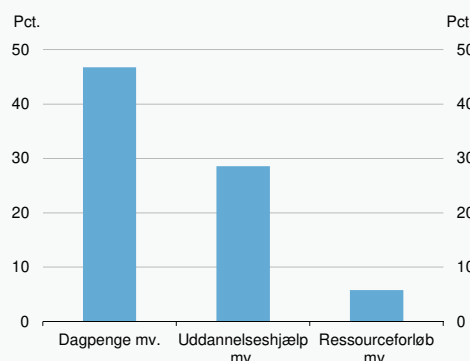
Analysen indikerer altså, at unge med flere forskellige samtidige problemstillinger er sværere at løfte ud i uddannelse eller beskæftigelse. Det taler for, at disse unge har brug for større grad af tværgående og helhedsorienteret støtte for at blive løftet ud af restgruppen.

Ydermere indikerer tallene, at produktionsskoleophold eller deltidsbeskæftigelse kan have en positiv betydning for, om de unge bliver løftet ud af restgruppen. Det kan dog ikke udelukkes, at den højere andel der løftes ud efter eksempelvis et produktionsskoleforløb, kan være et resultat af andre faktorer, som eksempelvis specielle karakteristika vedrørende de unge, der er på produktionsskole. I afsnit 5.3 udvides denne del af analysen derfor, i et forsøg på at tage højde for disse øvrige faktorer og dermed isolere betydningen af blandt andet deltidsbeskæftigelse og produktionsskoleophold.

Andel unge fordelt på forsørgelsesgrundlag, der forlader restgruppen

I figur 4.17 ses det, at ca. 50 procent af de selvforsørgende afgang fra restgruppen, mens det kun var tilfældet for ca. 28 procent af ydelsesmodtagerne. Opgørelsen inkluderer kun unge imellem 18-24 år, da kun disse unge kan have modtaget en ydelse.

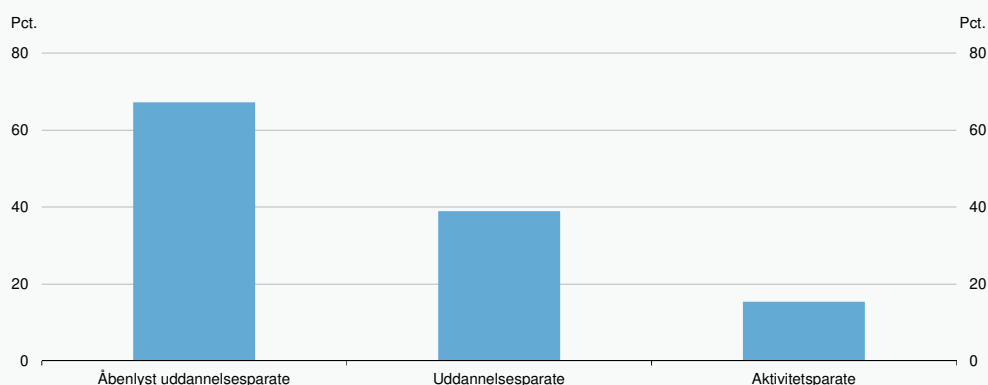
I figur 4.18 fokuseres der på ydelsesmodtagerne. Figuren viser, at hele 47 procent af dagpengemodtagerne i restgruppen blev løftet ud af denne fra 2016 til 2017. Det kan hænge sammen med, at dagpengemodtagerne for nyligt har været i beskæftigelse eller at der lægges mere vægt på aktivering. Af de unge på uddannelseshjælp blev ca. 29 procent løftet ud, imens det kun var ca. 6 procent af de unge i ressourceforløb, der forlod restgruppen.

Figur 4.17**Andel af selvforsørgende og ydelsesmodtagere der forlod restgruppen fra 2016-2017****Figur 4.18****Andel af unge fordelt efter ydelsestype der forlod restgruppen fra 2016-2017**

Anm: For begge figurer gælder det, at opgørelsen kun inkluderer 18-24 årige. Figur 4.18: Uddannelseshjælp mv. dækker over uddannelseshjælp og integrationsydelse. Ressourceforløb mv. dækker over ressourceforløb, fleksjob, ledighedsydelse og revalidering. Dagpenge mv. dækker over dagpenge, sygedagpenge, jobafklaring og barselsdagpenge. Forsørgelsesgrundlag og ydelsestype er opgjort i 2016.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Langt størstedelen af de unge i restgruppen modtog uddannelseshjælp, men gruppen dækker over en bred palet af unge med vidt forskelligt udgangspunkt for eksempelvis at påbegynde en uddannelse. I figur 4.19 ses andelen af unge imellem 18 og 24 år på uddannelseshjælp fordelt efter visitationskategori, der forlod restgruppen. Af de unge, der vurderedes åbenlyst uddannelsesparate i jobcenteret, blev godt 67 procent løftet ud af restgruppen imellem 2016 og 2017. For de uddannelsesparate var det ca. 39 procent, imens det for de aktivitetsparate kun var godt 15 procent, der forlod restgruppen. De åbenlyst uddannelsesparate udgør dog kun 4 procent af uddannelseshjælpsmodtagerne i restgruppen i 2017 jf. afsnit 4.1.2.

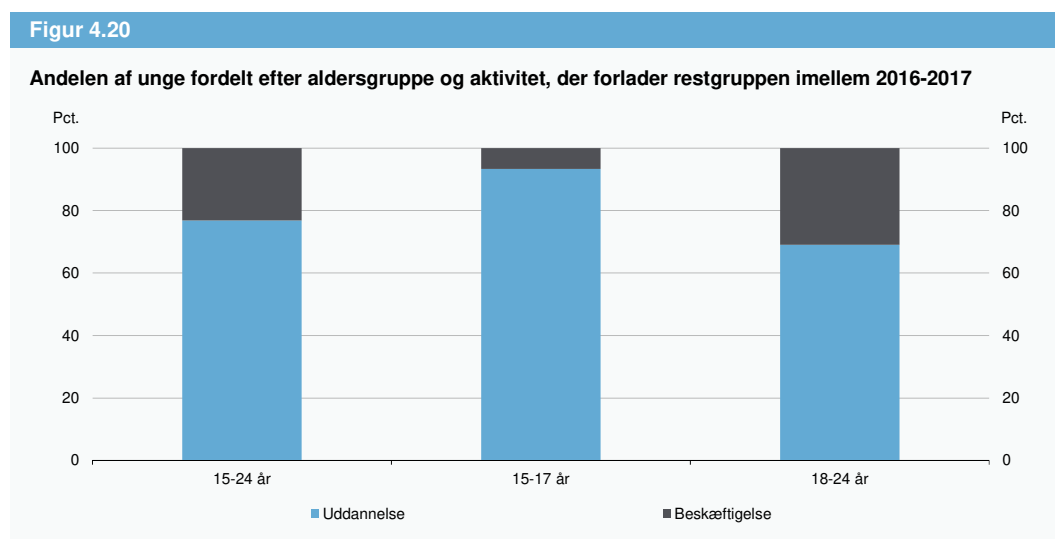
Figur 4.19**Andelen af unge uddannelseshjælpsmodtagere, fordelt efter visitationskategori der forlod restgruppen 2016-2017**

Anm.: Opgørelsen inkluderer kun 18-24 årige og visitationskategorierne er opgjort for 4. kvartal 2016.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Hvad løftes de unge ud til?

Figur 4.20 viser, at trefjerdedele af de 15-24 årige unge, der forlod restgruppen, overgik til uddannelse. Det er særligt de 15-17 årige, der begyndte på en uddannelse hvilket var tilfældet for hele 93 procent. For de 18-24 årige var dette tal 69 procent. Omkring 7 procent af de unge imellem 15-17 år overgik til beskæftigelse over 18 timer om ugen imens det for de 18-24 årige gjorde sig gældende for 31 procent.

Anm: Unge der imellem de to opgørelsetidspunkter dør, fraflytter landet eller overgår til f.eks. førtidspension er fjernet fra opgørelsen.

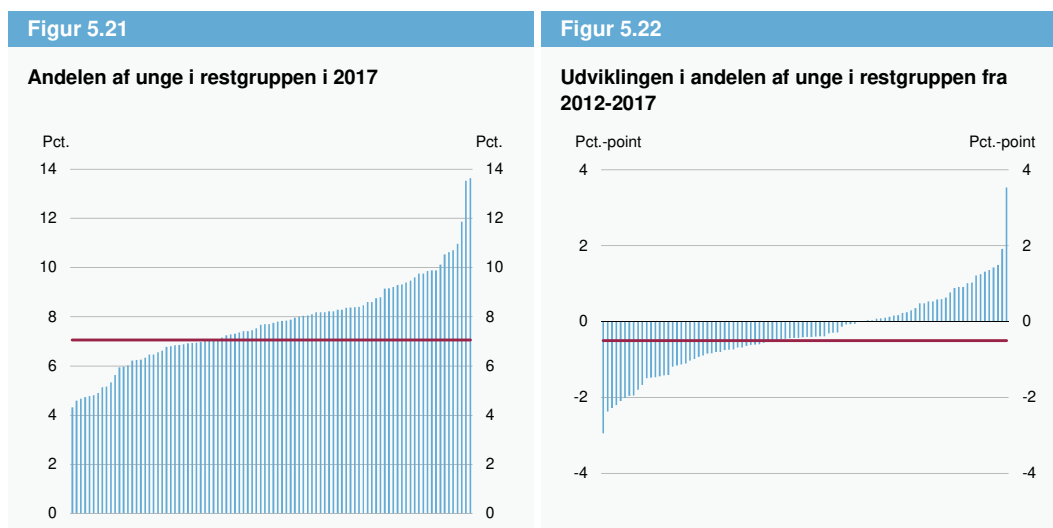
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5. Resultater på kommuneniveau

Dette kapitel fokuserer på kommuneniveauet. Foruden de faktiske tal for andelen af unge i restgruppen og andelen af unge der forlod restgruppen, præsenteres en benchmarkinganalyse, hvor der tages højde for, at kommunerne opererer under forskellige rammevilkår. Grundet diskretionshensyn er resultaterne for Læsø, Ærø, Fanø og Samsø ikke medtaget.

5.1 Andel unge i restgruppen

Figur 5.21 viser, at andelen af unge i restgruppen varierer betydeligt på tværs af kommunerne. I kommunen med den laveste andel er 4,3 procent af de unge imellem 15 og 24 år i restgruppen, imens dette tal er 13,6 procent for kommunen med den højeste andel. Det ses af figur 5.22, at udviklingen i andelen af unge i restgruppen siden 2012 også har været forskellig i kommunerne. Udviklingen spænder fra et fald på 2,9 procentpoint til en stigning på 3,5 procentpoint. Samlet set har 59 kommuner oplevet et fald i andelen af unge i restgruppen siden 2012, imens 35 kommuner har oplevet en stigning.

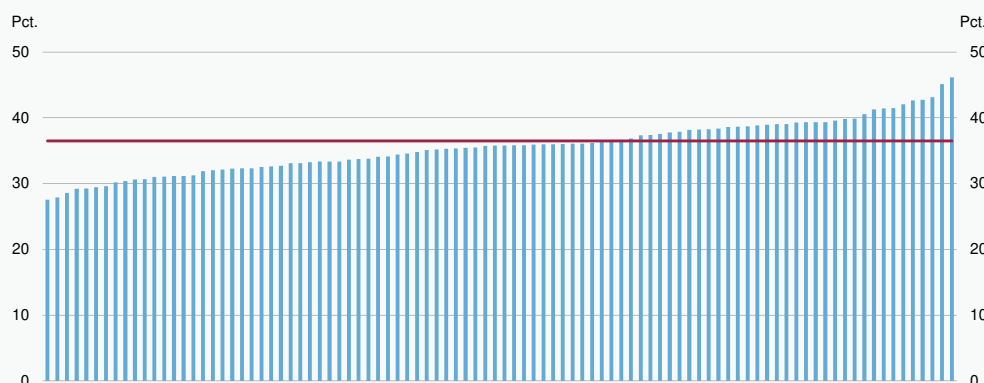

Anm.: Hver søjle repræsenterer en kommune. Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn. Den røde linje viser det vægtede landsgennemsnit.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I figur 5.23 er andelen af unge imellem 18-24 år, der som minimum har været i restgruppen de sidste 3 år, dvs. siden 2015, vist. Som det fremgår af figuren, varierer andelen af unge, der har været længe i restgruppen, fra ca. 28 procent til godt 46 procent på tværs af kommunerne. Der tages i opgørelsen ikke højde for, om de unge har boet alle år i kommunen, og tallene skal derfor ses som et udtryk for den aktuelle udfordring kommunen står overfor og ikke alene som et udtryk for kommunens evne til at løfte unge med høj anciennitet i restgruppen ud.

Figur 5.23

Andelen af unge i restgruppen i 2017 imellem 18-24 år, som minimum har været i restgruppen siden 2015

Anm: Populationen er afgrænset til 18-24 årige, for at tillade at alle kan have været i restgruppen i 3 år. Der er ikke taget højde for, om den unge har boet i samme kommune i alle årene i restgruppen.
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5.1.1 Benchmarkinganalyse med kontrol for rammevilkår

For at lave en mere retvisende sammenligning af kommunerne, tages der i dette afsnit højde for at en del af variationen mellem kommunerne kan skyldes forskelle i rammevilkår. Som beskrevet i kapitel 3 gøres dette igennem en logistisk regressionsanalyse. I analysen er sandsynligheden for at optræde i restgruppen estimeret. Derfor betyder en positiv sammenhæng at de beskrevne karakteristika *øger* risikoen for, at den unge er i restgruppen. I tabel 5.5 nedenfor fremgår de rammevilkår, der er fundet betydende i analysen.

Tabel 5.5

Rammevilkår i benchmarkinganalysen af andel unge imellem 15-24 år i restgruppen

Variable	Retning	Fortolkning
Køn (kvinder ift. mænd)	-	Kvinder har en lavere risiko for at være en del af restgruppen, sammenlignet med mænd
Alder	+	Desto ældre den unge er, desto større er risikoen for at være i restgruppen. Størrelsen af effekten aftager dog med alderen.
Herkomst (ift. dansk herkomst)	+/-	Unge ikke-vestlige efterkommere har en lavere risiko for at være i restgruppen, mens unge ikke-vestlige og vestlige indvandrere har en højere risiko for at være i restgruppen, sammenlignet med unge af dansk herkomst
Forældres uddannelse (ift. grundskole som højest fuldførte)	-	Jo længere forældrenes uddannelse er, desto lavere er risikoen for at være en del af restgruppen
Blevet forælder som teenager	+	Er den unge selv blevet forælder som teenager, er risikoen for at være i restgruppen større.
Antal børn	+	Jo flere børn den unge har, desto højere er risikoen for at være i restgruppen.
Barn af mindst én teenageforælder	+	Er den unge barn af mindst én forældre, der fik børn som teenagere, er risikoen for at være i restgruppen større.
Kriminalitet	+	Er den unge dømt for kriminalitet, er risikoen for at være i restgruppen større.
Kontakter til somatik	+	Både hvorvidt den unge har kontakt til somatikken eller ej og antallet af kontakter øger risikoen for at være i restgruppen

Kontakter til almen praksis	-/+	Kontakt til den almene praksis i modsætning til ingen kontakt sænker isoleret set risikoen for at være i restgruppen. Flere kontakter øger derimod risikoen for at være i restgruppen.
Kontakt til speciallæge eller ej	-	Har den unge mindst én kontakt til speciallæge, har den unge lavere risiko for at være en del af restgruppen
Kontakt til øvrig praksis eller ej	-	Har den unge en eller flere kontakter til den øvrige praksis, har den unge lavere risiko for at være i restgruppen
Psykiatrisk diagnose	+	Har den unge en psykiatrisk diagnose, er risikoen for at være i restgruppen større
Anbringelse udenfor hjemmet	+	Har den unge været anbragt udenfor hjemmet, er der større risiko for at den unge er i restgruppen.
Forebyggende foranstaltning	+	Har den unge modtaget en forebyggende foranstaltning, er risikoen for at være i restgruppen større
Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsuddannelse	+	Desto længere afstand til nærmeste erhvervsuddannelse er, desto større er risikoen for at være i restgruppen
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	+	Desto længere afstand til nærmeste gymnasiale uddannelse, desto større er risikoen for at være i restgruppen
Ledighedsprocent i pendlingsområdet	+	Desto større ledigheden er i pendlingsområdet, desto større er risikoen for at være i restgruppen.

Anm.: Se bilag 3: Metode for en mere detaljeret variabelbeskrivelse samt regressionstabeller. Variablene er signifikante på 0,05-niveau, på nær udvalgte herkomst kategorier.
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

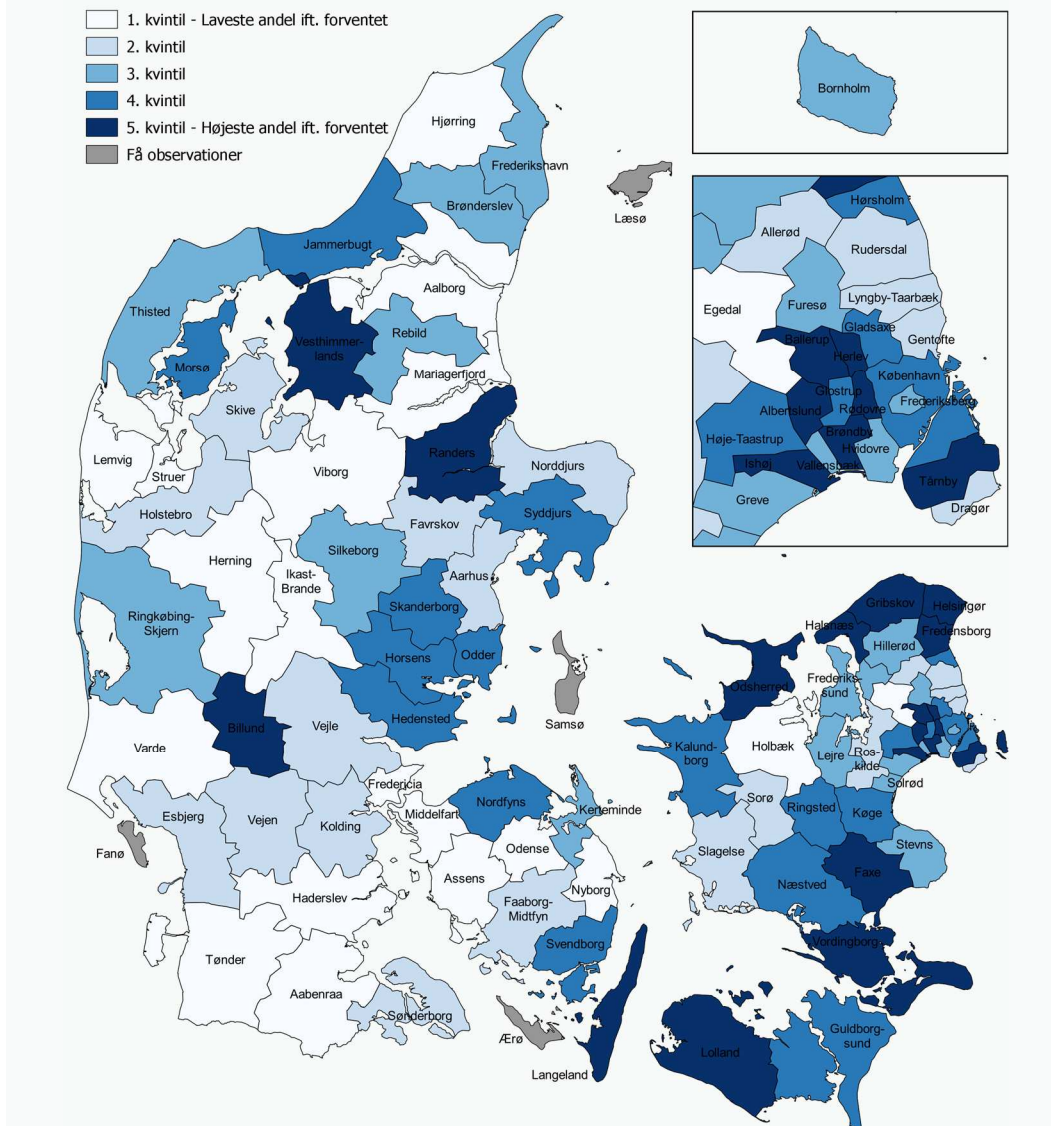
Variablenes retning skal tolkes i relation til, at alle de øvrige variable holdes konstante. Eksempelvis betyder resultatet for kønsvariablen, at selv når der er taget højde for variation i forældrenes uddannelse, herkomst og øvrige sociale- og sundhedsmæssige begivenheder, har kvinder lavere risiko for at være en del af restgruppen sammenlignet med mænd. Se i øvrigt bilag 3: Metode for en diskussion af rammevilkår.

Resultater af benchmarkinganalysen

Figur 5.24 viser, hvordan kommunerne placerer sig, når der tages højde for rammevilkår. I figuren er benchmarkingindikatoren for de enkelte kommuner inddelt i kvintiler. Kommuner, der indgår i 1. kvintil, har den laveste andel af unge i restgruppen i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af rammevilkår. Kommuner, der indgår i 5. kvintil, har den højeste andel af unge i restgruppen i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af rammevilkår.

Figur 5.24

Andel af unge i restgruppen ift. hvad man kunne forvente pba. kommunernes rammevilkår, 2017

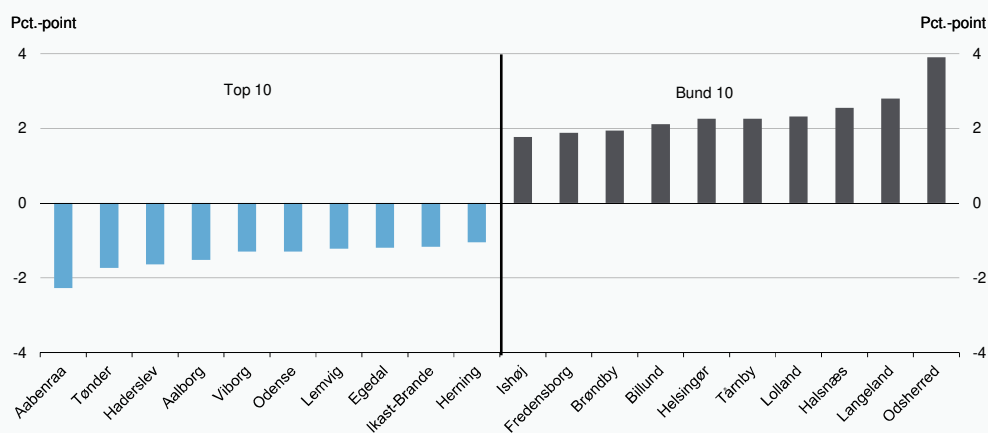

Anm.: Første kvintil dækker over de 20 procent af kommunerne, der har den laveste andel af unge i restgruppen i forhold til forventet, mens femte kvintil dækker over de 20 procent af kommunerne med den højeste andel af unge i restgruppen i forhold til det forventede niveau.
 Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I figur 5.25 ses de ti kommuner med den laveste og højeste andel af unge i restgruppen i forhold til, hvad man kunne forvente på baggrund af rammevilkår. De ti bedste kommuner har i gennemsnit 1,4 procentpoint færre unge i restgruppen, imens de ti dårligste i gennemsnit har en andel, der er 2,4 procentpoint højere, end man kunne forvente. Selvom disse potentialer virker små, skal de relateres til det faktiske niveau i kommunerne som ligger imellem 4 og 13 pct., jf. figur 5.21 ovenfor.

Figur 5.25

De ti kommuner med højeste og lavest andel af unge i restgruppen ift. forventet, 2017

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

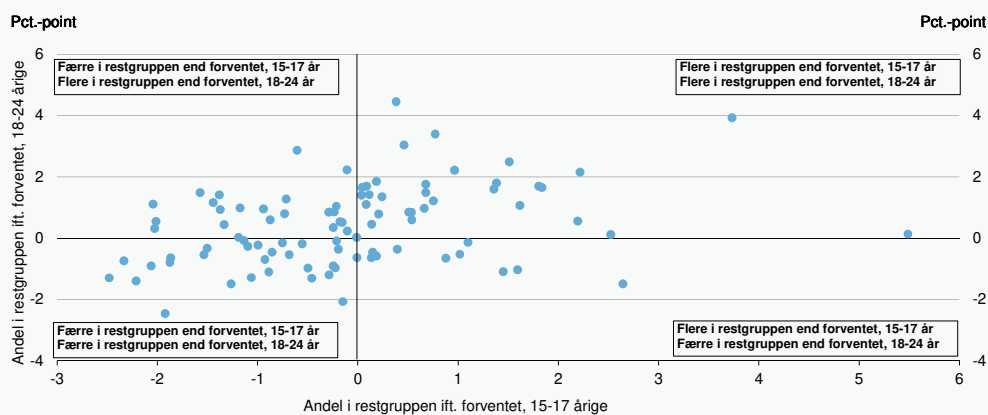
I bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig" kan man blandt andet se den faktiske andel af unge i restgruppen og den forventede andel under hensyntagen til rammevilkår for hver kommune.

Tidligere i analysen er det blandt andet blevet belyst, at der på flere områder er forskel på de 15-17 årige i forhold til de 18-24 årige inden for restgruppen. Ligeledes ændres kommunernes muligheder og forpligtelser sig, når den unge fylder 18 år. Derfor er der også udarbejdet en benchmarking-analyse for de to aldersgrupper hver for sig. I disse er det valgt at de samme rammevilkår indgår som i den overordnede analyse, præsenteret i tabel 5.5. Benchmarkingindikatorerne fordelt på aldersgrupperne kan findes for den enkelte kommune i bilag 2: "Kommunespecifikke nøgletal".

I figur 5.26 er benchmarkingindikatoren for de aldersopdelte analyser holdt op imod hinanden. Som det fremgår af figuren, er sammenhængen mellem disse meget svag. Resultatet indikerer, at der på et overordnet plan ikke er en sammenhæng mellem hvorvidt kommunerne klarer sig godt eller dårligt for både andelen af de 15-17 årige og andelen af de 18-24 årige i restgruppen. Nogle kommuner klarer sig bedre end forventet på baggrund af rammevilkår for begge aldersgrupper, men der er ikke tale om en klar generel sammenhæng.

Figur 5.26

Krydsplot imellem benchmarkingindikator for andel i restgruppen, 18-24 årige og 15-17 årige.

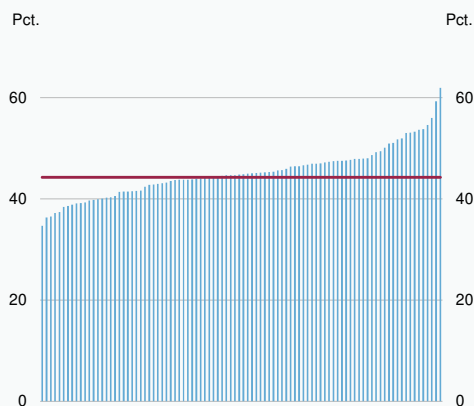
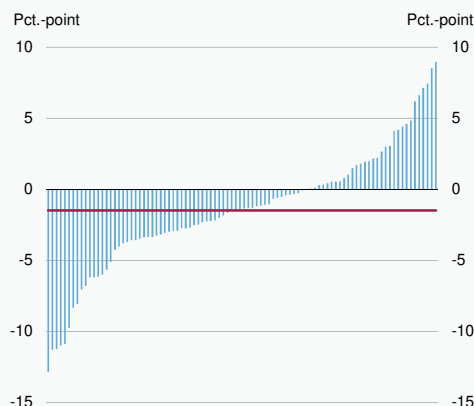

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5.2 Overgang fra restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse

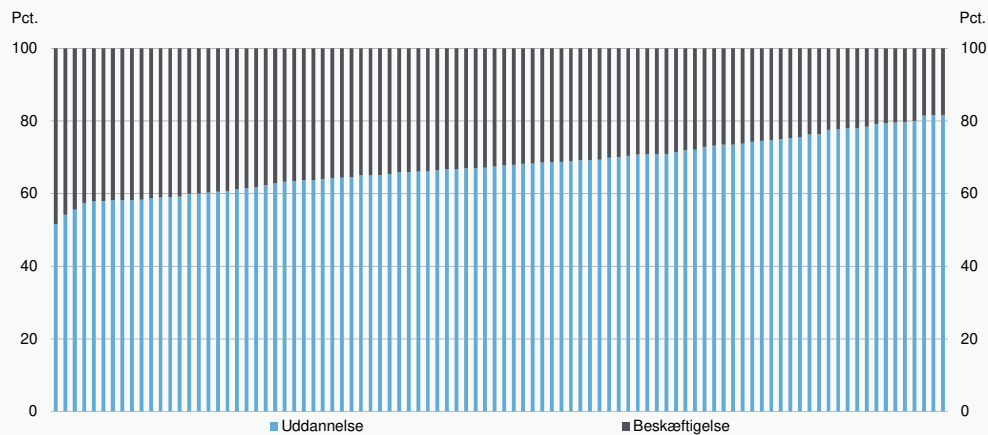
I denne del af analysen fokuseres der på kommunale forskelle i den andel, der blev løftet ud af restgruppen imellem 2016-2017, og som dermed overgik til uddannelse eller beskæftigelse. Figur 5.27 viser, at der er en stor variation mellem kommunerne, idet 34,6 procent forlod restgruppen i kommunen med den laveste andel og 61,8 procent forlod restgruppen i kommunen med den højeste andel.

I figur 5.28 er udviklingen i andelen, der forlod restgruppen fra henholdsvis 2015-2016 og 2016-2017 vist. Også her er der markante forskelle på tværs af kommunerne. 63 kommuner løftede færre unge ud af restgruppen imellem 2016 og 2017 sammenlignet med perioden før og samlet set varierer udviklingen fra et fald på 13 procentpoint til en stigning på 9 procentpoint. Gennemsnitsligt fik kommunerne imellem 2016 og 2017 1,5 procentpoint færre unge ud af restgruppen sammenlignet med perioden før.

Figur 5.27**Overgang fra restgruppen, 2016-2017****Figur 5.28****Udvikling i overgang fra restgruppen 15/16-16/17**

Anm.: Hver søjle repræsenterer en kommune. Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelse grundet diskretionshensyn.
Den røde linje betegner det vægtede landsgennemsnit.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I figur 5.29 er andelen af unge imellem 18-24 år, der forlod restgruppen imellem 2016 og 2017 fordelt på, hvorvidt de overgik til uddannelse eller beskæftigelse. Størstedelen af de unge forlod restgruppen til fordel for en uddannelse, og andelen varierer fra knap 52 procent til over 80 procent. Den store variation i, hvad de unge blev løftet ud til, kan skyldes flere ting. Udover de unges karakteristika og sammensætning i kommunen har uddannelsesmulighederne i nærområdet eller det lokale erhvervsliv betydning, men det kan også være et resultat af den kommunale vejledning af de unge.

Figur 5.29**Andelen af unge imellem 18-24 år, der forlader restgruppen imellem 2016-2017 fordelt på aktivitet**

Anm.: Hver søjle repræsenterer en kommune. Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5.2.1 Benchmarkinganalyse med kontrol for rammevilkår

Andelen af unge, der forlader restgruppen imellem to år, kan potentielt hænge sammen med de unges karakteristika og dermed kommunens rammevilkår. Derfor tages der i det efterfølgende højde for rammevilkår for overgang fra restgruppen.

På samme måde som tidligere gennemføres en logistisk regressionsanalyse, hvor sandsynligheden for at forlade restgruppen på individniveau estimeres. Det er væsentligt at være opmærksom på, at fortolkningen af retningen på koefficienterne er omvendt i forhold til den tidligere analyse af kommunens andel af unge i restgruppen. I analysen af overgang er et positivt fortegn ensbetydende med en større sandsynlighed for at *forlade* restgruppen. Variablene, der er fundet betydende, og deres effekt fremgår af tabel 5.6.

Tabel 5.6

Rammevilkår i benchmarkinganalysen af overgang fra restgruppen

Variabel	Retning	Fortolkning
Køn (kvinder ift. mænd)	+	Kvinder har en større sandsynlighed for at forlade restgruppen ift. mænd
Alder	-	Jo ældre den unge er, desto lavere er sandsynligheden for at forlade restgruppen. Effekten aftager dog med alderen uden dog helt at forsvinde.
Herkomst (ift. dansk herkomst)	+/-	Kun vestlige indvandrere adskiller sig signifikant fra dansk herkomst, og har en lavere sandsynlighed for at forlade restgruppen.
Forældres uddannelse (ift. grundskole som højeste fuldførte)	+	Desto længere uddannelse forældrene har, desto større er sandsynligheden for at løftes ud af restgruppen
Antal børn	+	Desto flere børn, desto større sandsynlighed for at forlade restgruppen
Kriminalitet	-	Er den unge dømt for kriminalitet, er sandsynligheden for at forlade restgruppen lavere
Antal kontakter somatik	-	Desto flere kontakter til somatikken, desto lavere sandsynlighed for at den unge forlader restgruppen
Kontakter til almen praksis	+/-	Kontakt til den almene praksis i modsætning til ingen kontakt øger isoleret set sandsynligheden for at løftes ud af restgruppen. Flere kontakter sænker derimod sandsynligheden.
Psykiatrisk diagnose	-	Hvis den unge er diagnosticeret med en psykisk sygdom, har vedkommende en lavere sandsynlighed for at forlade restgruppen
Anbringelser udenfor hjemmet	-	Er den unge blevet anbragt, er sandsynligheden for at løftes ud af restgruppen lavere
Forebyggende foranstaltning	-	Har den unge modtaget en forebyggende foranstaltning, har den unge en lavere sandsynlighed for at forlade restgruppen
Afstand fra bopælssogn til nærmest erhvervsuddannelse	+	Desto længere til nærmest erhvervsuddannelse, desto større sandsynlighed er der for, at den unge forlader restgruppen. Det er umiddelbart overraskende, men det hører med til historien at effekten fra variabelen er meget lille.
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	-	Længere afstand til en gymnasial uddannelse mindsker sandsynligheden for at forlade restgruppen. Ligesom afstand til erhvervsuddannelse, er påvirkningen fra afstand til gymnasial uddannelse lille.
Ledighedsprocent i pendlingsområde	-	Desto større ledighedsprocent i pendlingsområdet, desto lavere sandsynlighed for at forlade restgruppen

Anm.: Se bilag 3: Metode for en mere detaljeret variabelbeskrivelse samt regressionstabeller. Variablene er signifikante på 0,05-niveau, på nær udvalgte herkomst og uddannelseskategorier.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

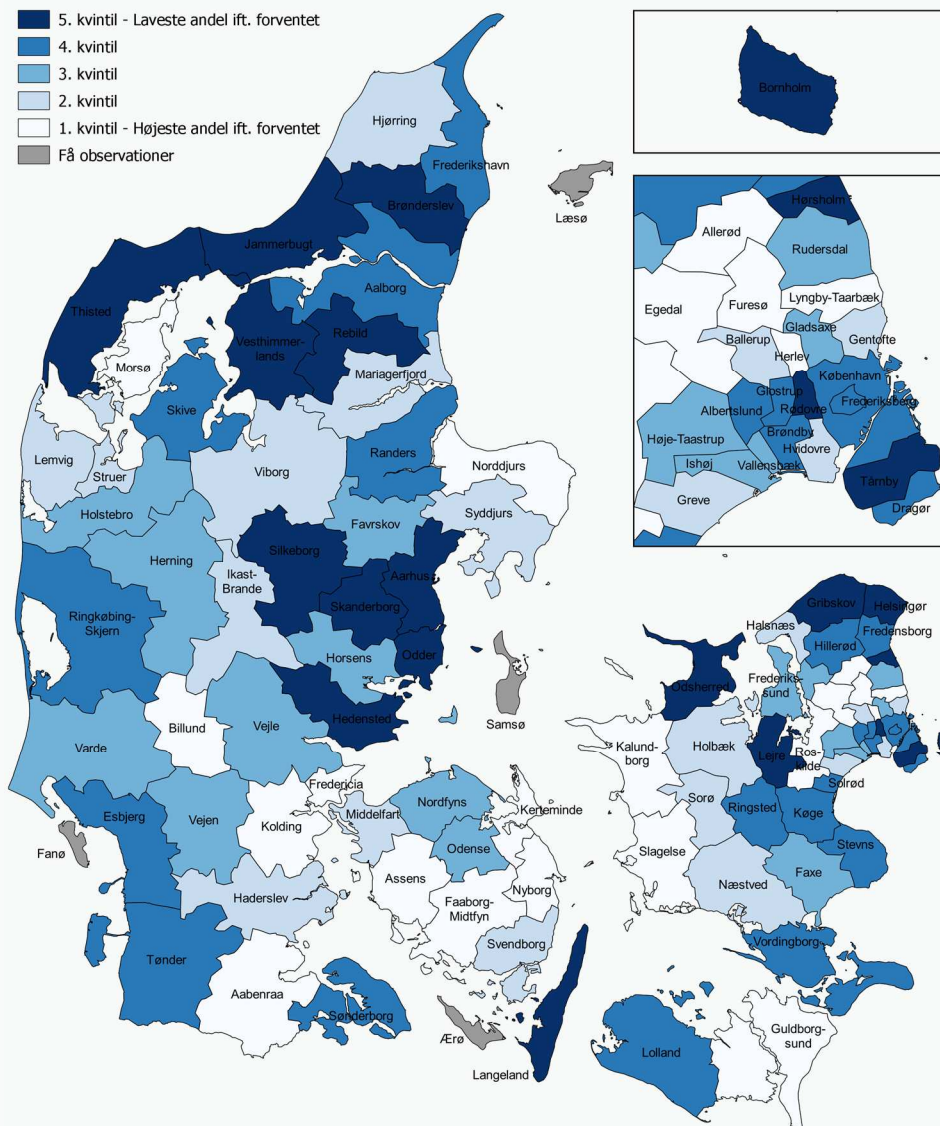
Resultater af benchmarkinganalysen

Figur 5.30 viser kommunernes placering på benchmarkingindikatoren, som er udtryk for forskellen på kommunernes faktiske andel af unge, der forlod restgruppen og hvad man kunne forvente på baggrund af kommunens rammevilkår. Kommunerne er inddelt i kvintiler, således at 5. kvintil er den femtedel af kommunerne, der har den laveste andel af unge der forlod restgruppen i forhold til hvad man kunne forvente. I lighed med tidligere, skal kortet aflæses således at en mørkere farve er ensbetydende med en dårligere placering.

Figur 5.30

Andel unge der forlod restgruppen fra 2016 til 2017 ift. forventet på baggrund af kommunernes rammevilkår

- 5. kvintil - Laveste andel ift. forventet
- 4. kvintil
- 3. kvintil
- 2. kvintil
- 1. kvintil - Højeste andel ift. forventet
- Få observationer

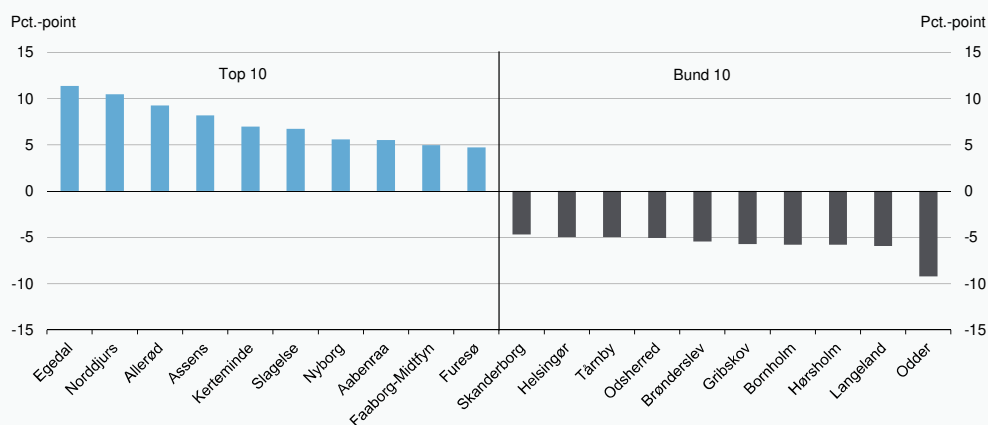
Anm.: Første kvintil dækker over den femtedel af kommunerne, der har den højeste andel af unge der forlader restgruppen i forhold til forventet, mens femte kvintil dækker over den femtedel af kommunerne med den laveste andel af unge der forlader restgruppen i forhold til det forventede niveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figur 5.31 viser de ti kommuner med de højeste og laveste benchmarkingindikatorer. De ti bedste kommuner fik i gennemsnit 7 procentpoint flere unge ud af restgruppen, end man kunne forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår. Omvendt fik de ti dårligst placerede kommuner i gennemsnit 6 procentpoint færre ud af restgruppen, end man kunne forvente.

Figur 5.31

De ti kommuner med højeste og lavest andel af unge der forlader restgruppen ift. forventet, 2016-2017

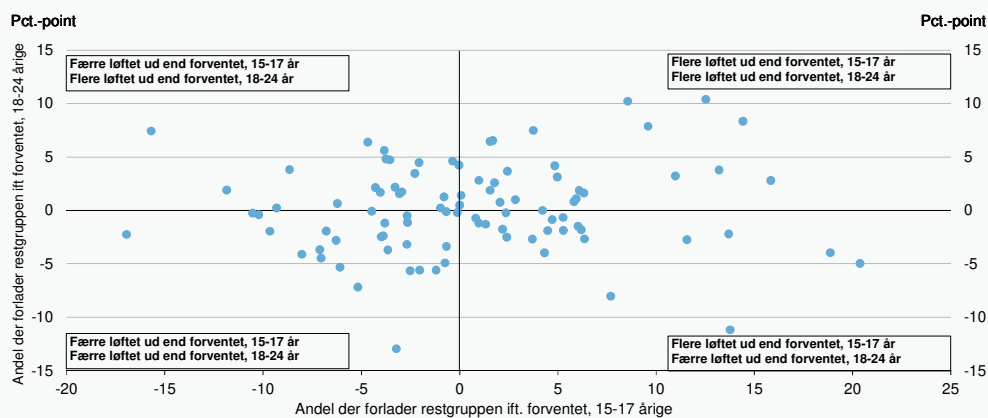
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I bilag 1: "Sådan placerer din kommune sig" kan man blandt andet se den faktiske andel og den forventede andel af unge, der forlod restgruppen, under hensyntagen til rammevilkår for hver kommune.

På linje med benchmarkinganalysen af andel unge i restgruppen, er det interessant at undersøge, om der er en sammenhæng mellem, hvor godt kommunerne klarer sig, når andelen, der blev løftet ud af restgruppen, deles op på aldersgrupper. Figur 5.32 viser, at der heller ikke her er en generel sammenhæng. Det er således ikke sådan, at kommunerne generelt var enten gode eller dårlige til at få løftet både de 15-17 årige og de 18-24 årige ud af restgruppen.

Figur 5.32

Krydsplot imellem benchmarkingindikator for overgang fra restgruppen, 18-24 årige og 15-17 årige.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5.3 Betydning af udvalgte risikomarkører

I benchmarkinganalysen vedrørende andelen af unge, der blev løftet ud af restgruppen, er der kun medtaget rammevilkår, det vil sige vilkår som kommunen opererer under og ikke kan påvirke på kort eller mellemlang sigt. Der er imidlertid en række forhold som kommunen har indflydelse på, der kan påvirke sandsynligheden for at en ung løftes ud af restgruppen eller ej.

I dette afsnit præsenteres en række af disse forhold, som her kaldes risikomarkører. Analysen bygger ovenpå benchmarkinganalysen præsenteret i afsnit 5.2.1. Når betydningen af de enkelte risikomarkører fortolkes, gøres det ud fra den forudsætning, at alle de inkluderede rammevilkår holdes konstante. Dermed er der taget højde for betydningen af disse.

Ligesom benchmarkinganalysen præsenteret ovenfor bygger risikomarkørerne alene på statistiske sammenhænge for unge, der blev løftet ud af restgruppen fra 2016 til 2017, og resultaterne skal ses som gennemsnitsbetragtninger på individplan. Det er derfor ikke givet, at man som kommune kan opnå samme resultater idet individkarakteristikaene for ens ungegruppe kan afvige fra gennemsnittet. I stedet kan risikomarkørerne give en indikation på, hvor meget og i hvilken retning en række udvalgte forhold, der ligger udover rammevilkår, påvirker andelen af unge, der løftes ud af restgruppen.

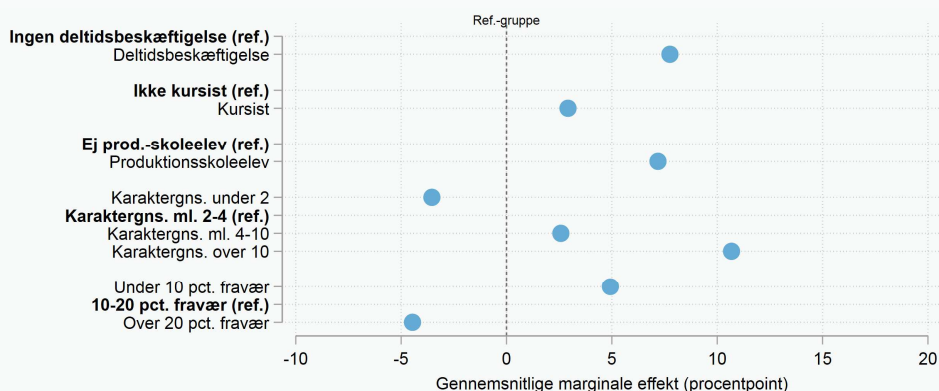
Betydningen af de enkelte risikomarkører er vist i figur 5.33. I analysen er medtaget to forskellige slags risikomarkører:

- Risikomarkører der beskriver indsatses umiddelbart før en mulig overgang fra restgruppen. Herunder hører deltidsbeskæftigelse, kursusdeltagelse og produktionsskoleophold. Disse risikomarkører er karakteriseret ved, at den unge eksempelvis kan have afsluttet et produktionsskoleophold inden statusidspunktet i september 2017, eller at den unge har et deltidsarbejde i september 2016.
- Risikomarkører der relaterer sig til folkeskolen, herunder karaktergennemsnit i folkeskolens afgangsprøve og fravær i udskolingen. Disse risikomarkører kan potentielt set ligge flere år tilbage, især for unge i slutningen af aldersafgrænsningen.

Resultaterne skal for hver af risikomarkørerne ses i relation til en referencegruppe, hvis værdi er sat til 0. Eksempelvis skal resultatet for karaktergennemsnit under 2 fortolkes som forskellen i sandsynligheden for at forlade restgruppen for unge med et karaktergennemsnit under 2 i forhold til unge med et karaktergennemsnit på mellem 2 og 4.

Figur 5.33

Sammenhængen imellem udvalgte risikomarkører og sandsynligheden for at løftes ud af restgruppen

Anm.: Estimaterne i figuren er udregnet på baggrund af en logistisk regressionsanalyse med de samme variable som i benchmarkanalysen samt de nævnte variable ovenfor. Se også *bilag 3: Metode* for yderligere detaljer.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Samlet set viser figuren, at:

- Unge med deltidsbeskæftigelse, svarende til under 18 timer om ugen, i september 2016 var ca. 8 procentpoint mere tilbøjelige til at forlade restgruppen sammenlignet med unge, der ikke havde et deltidsarbejde.

Unge, der i perioden imellem 2016 og 2017 var indskrevet som kursist uden at have været SU-berettiget, havde godt 3 procentpoint større sandsynlighed for at forlade restgruppen, sammenlignet med unge der ikke deltog i kurser i samme periode

- Elever, der har afsluttet et produktionsskoleforløb imellem 2016 og 2017 var 7 procentpoint mere tilbøjelige til at forlade restgruppen, sammenlignet med unge der ikke afsluttede et produktionsskoleforløb.
- Elever med et karaktergennemsnit i folkeskolens afgangsprøve på under 2 var ca. 4 procentpoint mindre tilbøjelig til at forlade restgruppen sammenlignet med unge, der havde et karaktergennemsnit på mellem 2 og 4. I modsætning hertil havde elever med et karaktergennemsnit på hhv. 4-10 eller over 10 ca. 3 og 11 procentpoint større sandsynlighed for at forlade restgruppen.
- Unge med lavt fravær i folkeskolens udskoling, svarende til under 10 procent, havde 5 procentpoint større sandsynlighed for at overgå fra restgruppen til uddannelse og beskæftigelse, sammenlignet med unge, der havde mellem 10 og 20 procents fravær. Omvendt havde elever med meget fravær, svarende til over 20 procent, omkring 4 procentpoint lavere sandsynlighed for at blive løftet ud af restgruppen.

6. Opsamling og sammenhængsanalyse

I de foregående afsnit er der gennemført en benchmarkinganalyse af andelen af unge i restgruppen og andelen af unge der blev løftet ud af restgruppen. I tabel 6.7 ses en tværgående opsamling både vedrørende benchmarkingindikatorerne og udviklingen i de faktiske andele.

Knap to tredjedele, svarende til 59 kommuner, har siden 2012 oplevet et fald i andelen af unge i restgruppen. Omvendt har 35 kommuner haft en stigende andel. Ser man på overgangen fra restgruppen er billedet det samme. 63 kommuner har fået færre ud af restgruppen mellem 2016 og 2017 end de gjorde mellem 2015 og 2016. 31 kommuner har andelsmæssigt løftet flere ud af restgruppen. Til dette resultat hører, at andelen der løftes ud imellem to opgørelsestidspunkter kan variere over tid indenfor de enkelte kommuner afhængigt af eksempelvis antallet af unge der indtræder i ungegruppen eller i restgruppen.

Gennemsnittet af de ti laveste og højeste benchmarkingindikatorer for begge analyser er også vist. I analysen af andel i restgruppen i 2017 havde de ti bedste kommuner i gennemsnit 1,4 procentpoint færre end man kunne forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår. Omvendt havde de ti dårligste i gennemsnit 2,4 procentpoint flere i restgruppen end man kunne forvente. Disse tal skal, som sagt, ses i relation til et niveau af andelen på mellem 4 og 13 procent. I analysen af overgang er variationen i benchmarkingindikatoren større, og de ti bedste kommuner løfter i gennemsnit 7,2 flere ud af restgruppen end man kan forvente. De ti dårligste løfter i gennemsnit 5,7 procent færre ud end man kunne forvente.

Tabel 6.7

Udvikling og spredning på tværs af nøgletal

	Antal kommuner		Benchmarkingindikator	
	Faldende andel	Stigende andel	Gns. af de 10 laveste	Gns. af de 10 højeste
Andel i restgruppen	59	35	-1,4	2,4
Andel overgået fra restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse.	63	31	-5,7	7,2

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn. For andel i restgruppen er udviklingen fra 2012-2017 og benchmarkingindikatoren er for 2017. For andelen der er overgået fra restgruppen til uddannelse eller beskæftigelse er benchmarkingindikatoren for 2016 til 2017 og i forhold til udviklingen sammenholdes 2016-2017 med 2015-2016.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

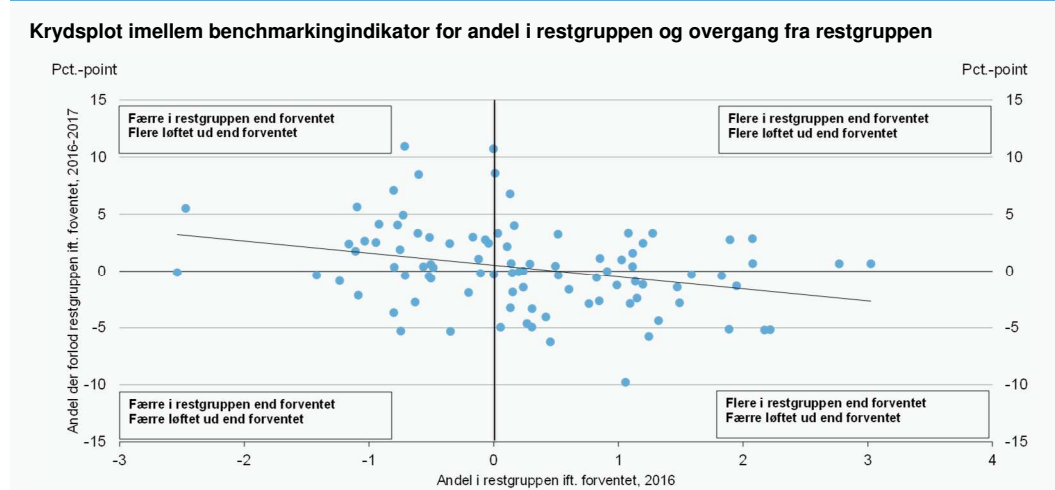
6.1 Sammenhængsanalyse

Som en del af analysen af hhv. andel i restgruppen og andelen af unge der løftes ud af restgruppen, er det interessant at se på, hvorvidt eksempelvis en høj andel der løftes ud af restgruppen eventuelt kan forklares af at kommunen i forvejen havde en høj andel af unge i restgruppen.

For at undersøge dette nærmere er der udarbejdet en benchmarkingindikator for andelen af unge i restgruppen i 2016 som sammenholdes med benchmarkingindikatoren for, hvor stor en andel der forlader restgruppen fra 2016-2017. Figur 6.34 viser, at der er en vis sammenhæng, men der er dog tale om en svag sammenhæng. Resultatet indikerer, at kommunerne der er bedre end forventet til at løfte unge ud af restgruppen ikke blot er bedre til dette, fordi de har en høj andel af unge i restgruppen til at begynde med.

Yderligere viser figuren også, at 25 kommuner formår at løfte flere ud af restgruppen, end man kunne forvente og samtidig have en lavere andel end forventet. Omvendt er der 34 kommuner, der ligger i den modsatte ende og både løfter færre ud af restgruppen end forventet, og har en højere andel, end man kunne forvente på baggrund af kommunernes rammevilkår.

Figur 6.34

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

7. Tiltag til inspiration

De kvantitative benchmarkinganalyser viste, at der er et potentiale for at nedbringe andelen af unge i restgruppen og for at sikre at de unge løftes ud af restgruppen. Desuden viste analysen, at selvom man som kommune overordnet set ligger godt, kan der være forbedringspotentialer blandt en delmængde af restgruppen.

Udover de rammevilkår, der tages højde for i benchmarkinganalyserne, så kan en række andre faktorer også påvirke kommunernes andel af unge i restgruppen og andelen der løftes ud af restgruppen. Det gælder eksempelvis kommunens arbejdsgange på tværs af forvaltninger, organisering og konkrete tilbud. Fælles for disse faktorer er, at kommunerne har direkte indflydelse på dem. Del II af denne benchmarkinganalyse består af et inspirationskatalog, hvor kommunerne kan finde inspiration til arbejdet med at nedbringe antallet af unge uden uddannelse eller arbejde. Her er det netop tiltag, som kommunerne selv har indflydelse på og kan arbejde med, der er fokus på.

Inspirationskataloget, som udgør et særskilt dokument, er baseret på semistrukturerede interviews i syv kommuner, der klarer sig godt i den kvantitative benchmarkinganalyse, når der er taget højde for rammevilkår. Således er alle syv kommuner blandt dem, der klarer sig bedst ved enten at have en lav andel af unge i restgruppen, og/eller ved at have løftet særligt mange ud af restgruppen. I *bilag 3: Metode* er den kvalitative analysetilgang beskrevet nærmere. Indsamlingen af inspirations tiltag er gennemført af Epinion på vegne af Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed.

Kommunerne kan i varierende grad allerede arbejde med et eller flere af de tiltag, der præsenteres i inspirationskataloget, men det er vurderingen, at alle kommuner med fordel kan forholde sig til hvert af de fremhævede tiltag. Kataloget er inddelt i tre kapitler der dækker over forskellige indsatsområder:

1. Overordnet styring og opfølgning
2. Arbejdstilrettelæggelse, der understøtter samarbejde
3. Konkrete indsatser rettet imod de unge

I tabel 7.8 nedenfor ses en oversigt over de tiltag, der beskrives i inspirationskataloget i del II.

Tabel 7.8

Oversigt over tiltag

Kapitel 2: Overordnet styring og opfølgning

- 1: Brug af bredt involverende, politisk udvalg om ungeindsatsen
- 2: Fælles målsætninger for arbejdet med de unge
- 3: Brug af data i styring og opfølgning på indsatsen overfor de unge

Kapitel 3: Arbejdstilrettelæggelse, der understøtter samarbejde

- 4: En fysisk samlet, kommunal ungeindsats
- 5: Fælles møder om og med den unge (og evt. forældre)
- 6: Fælles tilstedeværelse blandt de unge
- 7: Involvering af uddannelsesinstitutioner i indstilling til visitation
- 8: Praktisering af garanti-skole eller kædeansvar
- 9: Fokus på at skabe ungemiljøer

10: Hurtig opfølgning med virksomheder, hvis der opstår problemer

11: Lokalt CSR-mærke til virksomheder

12: Brug af frivillige som mentorer

Kapitel 4: Konkrete indsatser rettet imod de unge

13: Fokus på relationsskabelse gennem anerkendelse

14: Tydelige rammer og konsekvente krav

15: At holde de unge i aktivitet, fx gennem brug af straks-aktivering

16: Tæt opfølgning med de unge i forhold til progression

17: Styrket kollektiv uddannelsesvejledning og erhvervspraktik

18: Undervisningsforløb målrettet unge i risiko for at ende i restgruppen

19: Håndholdte, for-forberedende forløb

20: Brug af Trænings skolens arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU-forløb)

21: Kommunale mentorer/støttekontaktpersoner

22: Trivselsunderstøttende medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne

23: Støtte i overgangen til uddannelse eller beskæftigelse

24: Tilbud til særlige målgrupper, fx autister

Inspirationskatalog

Unge uden uddannelse eller beskæftigelse

Del II

Marts 2019

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed:
www.oimb.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1 Indledning.....	3
2 Overordnet styring og opfølgning.....	6
3 Arbejdstilrettelæggelse der understøtter samarbejde	10
3.1 Samarbejde på tværs af forvaltninger	10
3.2 Samarbejde med uddannelsesinstitutioner.....	12
3.3 Samarbejde med erhvervslivet	15
4 Konkrete indsatser rettet imod de unge	18
4.1 Indsatser der går på tværs af grupper af unge	18
4.2 Forebyggende indsatser i folkeskolen.....	22
4.3 Indsatser efter folkeskolen	23
4.4 Fastholdelse i uddannelse og job.....	26

1 Indledning

Den kvantitative benchmarkinganalyse, der udgør del I af analysen, viste, at der på tværs af kommuner er en betydelig variation i andelen af unge, der hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse. Ligeledes er der markant forskel på, hvor stor en andel af de unge der forlader restgruppen på et år. Det gør sig også gældende, når der tages højde for forskelle i kommunernes rammevilkår.

I denne del II af analysen beskrives konkrete initiativer til at nedbringe andelen af unge i restgruppen. Del II af analysen er således et inspirationskatalog, hvor kommunerne kan finde inspiration til deres videre arbejde med at reducere restgruppen. Initiativerne er baseret på casebesøg i syv af de kommuner, der er blandt de bedst præsterende i benchmarkinganalysen.

Fælles for de syv kommuner er, at de alle er blandt dem, der klarer sig bedst indenfor rapportens hovedindikatorer. Der er lagt vægt på, hvorvidt kommunen klarer sig godt på tværs af aldersgrupperne præsenteret i analysen eller kun for én af disse, og hvorvidt resultaterne er robuste på tværs af forskellige år. Således kan der være kommuner, som ikke rangerer blandt de bedste i enkelte kategorier, men generelt set klarer de udvalgte kommuner sig markant bedre end forventet. Udover kommunernes placering i benchmarkinganalysen er der i udvælgelsen også lagt vægt på kommunernes geografiske placering og størrelse. De syv udvalgte kommuner er: Egedal, Fredericia, Mariagerfjord, Nyborg, Slagelse, Viborg og Aabenraa.

Med udgangspunkt i casebesøgene er der identificeret praksis og en række tiltag, som går på tværs af de besøgte kommuner, og som kommunerne selv peger på som værende årsag til deres gode resultater. Kommunerne kan i varierende grad allerede arbejde med et eller flere af de tiltag, der præsenteres i dette inspirationskatalog, men det er vurderingen, at alle kommuner med fordel kan forholde sig til hvert af de fremhævede tiltag.

Praksis og tiltagene kort fortalt

Samlet set peger undersøgelsen på, at høj grad af politisk og ledelsesmæssigt fokus på restgruppen har stor betydning. Det skaber grundlag for fælles målsætninger og involverende samarbejder i en helhedsorienteret indsats overfor de unge. Ligeledes arbejder de besøgte kommuner med at sikre tværfagligt samarbejde omkring de unge - både på tværs af og mellem de kommunale forvaltninger, de lokale uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet.

Som del I af analysen viser, er de unge i restgruppen overrepræsenteret i forhold til kriminalitet, psykisk sygdom, misbrug og sociale foranstaltninger – og flere af de unge har komplekse problemstillinger, der kombinerer flere faktorer på samme tid. I de konkrete indsatser har de besøgte kommuner fokus på at rumme denne kompleksitet – både i de forebyggende indsatser i grundskolen og i efterfølgende indsatser fx i form af forberedende uddannelses tilbud. Kommunerne har her fokus på betydningen af relationsdannelse og hjælp til den enkelte unge samtidig med, at de er tydelige omkring krav og forventninger, fx i forhold til aktivitet og progression.

I tabel 1 ses en oversigt over de identificerede tiltag.

Tabel 1

Oversigt over tiltag

Kapitel 2: Overordnet styring og opfølgning

1: Brug af bredt involverende, politisk udvalg om ungeindsatsen

2: Fælles målsætninger for arbejdet med de unge

3: Brug af data i styring og opfølgning på indsatsen overfor de unge

Kapitel 3: Arbejdstilrettelæggelse, der understøtter samarbejde

4: En fysisk samlet, kommunal ungeindsats

5: Fælles møder om og med den unge (og evt. forældre)

6: Fælles tilstedeværelse blandt de unge

7: Involvering af uddannelsesinstitutioner i indstilling til visitation

8: Praktisering af garanti-skole eller kædeansvar

9: Fokus på at skabe ungemiljøer

10: Hurtig opfølgning med virksomheder, hvis der opstår problemer

11: Lokalt CSR-mærke til virksomheder

12: Brug af frivillige som mentorer

Kapitel 4: Konkrete indsatser rettet imod de unge

13: Fokus på relationsskabelse gennem anerkendelse

14: Tydelige rammer og konsekvente krav

15: At holde de unge i aktivitet, fx gennem brug af straks-aktivering

16: Tæt opfølgning med de unge i forhold til progression

17: Styrket kollektiv uddannelsesvejledning og erhvervspraktik

18: Undervisningsforløb målrettet unge i risiko for at ende i restgruppen

19: Håndholdte, for-forberedende forløb

20: Brug af Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU-forløb)

21: Kommunale mentorer/støttekontaktpersoner

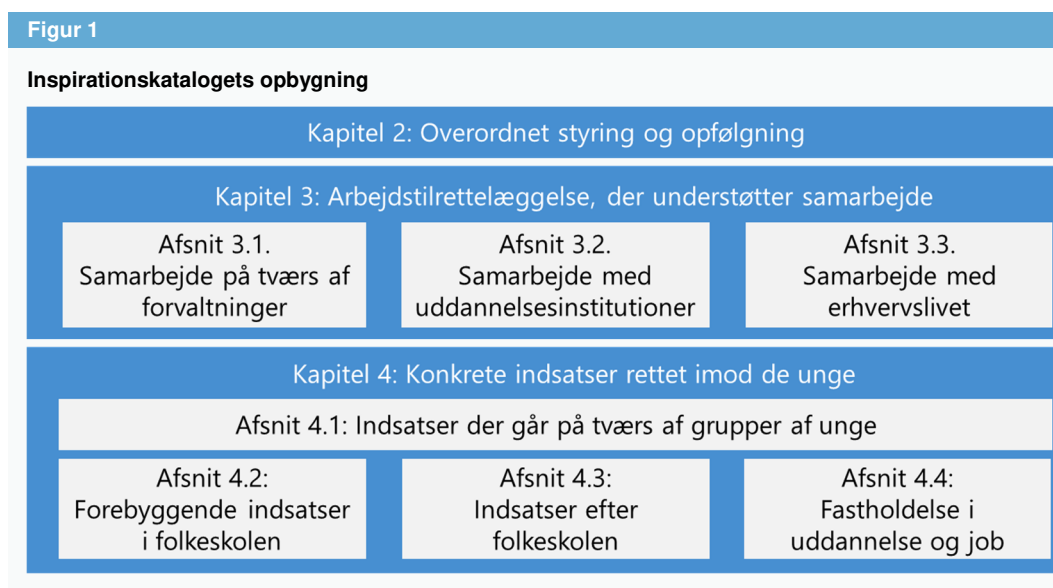
22: Trivselsunderstøttende medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne

23: Støtte i overgangen til uddannelse eller beskæftigelse

24: Tilbud til særlige målgrupper, fx autister

Læsevejledning

Inspirationskataloget er grundlæggende struktureret i 3 hoveddele. Katalogets *første del* handler om, hvordan kommunerne har tilrettelagt styringen og opfølgningen på området (kapitel 2). Katalogets *anden del* handler om, hvordan arbejdet med de unge er tilrettelagt, så det understøtter samarbejde mellem alle involverede (kapitel 3) – både inden for kommunen og mellem kommunen og de andre aktører (primært uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv), som også er i berøring med de unge. I katalogets *tredje del* rettes fokus mod de konkrete indsatser/værktøjer, kommuner eller uddannelsesinstitutioner bruger i deres arbejde med de unge (kapitel 4). Det består både af en række generelle indsatser, og af indsatser der er målrettet de unge i folkeskolen eller efter folkeskolen eller indsatser, der bruges til at fastholde de unge, når de kommer i uddannelse eller job. I figur 1 ses en oversigt over inspirationskatalogets opbygning.

2 Overordnet styring og opfølgning

Brug af måltal fra politisk og ledelsesmæssig side og løbende styring og opfølgning af indsatsen rettet imod de unge uden uddannelse og beskæftigelse er et af de kendetegn, der er gået på tværs af flere af de besøgte kommuner.

Tiltag: Brug af bredt involverende, politisk udvalg om ungeindsatsen

I næsten alle kommunerne har man oprettet uddannelsesråd. I Slagelse, Fredericia og Aabenraa fremstår rådene som fastetableret, hvorimod de i Nyborg, Viborg og Mariagerfjord har oprettet midlertidige politiske udvalg efter Styrelseslovens §17, stk. 4. Formålet med rådene er at skabe et tværfagligt forum, hvor udfordringer i arbejdet med de unge uden uddannelse og beskæftigelse kan drøftes, og løsninger findes. Udvalgene har typisk borgmesteren som formand og derudover deltager bl.a. relevante udvalgsformænd, repræsentanter fra kommunens forvaltning og de uddannelsesinstitutioner, der er til stede i kommunen. I nogle kommuner er også repræsentanter for det lokale erhvervsliv eller arbejdsmarkedets parter repræsenteret i udvalget.

Udvalgene mødes typisk 2-4 gange årligt, og eksempler på konkrete drøftelser kan være:

- Udvikling af en fælles uddannelsesstrategi
- Understøttelse af unges overgang fra udskoling eller jobcenter til uddannelse eller mellem uddannelser, fx i form af kædeansvar eller garantiskole
- Udvikling af den kommunale ungeindsats og skabelsen af campusmiljøer
- Fælles indsætter ift. at markedsføre uddannelser internt i eller udenfor kommunen

Udvalgene fremhæves i forhold til, at de skaber et fælles forum, hvor alle de væsentlige aktører inden for unges uddannelse og evt. beskæftigelse kan drøfte fælles problemstillinger og sikre en fælles retning for arbejdet med de unge uden uddannelse og job. Herudover har udvalgene bidraget til at øge kendskabet til hinanden og de personlige relationer, der opleves som afgørende for at understøtte et godt samarbejde på tværs af alle involverede parter.

Tiltag: Fælles målsætninger for arbejdet med de unge

Alle de besøgte kommuner arbejder med fælles målsætninger på tværs af politiske udvalg og forvaltninger. Målsætningerne udspringer af de nationale mål på området, fx at mindst 90 pct. af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2030.

De fælles mål er defineret som outcome-mål på tværs af områder frem for som resultatmål for de enkelte forvaltninger. Der følges således også op samlet fremfor i hver enkelt forvaltning. Tankegangen er, at fælles målsætninger understøtter, at indsatsen overfor de unge i restgruppen er en fælles, tværfaglig indsats fremfor et anliggende for hver enkelt forvaltning. I Egedal Kommune fremhæver man, at en styrkerne ved fælles målsætninger er, at det giver en fælles målestok forvaltningerne imellem, hvor man kan udfordre hinanden på om en indsats nu også bringer den unge tættere på uddannelse eller beskæftigelse, sådan som målsætningen tilsiger.

Det varierer imellem kommunerne, om der er fastsat eksplicite måltal, eller om der er tale mere overordnede mål. I Viborg, Mariagerfjord, Egedal og Nyborg har man god erfaring med at fastsætte konkrete målsætninger og milepæle, der løbende følges op. I Nyborg Kommune har man fx politisk valgt at fastsætte et måltal på maksimalt 200 unge, der på ethvert tidspunkt må befinde sig i restgruppen, og det måltal følges, der kontinuerligt op på alle niveauer. Indsatsen overfor de unge bliver derfor meget synlig både for politikere og sagsbehandlere, og der kommer et stærkt fokus på at forebygge, at unge kommer ind i restgruppen, og at få dem, der er i restgruppen, ud igen.

Boks 1

Fælles uddannelsesstrategi i Viborg

Viborg Kommune har i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og det lokale arbejdsmarked og på baggrund af et §17 stk. 4 udvalg om unge ledige udarbejdet en fælles uddannelsesstrategi for Viborg Kommune 2015-2020.

En forudsætning for at indfri strategiens målsætninger er *"øget fokus på og vilje til at indgå i tværgående samarbejder præget af kreativitet og helhedstænkning imellem skoler, uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarked og Viborg Kommune i øvrigt"*.

Strategien består af otte målsætninger og seks milepæle, som er konkrete delmål, der kan måles på. En målsætning er således: *"Vi vil øge andelen af unge med en afsluttet ungdomsuddannelse og reducere ungedigheden"*. Tilknyttede milepælene er bl.a.: *"Andelen af unge, der har gennemført en ungdomsuddannelse 5 år efter at have forladt grundskolens 9. klasse udgør 80% i 2020."* og *"Antallet af 16-29-årige på uddannelses- og kontanthjælp skal reduceres med 50% inden 2020."*

Formålet med strategien og de fælles opstillede målsætninger og milepæle er at skabe sammenhæng og retning for de mange forskellige målsætninger, der ellers kan præge arbejdet i en stor organisation. Arbejdet med at indfri målsætningerne er forplantet bredt i hele organisationen. De fleste af målsætningerne knytter sig op på Børn & Unge samt arbejdsmarkedsområdet, som løbende følger op på, at milepælene nås. Der er fra politisk side fokus på at følge op med strategiens målsætninger. Læs mere:

<https://kommune.viborg.dk/Politik/Politikker-og-strategier/Oevrige-politikker-og-strategier>

Tiltag: Brug af data i styring og opfølgning på indsatsen overfor de unge

I forlængelse af arbejdet med at sætte fælles mål for indsatsen overfor de unge er det også kendetegnene, at de besøgte kommuner i høj grad arbejder systematisk og data-drevet med at følge op på indsatsen. Det varierer dog, hvordan de anvender data, og beskrivelserne nedenfor er derfor eksempler på den praksis, der er konstateret undervejs.

Brugen af investeringsplaner til at udvikle ungeindsatsen

I fire af kommunerne (Fredericia, Mariagerfjord, Aabenraa og Nyborg) arbejdes der systematisk med økonomiske investeringsplaner ud fra en tankegang om, at det kan betale sig at investere penge og ressourcer i særligt de forebyggende indsatser for at spare penge i fremtiden. En væsentlig del af arbejdet er derfor at følge op på og sikre, at de indsatser, man har besluttet at investere i, også har den forventede virkning – og såfremt de ikke gør, at lukke dem ned. Fordelen ved at anvende en investeringstankegang ift. arbejdet med de unge er, at det er med til at fokusere ressourcerne der, hvor det har størst virkning.

Investeringsplanerne er typisk forankret på politisk niveau, idet de indgår som en del af kommunens budgetforhandlinger. I nogle tilfælde er der tale om større, langsigtede (4-årige) investeringsplaner, mens der i andre tilfælde er tale om tillægsbevillinger til mindre indsatser. Det afgørende her er ikke størrelsen på investeringen, men snarere villigheden til at afprøve nye tiltag samtidig med, at man gennemfører en systematisk opfølgning på virkningen af indsatsen, og dermed understøtter effektiv ressourceanvendelse.

Boks 2

Flere ressourcer til vejledning i Fredericia

I Fredericia kommune har man valgt at investere i vejledning, idet man i 2016 besluttede at bevillige 2 mio. kroner hvert år til ekstra bistand fra Ungdommens Uddannelsesvejledning i grundskolen og 10. klasse. Dette udmøntes bl.a. i form af, at alle unge – og ikke kun de ikke-uddannelsesparate – kan få vejledning samt et styrket samarbejde mellem UU-vejledningen og 10. klassecentret, hvor 1-2 UU-vejledere er til stede hver dag i fire timer for at lave intensive forløb og holde vejledningssamtaler. Herudover er Ungdommens Uddannelsesvejledning også købt ind som en del af undervisningen på jobcentrets straks-aktiveringsforløb, hvor UU-vejledere underviser i karrierelæring og motivation.

Den øgede tilstedeværelse af UU-vejledere i 10. klasse har givet en daglig sparring med lærere og pædagogerne i 10. klasse samt skabt gode relationer til eleverne. Ifølge 10.klasselederen giver investeringen gode resultater, hvilket bl.a. ses ved, at det er lykket at få næsten alle unge videre i uddannelse (60 % i gymnasiet, 35-40 % i EUD, og enkelte til produktionsskole eller særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse).

Brug af data til at følge borgerne over tid og på tværs af indsats

I to af kommunerne bruger man systematisk data til at følge op på de unge og følge dem over tid og tilbud. I Fredericia Kommune anvender UU-vejledningen systematisk ungedatabasen til at følge op på de unge. Dette arbejde understøttes bl.a. ved at have ansat en fuldtidsmedarbejder til at arbejde med databasen og trække oplysninger ud til UU-vejlederne, som så kan koncentrere sig om den personlige opfølgning med de unge. I Mariagerfjord har man i 2018 udarbejdet en fælles kvalitetsrapport på tværs af dagtilbud, skole og familie. Formålet med den fælles kvalitetsrapport er ifølge ledelsen at få tal på nogle af de formodninger, man har om, hvordan børnene klarer sig på tværs af forvaltningsenheder med henblik på at sikre, at børnene får en sammenhængende indsats både over tid og på tværs af forvaltninger. Den fælles kvalitetsrapport er udarbejdet af konsulenter i Center for Børn og Familie i Mariagerfjord Kommune. Data er indsamlet gennem blandt andet SBSYS, LIS, Børnesundhedsprofilen og Rambølls Hjernen og Hjertet¹.

Brug af data som styrings- og dialogredskab med medarbejderne

En anden måde at anvende data på er som styrings- og dialogredskab i forhold til medarbejderne, fx. hvilke indsatsborgerne er i, eller hvor mange sager der er lukket. I fire af de besøgte kommuner arbejder man systematisk med data som et styringsredskab (Viborg, Egedal, Mariagerfjord og Nyborg). I Viborg Kommune følger man eksempelvis fordelingen af medarbejdernes tid på henholdsvis borgerkontakt og administrative opgaver med fokus på at minimere det administrative arbejde.

Her er der tale om en ledelsesmæssig opfølgning på medarbejderne som understøttende værktøj for løbende sparring og dialog om forskelle i praksis, og hvad der kan ligge bag. Det fremhæves i interviewene, at det er vigtigt, at medarbejderne kan se en mening med opfølgningen, og at der gøres plads til at fejre succeserne. I jobcenteret i Nyborg gives der for eksempel jordbærtærte for hver gang et bestemt antal unge kommer fra jobcenteret og videre i uddannelse eller beskæftigelse. Det er med til at fastholde sagsbehandlernes motivation og sikre, at de unge ikke blot bliver 'CPR-numre' på en sagsliste – men en begivenhed at fejre, når de lykkes med en indsats.

¹ Se kvalitetsrapporten her: <https://www.mariagerfjord.dk/Borger/Born-unge-og-familier/Kvalitetsrapporter>

Boks 3

Måltal og opfølgning i Nyborg Kommunes jobcenter

Som tidligere beskrevet har man i Nyborg kommune politisk besluttet, at man maksimalt ønsker 200 unge over 18 år som står uden uddannelse og beskæftigelse. Da der løbende kommer unge til gruppen, har sagsbehandlerne i jobcenteret fokus på at få de unge ud af gruppen. For at understøtte dem i arbejdet har jobcenteret lavet en fælles synlig måltavle i form af et whiteboardtavle, der hænger på væggen i ungeteamets kontor. Hver uge gennemgår man i fællesskab antallet af nye sager, antallet af borgere, der er "vendt i døren" med kurs mod UU-vejledningen, og hvilke sager, der er afsluttede og af hvem. Målet med opfølgningen er dels at følge sagsmængde og dels at synliggøre flowet, blandt andet for at synliggøre de gode resultater og fejre dem

3 Arbejdstilrettelæggelse der understøtter samarbejde

Et tæt samarbejde på tværs af alle dem, der arbejder med de unge, er et af de elementer, som alle kommunerne peger på, er afgørende for at skabe resultater for gruppen af unge uden uddannelse og beskæftigelse. Det sikrer de rette indsatser for den unge og understøtter den unge i overgangene mellem forskellige forvaltninger eller indsatser, fx mellem jobcenter og bolig-social støtte, psykiatrisk behandling eller misbrugsbehandling, eller mellem kommunen og andre aktører, fx uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

3.1 Samarbejde på tværs af forvaltninger

Fra august 2019 skal alle kommuner have en fælles sammenhængende ungeindsats bestående af alle relevante fagprofessionelle, herunder UU-vejledere, jobcenter, socialrådgivere mm. Formålet er at give den unge én indgang til kommunen og dermed sikre en helhedsorienteret indsats med én uddannelsesplan og én koordinerende kontaktperson for de unge, hvor det vurderes, at den unge af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere enheder i kommunen.

De besøgte kommuner er allerede relativt langt med dette samarbejde. Alle de besøgte kommuner har gennem længere tid haft et dedikeret team i jobcenteret, som varetager indsatsen overfor de unge fra 18-30 år, og hvortil der er knyttet vejledere fra Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU-vejledningen). I 3 kommuner er man dog gået skridtet videre og har etableret fysisk samlede ungeenheder med flere fagligheder inkluderet.

Tiltag: En fysisk samlet, kommunal ungeindsats

Aabenraa, Slagelse og Fredericia har etableret udvidede fysisk samlede ungeenheder, hvor der i tillæg til sagsbehandlere fra Jobcenteret og UU-vejledere er tilknyttet andre fagligheder, fx sagsbehandlere fra Børn & Unge eller Socialforvaltningen eller vejledere fra uddannelsesinstitutionerne. I nogle tilfælde er der også andre fagpersoner tilknyttet nogle dage om ugen, fx psykologer, misbrugsrådgivere og lignende. Ungeenheden er et samlet sted, hvor den unge kan møde op og tale med de personer, der er involveret i den unges sag. Samtidig fremhæves det, at en fysisk samlet enhed også letter sagsbehandlernes samarbejde om indsatserne for de unge. Netop det at have én indgang til kommunen for den unge og den lettere mulighed for samarbejde mellem sagsbehandlere fremhæves som de væsentligste styrker ved ungeenhederne.

Boks 4

Ungeindsatsen i Aabenraa Kommune

Aabenraa Kommune etablerede i 2009 en samlet ungeindsats med opgave at koordinere indsatsen for unge på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialområdet og dermed skabe én indgang for unge, der har brug for en ekstra indsats.

Ungeindsatsen består af ledere og medarbejdere fra Jobcenterets ungeteam, Børn og Familie, Ungdommens Uddannelsesvejledning samt Visitation og Rehabilitering (voksenområdet). Ledere og medarbejdere er i de fleste tilfælde fysisk placeret i den fælles enhed, samtidig med at de har reference til deres respektive forvaltningschef. Chefen for Børn og Familie er udpeget til 'koordinerende chef' for indsatsen.

For at understøtte det gode samarbejde på tværs af fagligheder gennemfører man i ungeindsatsen kvartalsvise fællesmøder for alle involverede, hvor man opdaterer hinanden på tværs af områder fx implementering af ny lovgivning, gennemgår relevante resultater og rapporter mv. Ud over at styrke relationer på tværs indebærer fællesmøderne, at alle har en basisviden om, hvad der rører sig på de andres områder, der kan understøtte indsatsen over for de unge i restgruppen.

Ungeindsatsen har ikke et selvstændigt budget, men indsatserne for de unge finansieres via den respektive forvaltnings budget. Til gengæld er der åbenhed overfor at finansiere tiltag for en ung på tværs af forvaltningsbudgetterne, hvis de daglige ledere i ungeindsatsen er enige om den rette indsats for en ung. I praksis betyder det, at et initiativ til en ung – selv om det måske primært har socialfaglig karakter – kan blive helt eller delvist finansieret via fx jobcenterets budget, eller de forskellige forvaltninger kan afholde fx 1/3 af udgiften til fx en mentorordning.

Aabenraa Kommune angiver selv, at forudsætningen for at denne form for 'fællesfinansiering' fungerer er, at langt størstedelen af indsatserne er forvaltningsspecifikke, og det derfor kun er en mindre del af det samlede budget, der er i spil; og at man på chefniveau har tillid til, at ledere og medarbejdere i ungeindsatsen i fællesskab finder den rette løsning for den unge i overensstemmelse med det fælles mål, der er sat.

Indtil nu har ungeindsatsen haft til huse i en del af Jobcenteret, men pr. 1. juli 2019 flytter ungeindsatsen ind hos Ung Aabenraa, som huser bl.a. kommunens ungdomsskole, 10. klassecenter og heltidsundervisnings-tilbud. Forventningen til den nye, fysiske samling af kommunens ungeindsats og uddannelsesmiljøet er endnu mere synergi i indsatsen for de unge og for medarbejderne, idet ungeindsatsen kommer tættere på de unges hverdag.

Tiltag: Fælles møder om og med den unge (og evt. forældre)

Samarbejde kan også ske uden for etablerede ungeenheder ved, at forvaltningerne er opmærksomme på at koordinere og involvere hinanden i deres arbejde med den unge. I flere af de besøgte kommuner afholdes således fælles møder om og med den unge og evt. forældrene.

For de unge under 18-årige fremhæver flere kommuner også arbejdet med tidligt at involvere forskellige myndighedsområder i den unges sag, fx ved allerede i grundskolen at sikre vidensdeling med Socialforvaltningen/Børn og Unge, og i enkelte tilfælde også repræsentanter fra jobcenteret for at få flere perspektiver på indsatsen overfor den unge. Den tidlige tværfaglige indsats betyder dels, at børnene og deres forældre oplever en koordineret og helhedsorienteret indsats, dels at der tidligt bliver skabt relationer mellem børnene og de myndighedspersoner fra jobcentret, som vil overtage deres sag, når de bliver 18 år.

For de over 18-årige foregår indsatsen som udgangspunkt i regi af jobcenteret. Her arbejder man særligt med at involvere flere fagligheder i indsatsen overfor de aktivitetsparate unge, der har de mest komplekse problemstillinger. Det kan fx være møder med sagsbehandler fra jobcenteret med inddragelse af aktører fra socialforvaltningen, retspsykiatrien eller Kriminalforsorgen. For de uddan-

nelsesparate unge kan det blot være møder med sagsbehandleren i Jobcenteret, hvor UU-vejleder eller en sagsbehandler fra Socialforvaltningen deltager. Fordelen ved fælles møder er, at indsatsen overfor den unge er koordineret, og at den unge oplever kommunen som én samlet aktør.

Boks 5

Tværfaglig indsats i grundskolen i Nyborg

I Nyborg arbejder man efter Sverige-modellen, hvor der er et tæt tværfagligt samarbejde omkring udsatte børn og unge. I folkeskoleregi betyder det, at der på skolerne sidder en socialrådgiver to dage om ugen. Det sikrer et tæt samarbejde mellem skolen og socialforvaltningen i forhold til opfølgning på de elever, som har en sag i Socialforvaltningen. Samtidig er det blevet nemmere for lærere, skoleledere eller sundhedsplejerske at få sparring, hvis der opstår bekymring for en elev i forhold til at vurdere, om og hvilken indsats, der skal iværksættes. Dette tætte samarbejde gør det muligt hurtigt at iværksætte en tidlig indsats.

3.2 Samarbejde med uddannelsesinstitutioner

Det er ikke kun samarbejdet inden for kommunen, der fremhæves som væsentligt. Et tæt samarbejde mellem kommunen og uddannelsesinstitutioner fremhæves også som en afgørende del af indsatsen for at få de unge løftet ud af restgruppen.

Tiltag: Fælles tilstedeværelse blandt de unge

I Fredericia, Nyborg og Slagelse kommuner har man gode erfaringer med fælles, tværfaglige fremskudte indsatser, hvor sagsbehandlere fra kommunen og vejledere fra ungdomsuddannelserne er til stede i de miljøer, hvor de unge færdes. I Nyborg og Slagelse er det vejledere fra uddannelsesinstitutionerne, der er til stede nogle dage om ugen i hhv. 'Praktikpladsen' i Nyborg Jobcenter og Ungehuset i Slagelse.

Fredericia Kommune arbejder omvendt med at have sagsbehandlere fra kommunen til stede på den lokale uddannelsesinstitution og i et socialt belastet boligområde. Denne tilstedeværelse giver en øget adgang for kommunen til at møde de unge, som ellers ikke møder op i jobcentret eller UU-vejledningen. Samtidig betyder den tværfaglige fremskudte indsats, at den unge bliver præsenteret for en bred palet af muligheder og tidligt møder de forskellige relevante medarbejdere fra kommunen.

Boks 6

Fremskudte indsatser i Fredericia

I Fredericia har man god erfaring med fremskudte indsatser, som er at finde både på den lokale uddannelsesinstitution samt i et belastet boligområde. Jobcenteret er som en del af helhedsplanen til stede i et af de mest belastede boligområder i Fredericia. Her har jobcenteret to sagsbehandlere, der både varetager myndighedsopgaven og driver en uddannelsesafklarende indsats, hvor UU-vejledningen købes ind til at bistå med vejledning. Det handler om at være så tæt på de unge som muligt. Da det er en del af helhedsplanen for området, muliggør det også, at der er en tolk med.

Ungeindsatsen i Fredericia har også en fremskudt indsats på International Business College (IBC), der tilbyder en række forskellige uddannelser som bl.a. HF, VUC og EUD. Her sidder 5 medarbejdere fra jobcenteret (fire myndighedsbehandlere og en jobkonsulent) sammen med 3 vejledere fra Ungdommens uddannelsesvejledning og en mentor i en fælles modtagelse fire dage om ugen, og sammen modtager de alle de unge, som søger uddannelseshjælp. Tanken er, at alle unge skal overveje uddannelse, inden de søger uddannelseshjælp, og man tilbyder sammen med IBC et straks-aktiveringskursus på skolen, som de unge kan gå i gang næsten med det samme, hvis de ikke er klar til at starte på en ordinær uddannelse. Fordelen ved at have indsatsen på skolen er, at de unge lærer stedet at kende, og så føles skridtet til en uddannelse ikke så stort.

Resultaterne med den fremskudte vejledning er gode. I de halvandet år, hvor den fremskudte vejledning har været tilstede på IBC, er sagsantallet for de uddannelsesparate blevet reduceret fra ca. 300 til ca. 190 personer, dvs. en reduktion på 110 personer

Tiltag: Involvering af uddannelsesinstitutionerne i indstilling til visitation

En anden måde at understøtte samarbejdet med uddannelsesinstitutionerne er ved at inddrage dem i visitationen af unge til en række specifikke forberedende forløb, som man eksempelvis gør i Viborg Kommune.

Boks 7

Fælles udvalg i Viborg Kommune

I Viborg Kommune har man et fælles udvalg under ungeenheden, der har til formål at indstille de unge til specifikke forberedende tilbud eller særlig tilrettelagte forløb, fx særligt tilrettelagt uddannelsesforløb (STU), erhvervsgrunduddannelse (EGU) mv.

I udvalget sidder Ungdommens Uddannelsesvejledning samt ledere af de uddannelsesinstitutioner, som de primære aftager af de unge. Beskæftigelsesområdet deltager afhængig af, om den unge er i afdelingens målgruppe eller forventes at blive det. Derudover deltager familieafdelingen og socialafdelingen efter behov. Udvalget drøfter sammen hvilke tiltag, der vil passe bedst til de pågældende unge og indstiller herefter valget af institution til visitation. Er den unge under 18 år, er det Ungdommens Uddannelsesvejledning, som foretager den endelige visitation, dvs. afgør hvor den unge skal hen. Er den unge over 18 år, ligger visitationskompetencen ved jobcenteret. Herudover er UU-vejledningen ansvarlig for mødeindkaldelse, mødetilrettælgelse, udsendelse af beslutningsreferat og udsendelse af afgørelser til de unge.

Fordelen ved at inddrage uddannelsesinstitutionerne i indstillingen og visitationen af de unge er, at det skaber fokus på en fælles målsætning om at nedbringe antallet af unge i restgruppen, samtidig med at det fremmer tværfaglig forståelse, herunder ikke mindst af uddannelsernes forskellige styrker i forhold til at rykke de unge ud af restgruppen.

Tiltag: Praktisering af garantiskoler eller kædeansvar

I fire af de besøgte kommuner (Nyborg, Viborg, Slagelse og Fredericia) peger særligt uddannelsesinstitutionerne på betydningen af, at uddannelsesinstitutionerne og kommunen har givet hinanden håndslag på, at de koordinerer indsatserne overfor unge, der er frafaldstruet, fx ved at koordinere

overgangen fra en uddannelse til en anden. Målet er at afkorte den tid en ung måtte være uden uddannelse eller aktivitet bl.a. for at undgå at den unge falder tilbage i dårlige vaner fx i forhold til fremmøde eller misbrug. Flere peger på, at vedholdenhed i indsatserne er væsentligt for denne gruppe af unge, og hvis man har brugt ressourcer på fx at udvikle den unges mødestabilitet, så er det afgørende, at den unge fastholdes i aktivitet, så mødestabiliteten indlejres.

Denne type af indsats benævnes i Nyborg og Viborg 'garantiskole' og i Slagelse og Fredericia 'praktisering af kædeansvar'. Det indebærer, at kommunen og uddannelsesinstitutionerne har aftalt at samarbejde om det fælles mål at fastholde de unge i uddannelse. Konkret sker det ved at uddannelsesinstitutionerne følger tæt op på fravær og adviserer kommunen, hvis en ung er på vej til at falde fra en uddannelse. I den situation vil der desuden ske en konkret afklaring mellem kommunen, uddannelsesinstitutionen og den unge om, hvad der skal ske, indtil den unge fx kan starte op på en anden uddannelse. Det kan eksempelvis være, at kommunen finder et egnet beskæftigelses-tilbud eller at den 'afgivende' uddannelsesinstitution fastholder den unge i sit forløb, indtil vedkommende kan starte op på anden uddannelse. Den unge skal således gøres klart, at det ikke er en mulighed at være inaktiv.

Tiltag: Fokus på at skabe ungemiljøer

Skabelse af ungemiljøer opleves også at spille en rolle i indsatsen for at forebygge at de unge kommer i restgruppen. I alle de besøgte kommuner har man således valgt at trække 10. klasse væk fra grundskolen for at skabe et særligt ungemiljø kun for 10. klasseseleverne.

I Egedal, Fredericia, Aabenraa, Viborg og Slagelse er der oprettet 10. klassescentre, der i en række tilfælde organisatorisk hører under ungdomsskolen. I alle tilfælde er formålet at skabe særlige ungemiljøer med dedikerede lærerkræfter og UU-vejledere samt en didaktisk faglighed, der er rettet mod 10. klasses elever. Flere af de interviewede ledere for 10. klassecentre beretter om en helt særlig kultur og ånd på skolerne. De selvstændige 10. klassecentre betyder, at der i modsætning til en distriktskole er et mindre team af undervisere og pædagoger, som er tilknyttet 10. klasserne, hvilket understøtter opbyggelsen af tætte relationer mellem lærere/pædagoger og elever.

Boks 8

10. klassecenter i Egedal

I Egedal er 10. klassecenteret en del af ungdomsskolen. Hver elev er tilknyttet en kontaktlærer, som følger eleven under hele forløbet og som har den primære kontakt til hjemmet, fx i forbindelse med fravær. Skolen tilbyder fire forskellige linjer. Man har valgt ikke at have traditionel klassedannelse, men opretter i stedet for hold, hvor eleverne skifter. Formålet med de skiftende hold er at skabe et fællesskab, hvor eleverne er sammen på kryds og tværs. Ifølge lederen skaber det en efterskolestemning på skolen, og der er et tæt sammenhold blandt eleverne. Der er ti lærere ansat på 10. klassecentret, og derudover er der fast tilknyttet en UU-vejleder, en psykolog og en socialrådgiver. Derudover kan skolen trække på andre ressourcer, fx misbrugskonsulenter, i det omfang det er nødvendigt i arbejdet med de unge. Der er stor fokus fra ledelsens side på, at de tilknyttede fagpersoner er synlige i de unges hverdag og ikke 'sidder på kontoret', da en vigtig del af det at skabe en god relation til de unge er gennem tydelighed og synlighed.

I Nyborg og Mariagerfjord kommuner er 10. klasse placeret på campus sammen med ungdomsuddannelser. Det har man blandt andet gjort ud fra et hensyn til at lette overgangen fra 10. klasse til ungdomsuddannelserne. Oplevelsen er, at det at 10. klasses eleverne i det daglige færdes i et ungdomsuddannelsesmiljø er med til at afmystificere det at starte på en ungdomsuddannelse, og dermed bliver overgangen til en ungdomsuddannelse ikke så stor.

10. klasse på Nyborg Gymnasium

På Nyborg Gymnasium er der samlet seks ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser på ét sted og på én skole: STX, HF, HHX, EUD, EUX og IB. I tillæg hertil gennemføres 10. klasse i Nyborg Kommune på gymnasiet. Som noget nyt tilbydes desuden grundforløb 1 af SOSU-uddannelsen i samarbejde med Social- og Sundhedsskolen Fyn og grundforløb1 på TECH i samarbejde med Svendborg Erhvervsskoler og Svendborg Gymnasier. Tilsammen udgør de Nyborg gymnasium.

En del af tankegangen omkring Nyborg gymnasium er at skabe et attraktivt ungdomsmiljø, hvor unge har flere muligheder samme sted. Der arbejdes aktivt med at blande de unge fra forskellige uddannelser, så fx en STX-klasse kan have lokale side om side med en 10. klasse eller en HHX-klasse. Fordelen er ifølge en uddannelsesleder at det nedbryder barrierer mellem de unge. Samtidig gør det lettere for de unge, som undervejs finder ud af, at de ikke trives på den valgte uddannelse at vælge om – både fordi de samme sted får indblik i flere forskellige uddannelser og har mulighed for at bruge skolens vejledere, som kan vejlede den unge om mulighederne inden for hele skolens palet af uddannelser.

3.3 Samarbejde med erhvervslivet

Erhvervslivet spiller en stor rolle i forhold til at skabe praktikpladser til de unge for så de får mulighed for at prøve sig selv af inden for et fag eller udvikle evnen til at indgå på en arbejdsplads. Alle de besøgte kommuner fremhæver, at det generelt er vigtigt at have et tæt samarbejde med virksomhederne for at få de unge i restgruppen ud i uddannelse og beskæftigelse. Tillige arbejder flere kommuner også med at involvere frivillige i indsatsen – i særdeleshed i rollen som mentorer.

Tiltag: Hurtig opfølgning med virksomheder, hvis der opstår problemer

Alle kommuner fremhæver, at hvis de skal have virksomheder til at stå til rådighed med praktikpladser til denne gruppe af unge, så er de fra kommunens side forpligtet til at 'smide alt vi har i hænderne', hvis en virksomhed ringer på grund af problemer med en ung, fx hvis den unge har haft udadreagerende adfærd, der er mistanke om misbrug etc. Det er derfor helt afgørende, at kommunen har mulighed for at sende den unges kontaktperson ud, hvis virksomheden efterspørger det. En hurtig opfølgning signalerer, at man både vil virksomhederne, men også at man selv er villig til at investere tid i de unge, ligesom virksomhederne gør det.

Tiltag: Lokalt CSR-mærke til virksomheder

Enkelte af de besøgte kommuner har fokus på at skabe fordele for de virksomheder, som tager de unge i praktik. I Aabenraa og Slagelse kommuner anvender man således CSR-mærker til at fremhæve de kommunale virksomheder, som tager ansvar. Det kan give lokal brandingeffekt for virksomhederne. I nogle tilfælde kan det også indgå som et kriterium i kommunens udbud, at de bydende virksomheder har haft unge i praktik.

Boks 10

CSR-mærker til lokale virksomheder i Aabenraa

Mærket tildeles lokale virksomheder, der påtager sig et socialt ansvar ved at give plads til udsatte borgere samt bidrage til uddannelsen af fremtidens arbejdskraft. En virksomhed kan blive CSR-certificeret, hvis den ligger i Aabenraa Kommune og opfylder et krav om, at minimum 5 % af virksomhedens medarbejdere i de seneste 3 måneder have været i en række specificerede ordninger, herunder virksomhedspraktik, jobrotation, voksenlærlinge, IGU, EGU, STU mv.

I alt 55 virksomheder modtog Aabenraa Kommunes CSR-mærke i 2018, og 67 modtager CSR-mærket i 2019.

Tiltag: Brug af frivillige som mentorer

I knap halvdelen af de besøgte kommuner anvender man erhvervsmentorer i form af en lokal erhvervsdrivende, som agerer rollemodel og vejleder for unge ledige. Erhvervsmentorordningen har fungeret i en længere årrække i Nyborg, hvor man har gode erfaringer med brugen af ordningen. Ordningen er også at finde i Viborg og i Fredericia. I Slagelse har man god erfaring med et frivilligt mentorkorps rettet imod at fastholde unge i uddannelse, som fremhævet herunder

Boks 11

Frivillige erhvervsmentorer i Nyborg Kommune

Nyborg Kommune har etableret et mentorkorps, der består af frivillige erhvervsfolk, som er villige til at have en ung i forløb af 3 måneders varighed til at hjælpe med sparring omkring fx ansøgning og samtaler, eller hvordan man opfører sig på en arbejdsplads.

En evaluering af ordningen som Nyborg Kommune har gennemført har vist, at:

- Otte ud af ti unge opnår job, praktik, læreplads eller uddannelse inden for et år.
- Syv ud af ti unge er også i job eller uddannelse 1-3 år efter forløbets afslutning.
- Otte ud af ti unge vil anbefale indsatsen til andre unge

Læs mere: <http://www.nyborg.dk/da/Nyheder/2018/Marts/Bliv-erhvervsmentor-i-Bryd-unges-ledighed-NU>

Frivillige mentorer til uddannelsesstøtte i Slagelse Kommune

Slagelse Kommune har siden 2010 tilbudt unge, der har brug for støtte til at blive fastholdt i uddannelse, mulighed for at få tilknyttet en mentor fra 'Mentorkorps Slagelse'. Mentorkorpset er en frivillig forening, hvis formål er at fastholde unge mellem 18 og 30 år i uddannelse eller hjælpe dem i gang med en uddannelse. En mentor i mentorkorpset er en moden voksen, som har tid og overskud til at støtte en ung ca. 8-10 timer i ugen. For at blive frivillig mentor, så skal der gennemføres et 4 timers kursus, som Mentorkorps Slagelse afholder. Jobbet som mentor er ulønnet.

Det er Slagelse Kommune, der visiterer de unge til indsatsen, som retter sig imod primært den del af restgruppen, som ikke har meget komplekse problemer, men som blot har brug for støtte til at fastholde sig i uddannelse og dermed ikke falde tilbage til restgruppen. Slagelse Kommunes rolle består således i at identificere de unge, der kan have gavn af et mentorforløb, finde den rette mentor og facilitere det første møde. Herefter tager mentoren over og fortsætter forløbet. Der er en ungekoordinator i ungeenheden, der har den koordinerende rolle i forhold til foreningen, og hun bistår også i et vist omfang med at understøtte foreningens generelle arbejde, fx med at søge §18-midler, stille lokaler til rådighed til møder, uddannelse og lignende.

4 Konkrete indsatser rettet imod de unge

På casebesøgene i kommunerne er der identificeret et antal konkrete indsatser, som kommuner eller uddannelsesinstitutioner anvender for dels at forebygge, at de unge ender i restgruppen, eller til at løfte dem ud af restgruppen og ind i enten uddannelse eller beskæftigelse.

4.1 Indsatser der går på tværs af grupper af unge

En række af indsatserne har nogle fællestræk uanset den unges alder og typen af udfordringer, han eller hun står overfor.

Tiltag: Fokus på relationsskabelse gennem anerkendelse

Centralt for alle kommunernes arbejde med de unge står opbygningen af gode relationer, da det, at de unge oplever at "blive set", er med til at motivere dem til at komme i UU-centret, i skole eller på arbejde. I grundskolen handler det typisk om også at bygge relationer til forældrene og ikke bare de unge, så forældrene oplever skolen og evt. socialrådgivere, PPR m.fl. som samarbejdspartnere. På ungdomsuddannelserne og de forberedende uddannelser er fokus primært på at skabe gode relationer med de unge selv. Der er enighed blandt de interviewede ledere og lærere på 10. klassecentre, produktionsskoler og ungdomsuddannelser, at de gode relationer skabes gennem rummelighed, empati og ved at vise eleverne, at "vi vil dem". Flere af de interviewede ledere giver således udtryk for, at et parameter ved rekruttering af kontaktlærere og andre, der arbejder med de unge, er denne evne til at skabe relationer, og den anses for at være en lige så vigtig kompetence som 'fagfagligheden'.

Også i den kommunale forvaltning er der fokus på at skabe gode relationer med de unge. I tre kommuner har man fx fokus på, at den unge fortsætter med samme UU-vejleder efter afslutningen af grundskolen netop for at fastholde de opbyggede relationer. I Fredericia skifter de unge UU-vejleder, når de bliver 18 år. I Slagelse, som hører ind under UU-Vestsjælland, har man som det eneste UU-center i landet besluttet at lade den samme UU-vejleder følge den unge helt til det 25. år. I Nyborg og Viborg forsøger man at understøtte en personlig relation mellem den unge og jobcenteret ved at lade én sagsbehandler i jobcentret varetage både myndighedsopgaven og andre opgaver så som samtalepartner, mentor og jobkonsulent.

Også SSP tænkes ofte ind som led i kommunernes indsats for at bygge relationer til de unge. Medarbejdere i SSP kan således være med til tidligt at identificere unge i risikogruppen og bygge relation til dem og evt. deres familier, som man eksempelvis gør med street workers i Aabenraa.

Boks 13

Street workers i Aabenraa

Brugen af street workers har været en stor succes i Aabenraa, hvor man har valgt at ansætte tre sådanne gademedarbejdere. Organisatorisk hører de til Aabenraa Ungdomsskole sammen med SSP. Kommunens street workers varetager opsøgende arbejde blandt de unge, hvorend de færdes, herunder på de enkelte skoler, i klubber, i socialt belastede områder eller på gaden. Medarbejderne arbejder tæt sammen med Børn og Familie og spiller derfor en stor rolle også i det forebyggende arbejde med unge, fordi de i mange tilfælde har en relation til de unge, som ikke er baseret på en myndighedsrelation. Målgruppen af unge er fra 7.klasse frem til 18 år – og i nogle tilfælde frem til 25 år, hvis der er behov – og fokus er særligt på unge med risikoadfærd, fx i forhold til hærværk eller kriminalitet. Street workerne er synlige og tilgængelige for de unge, eksempelvis ved at varetage flere roller. I Aabenraa er det eksempelvis street workeren der dækker et udsat boligområde, der også har koordinatorrollen for en ungdomsklub i området. Det betyder de kender den unge og deres familier indgående.

Tiltag: Tydelige rammer og konsekvente krav

Alle kommunerne fremhæver også, at en del af arbejdet med de unge er at stille klare og tydelige krav og regler. Reglerne er typisk adfærdsregler – hvilken type adfærd man ønsker og hvad man *ikke* ønsker. Konkret kan det være alt fra fravær, rygning og mobilpolitik til nul-tolerance i forhold til misbrug. Krav og regler er ifølge flere af interviewpersonerne med til at give de unge noget af den struktur, som ikke alle har med hjemmefra. Den bidrager dermed til at socialisere de unge og lære dem at begå sig på en arbejdsplads eller i uddannelse. Herudover skaber den faste struktur og klare krav ro og tryghed, fordi eleverne ved, hvad de skal forvente – af sig selv, af underviseren eller arbejdsgiveren, og af kommunen.

Med de klare krav og regler er der lige så klare konsekvenser, hvis reglerne brydes. I jobcentret kan det fx være, at en ung trækkes i ydelse, hvis de ikke møder op i praktik eller straks-aktivering. Det samme gælder på produktionsskolerne, hvor flere forstandere fortæller, at de unge trækkes i skoleydelse ved fravær, og at det kommunikeres klart, så de unge kender konsekvenserne på forhånd.

Flere pointerer, at selv om kravene som udgangspunkt er ens for alle unge, så er det også vigtigt at kunne gøre individuelle undtagelser. Det kan således være individuelt, hvor meget fravær skolen tolererer for de enkelte elever, idet der kan være hensyn til misbrugsbehandling, medicinsk behandling og lignende. Men fælles er, at når eleven har nået grænsen, så er der klare procedurer for, hvordan der reageres, fx at forældrene underrettes, at de trækkes i ydelse, eller at de i sidste ende bliver smidt ud.

Boks 14

Fokus på fravær i Egedal

I Egedal Kommune er der udbredt brug af fraværsregistrering både i grundskolen og på 10. klassecenteret. Registreringerne bliver udarbejdet på timebasis, og der bliver fulgt op på fraværs mønstre, fx om fraværet typisk er i morgentimerne, i bestemte undervisningstimer eller lignende. Det giver en indikation på, hvor problemet ligger – er det en udfordring at komme op om morgenen, eller er der problemer med en lærerrelation eller det faglige niveau. Det gøres tydeligt for den unge, at man ikke kan få en positiv uddannelsesparathedsvurdering, hvis der er for meget fravær, og forældrene indkaldes systematisk til samtale på skolen for at drøfte problemet og dets løsning. Så gives den unge og forældrene en periode til at rette op på problemet, og der følges op med et nyt møde. Hvis der identificeres årsager til fraværet – fx at den unge har fået ny medicin, som skal have tid til at virke korrekt – kan samtalen bruges til at tilpasse skemaet, så den unge får lovligt fravær i en periode.

Tiltag: At holde de unge i aktivitet, fx gennem brug af straks-aktivering

I alle de besøgte kommuner er der fokus på at holde de unge i aktivitet, da deres erfaring er, at dette er vigtigt bidrag til at hjælpe de unge til gode vaner.

Flere af kommunerne fremhæver, at de gør brug af en indledende vejledningssamtale til de unge, som henvender sig i jobcentret og ansøger om en ydelse. Her gør de meget ud af forklare de unge, hvad det indebærer af rettigheder og pligter at 'have jobcenteret som arbejdsgiver', samtidig med at de i samarbejde med UU-vejledere kan vejlede de unge i forhold til de muligheder, de har – fx i forhold til uddannelse. Formålet er at få de mest velfungerende unge – særligt de åbenlyst uddannelsesparate - til at forstå, at et deltidsjob i den lokale butik er bedre end uddannelseshjælp og uddannelsespålæg. Det kan fx gælde for de unge, der både kan og vil gennemføre en uddannelse, men som har en periode uden aktivitet, førend de påbegynder den ønskede uddannelse. Flere af kommunerne anfører, at de med en solid vejledningsindsats vender mellem 25-60 pct. af de unge 'i døren'.

Hvis den unge efter vejledningssamtalen fortsat ønsker ydelser, iværksættes typisk straks-aktivering og nytteindsats. Det gælder fx for de unge, der vurderes at være uddannelsesparate eller åbenlyst uddannelsesparate. I Viborg sendes de unge fx på et træværksted, og i Mariagerfjord har man lavet et straks-aktiveringstilbud på tværs af arbejdsmarked og teknik og miljø, hvor de unge skal hjælpe med opgaver rundt i byen. Flere af kommunerne fremhæver, at "det ikke må være sjovt at være der", og at de unge mennesker skal opdage, at de får mere ud af at begynde på en uddannelse eller finde sig et job selv.

De aktivitetsparate unge har i højere grad brug for mere håndholdte aktiviteter, en lavere timesats og fx mentor/støttekontaktperson (se mere om denne type indsatser i afsnit 6.2). Indsatsen tilrettelægges her som parallelle indsatser, hvor den unge fx kan være i et beskæftigelsesprojekt 1-2 dage om ugen, psykiatrisk behandling 1-2 dage om ugen og rusmiddelbehandling den sidste dag. Tanken bag denne konsekvente indsats for at holde de unge i gang er, at hvis de først har fået lov til at oparbejde dårlige vaner under inaktivitet, så er det vanskeligere at få dem i gang igen.

Tiltag: Tæt opfølgning med de unge i forhold til progression

Endelig betoner alle interviewede, der arbejder med de unge, vigtigheden af at lægge individuelle planer for de unge og at følge tæt op på, hvordan den unge udvikler sig i forhold til de mål, der er sat. Den tætte opfølgning er dermed tæt forbundet med både en anerkendende tilgang og tydelig italesættelse af krav og regler.

Det store fokus på progression bidrager til at styrke de unges motivation, da fokus på opnåelsen af mål er med til at give dem succesoplevelse, som mange af de unge ikke har haft tidligere. Flere steder betoner man også vigtigheden af synlig progression fx ved at bruge måltavler, der hænges op i fællesrum og deles med andre elever, så alle kan være med til at fejre hinandens succeser og i øvrigt ved, hvor hinanden kompetencemæssigt er. Metoden er i dag meget udbredt på landets produktionsskoler. Samtidig med, at eleven får anerkendelse for sine præstationer, som kan understøtte en positiv proces, kan andre elever motiveres af kammeraternes fremdrift, og ikke mindst kan også lederen af værkstedet bruge måltavlerne til at evaluere egen undervisningspraksis.

Synlig kompetencevurdering på Korsør ProduktionsHøjskole

På Korsør ProduktionsHøjskole er dokumentation af deltageres kompetencer og udvikling en væsentlig opgave. Dokumentationen skal sikre, at eleverne kan se, at de lærer noget – og hvad de lærer. De har derfor implementeret et system, der gør dokumentationen til en naturlig del af værkstedets aktivitet.

Et af de værktøjer, de benytter, er KompetenceTavlen, som hænger i alle skolens værksteder.

KompetenceTavlen er en matrice med hver enkelt elevs navn og vurdering af en række relevante faglige og generelle kompetencer. Det kan eksempelvis være i forhold til målteknik og tegning, beherskelse af forskellige arbejdsmetoder eller værktøjer og evne til at planlægge, kvalitetsvurdere og afslutte opgaver (oprydning, affaldssortering, arbejdssedler etc.). Tomme felter indikerer, at deltageren endnu ikke har haft mulighed for at blive vurderet i kompetencen. Taksonomien i Kompetencetavlen er:

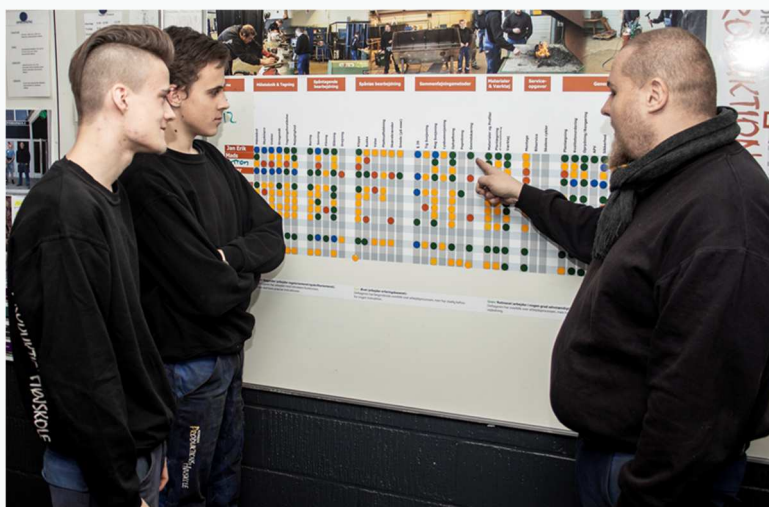
- Rød/Begynder (arbejder regelorienteret og opskriftsorienteret) Deltageren har arbejdet med teknikken/funktionen, men skal have præcise instruktioner
- Gul/Øvet (arbejder erfaringsbaseret) Deltageren har begyndende overblik over arbejdsprocessen, men har stadig behov for nogen instruktion.
- Grøn/Rutineret (arbejder i nogen i grad selvstændigt) Deltageren har overblik over arbejdsprocessen, men har ind i mellem brug for råd og vejledning.
- Blå/Kompetent (arbejder selvstændigt) Deltageren vurderer og kopierer selv arbejdsprocessen og kan være med til at vurdere kvaliteten. Kan instruere andre i opgaven.

Tavlen er et dynamisk værktøj som udfyldes løbende. Det vil sige, at elevens kompetenceniveau kommer på tavlen, præcis når det nået. 4 gange om året gennemføres desuden såkaldte 'samtaledage', hvor der følges op på elevens progression mellem den enkelte elev (og evt. forældre, hvis eleven er under 18 år), værkstedsleder og elevens tilknyttede vejleder. Det sker på et ½ times møde, der tager udgangspunkt i hvor langt eleven er nået fagligt, socialt og personligt, og hvor man har lejlighed til at drøfte, hvad der skal ske fremover på værkstedet og efterfølgende.

I tillæg til KompetenceTavlen anvendes 'selvvurderingssvind' med til hørende spørgeskemaer som har fokus på de sociale / personlige, og en forløbsplan, som blandt andet samler de faglige, personlige og sociale kompetencer, og dermed viser progressionen i forløbet.

Når deltageren stopper på skolen, får de udleveret et kompetencebevis og progressionskema, de kan tage med til en anden uddannelsesinstitution eller læreplads.

Læs mere her: <https://xor.dk/kompetencedokumentation/>

4.2 Forebyggende indsatser i folkeskolen

Arbejdet med at forebygge, at unge ender i restgruppen, starter for alle de besøgte kommuner i folkeskolen. Her kan iværksættes tiltag, der i nogle tilfælde dækker alle elever, men som er særligt vigtige for de unge, som er i risiko for at ende i restgruppen.

Tiltag: Styrket kollektiv uddannelsesvejledning og erhvervspraktik

Ifølge vejledningsbekendtgørelsen skal Ungdommens Uddannelsesvejledning give vejledning til alle unge i grundskolen fra 7. klasse samt i 10. klasse samt til unge under 25 år, som ikke er i uddannelse eller job. Hvor alle elever i grundskolen har ret til at modtage kollektiv vejledning, er UU-vejledningen kun forpligtet til at yde yderligere vejledning til elever, der er vurderet ikke-uddannelsesparate i 8. klasse samt til elever i de kommunale ungdomsskolels heltidsundervisning. Det er endvidere pt. kommunerne selv, der beslutter i hvilket omfang eleverne i kommunen tilbydes erhvervspraktik i udskoling. Praksis er i dag flere steder, at erhvervspraktik blot tilbydes de elever, som er erklæret ikke-uddannelsesparate. Med lovforslag om styrket praksisfaglighed mv., der blev fremsat den 13. december 2018, får eleverne i 8. og 9. dog fremadrettet ret til at komme i erhvervspraktik. Dette forventes at træde i kraft fra skoleåret 2019/2020.

Flere af de besøgte kommuner har valgt at opprioritere den kollektive vejledning og/eller erhvervspraktikken for folkeskoleeleverne. Formålet er at give de unge viden om mulige karriereveje, uddannelser og et kendskab til lokale virksomheder for derigennem at åbne deres øjne for særligt de erhvervsrettede uddannelser. I Fredericia og Mariagerfjord tilbydes øget vejledning til alle elever i grundskolen og ikke kun de elever, der er erklæret ikke-uddannelsesparate. I Nyborg og Mariagerfjord kommer alle udskolingselever i erhvervspraktik, og man fremhæver begge steder karrierelæring som et stærkt redskab, hvor fokus ikke blot er på at give eleverne faktisk viden om uddannelser og job, men i lige så høj grad at få dem til at reflektere over egne drømme, interesser og muligheder. Derudover afholder Slagelse, Nyborg og Mariagerfjord kommuner karrieremesser, hvor de unge også kan møde de lokale virksomheder og derigennem blive motiveret til at tage en erhvervsuddannelse.

Interviewpersonerne fortæller, at elever, der er i risiko for at ende i restgruppen, dels får et stort udbytte af den øgede praktik og virksomhedsbesøg, da de oftere er skoletrætte og derfor glade for mere aktiv undervisning. Samtidig kan de få succesoplevelser, der kan styrke deres motivation for at øge indsatsen i skolen, så de opnår brugbare resultater.

Erhvervsplaymaker i Mariagerfjord

I Mariagerfjord har man ansat en erhvervsplaymaker, som understøtter det erhvervsrettede fokus i faget Uddannelse og Job, som der i de nationale krav ikke er afsat særskilt tid til. I Mariagerfjord Kommune har man dog bestemt, at alle elever i 0.-10. klasse skal have 25 lektionstimer a 25 minutter i Uddannelse og Job om året, herunder forløb på lokale virksomheder og uddannelsesinstitutioner for 4.-10. klasse som en del af folkeskolereformens fokus på den åbne skole. Herudover kører et pilotprojekt med obligatorisk erhvervsrettet praktik i 8. klasse og valgfri praktik i 9. klasser på udvalgte skoler.

Erhvervsplaymakeren har ansvaret for samarbejdet med virksomhederne og for at arrangere erhvervspraktik og virksomhedsbesøg, som baseres på ønsket om indsigt og refleksion over karrierelæring for enkelte. Herudover har erhvervsplaymakeren også ansvaret for at arrangere Erhvervs- og uddannelsesmessen, som afholdes hver 2. år i samarbejde mellem Erhvervsrådet, Virksomheder, Jobcenter og områdets skoler, samt Åben virksomhed, hvor et udvalg af områdets erhvervsvirksomheder holder "åbent hus" for unge og deres forældre.

Tiltag: Undervisningsforløb målrettet unge i risiko for at ende i restgruppen

Seks af de besøgte kommuner gør brug af muligheden for at tilbyde skoletrætte elever mellem 14 og 18 år et alternativ til folkeskolen i form af såkaldt heltidsundervisning – ofte afholdt i regi af ungdomsskolerne. Det er et uddannelses tilbud til normalt begavede elever, som af forskellige årsager ikke trives i folkeskolen, har meget højt fravær eller måske ligefrem helt er stoppet med at komme i skole. Undervisningen er ikke bundet af folkeskolens regler om deling på klassetrin, fagrække, læseplaner, timeopdeling m.v. Der er typisk tale om små hold, hvor eleverne kan blive oprustet fagligt, socialt og personligt. Formålet med heltidsundervisning er dels at løfte eleverne fagligt, men også at styrke deres personlige og sociale kompetencer og dermed forebygge, at de unge forlader skolesystemet i utide.

Herudover tilbyder en stor del af de besøgte kommuner turboforløb for elever, der er fagligt udfordrede. Fem af de besøgte kommuner (Viborg, Nyborg, Slagelse, Aabenraa og Mariagerfjord) har således været med i Ungdomsskolens projekt Læringslokomotivet, som er intensive læringsforløb af 3-4 ugers varighed i dansk eller matematik. Projektet har kørt i 2017 og 2018, og evalueringen viser signifikante resultater både ift. elevernes faglige og personlige udvikling.

4.3 Indsatser efter folkeskolen

For de elever, som efter folkeskolen står uden uddannelse og beskæftigelse iværksætter kommunerne forskellige indsatser for at opbygge de unges uddannelses- eller beskæftigelsesparathed uanset den unges alder.

Tiltag: Håndholdte, for-forberedende forløb

Flere af kommunerne har etableret tilbud til unge, der – efter de har forladt grundskolen – stadig ikke er parat til uddannelse eller beskæftigelse. I Viborg har man fx etableret 'Forskolen' på ungdomsskolen, og i Nyborg 'Uddannelsesraketten'. I Fredericia har man på VUC straks-aktiveringens Forberedende Undervisning, som også fungerer som et for-forberedende tilbud, og i Aabenraa har man i samarbejde med EUD Syd etableret et særligt brobygningsforløb.

Fælles for forløbene er, at de er individuelt tilrettelagt og tager udgangspunkt i, den enkelt unges behov. Der bliver således arbejdet med en stor palet af indsatser – fra personlig hygiejne i form af

bad og tøjvask, mødestabilitet i form morgenvækning pr. telefon eller ved at møde fysisk op hos den unge og til dansk eller matematik på 7-9. klasses niveau. Forløbene kan rumme både unge under og over 18 år.

Boks 17

Forskolen på Viborg Ungdomsskole

Forskolen er et afklaringsforløb til de unge der potentielt kan blive uddannelsesparate og starte som EGU-elever eller blive optaget på andre ungdomsuddannelser inden for en tidshorisont på 4-15 måneder. Forskolen henvender sig til forskellige kategorier af unge, men det er ofte unge der har potentiale til erhvervsmæssig eller personlig udvikling, men mangler et uddannelsesmæssigt skub tilpasset den enkelte. De unge kan eksempelvis have indlæringsvanskeligheder, lettere udviklingsmæssige vanskeligheder, skoletrætte, tosprogede med svage dansksproglige kompetencer eller unge med personlige og sociale problemer.

Forskolen er for elever der har afsluttet 9.klasse, men som ikke kan følge et normalt skoleforløb og hvor alle andre muligheder er udtømte.

På Forskolen er skemaet fast, for at sikre en stabil hverdag. Hver dag starter med en samfundsfaglig debat om stort og småt. Der undervises i både faglige fag som dansk og matematik i mindre grupper, hvor undervisningen tager udgangspunkt i den enkelte elevs niveau. Der er også værksteder af mere praktisk karakter såsom køkkenværksted eller praktiske opgaver i forbindelse med arrangementer Ungdomsskolen afholder.

Hver dag spiser eleverne brunch og frokost sammen. Pauserne er først og fremmest en lille daglig begivenhed hvor eleverne fordyber sig i fællesskabet. Derfor må mobiltelefoner ikke medtages, for særligt brunchen er et ritual der er med til at skabe en kultur af dannelse og fællesskab.

Boks 18

Forberedende Uddannelsesforløb som straks-aktivering i Fredericia

Jobcentret, UU-vejledningen og International Business College tilbyder i fællesskab forløbet Forberedende Uddannelse (FU) som straks-aktivering. FU er både et fagligt og socialt forløb, hvor kursisterne bl.a. har dansk og matematik på AVU-niveau, men samtidig også lærer om uddannelsessystemet og deres egne muligheder. Herudover indgår der emner som kost og bevægelse, og der arbejdes med personlige og sociale kompetencer.

Forløbet varer minimum tre måneder og er individuelt tilpasset den enkelte kursist. Der er løbende optag hver 14. dag så alle unge kan komme hurtigt i gang. Inden opstart screenes alle kursister for ordblindhed, så de kan modtage ekstra undervisning, hvis det viser sig, at de er ordblinde.

Der er en høj grad af bemanning på uddannelse, hvor ca. 6-7 lærere er fast tilknyttet de ca. 70 kursister. Herudover er der ansat en mentor (med medfinansiering fra Fredericia og Middelfart kommuner) til at støtte op om kursisterne uden for undervisningen.

Brobygningsforløb på EUC Syd

På EUC Syd tilbyder man i samarbejde med jobcentret et brobygningsforløb på 20 uger, der er målrettet de aktivitetsparate unge, som er relativt længere fra at komme i uddannelse eller beskæftigelse sammenlignet med andre. Målet er, at de efter forløbet, bliver klar til at komme i fx virksomhedspraktik eller uddannelse.

I forløbet bliver de unge introduceret til de forskellige erhvervsuddannelser via 14-dages temaer, og samtidig bliver de undervist i dansk og matematik, personlig sundhed (fx ernæring, rusmidler mv.), personlig udvikling, samfundsforhold, personlig økonomi samt arbejdsmarkedsparathed (hvordan man skriver ansøgning og CV, opfører sig på en arbejdsplads mv.). Der er desuden fokus på at give de unge konkrete redskaber – fx et truckcertifikat, som de kan bruge bagefter.

Undervejs i forløbet har alle unge en uddannelsesmentor tilknyttet, som er tovholder for den unge og fx understøtter i forhold til morgenvækning, kontakt til boligsekskab, bank o.lign.

Tiltag: Brug af Træningsskolens arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU-forløb)

Træningsskolens Arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU) er en særligt tilrettelagt uddannelse, som foregår under arbejdspladslignende vilkår. TAMU henvender sig til unge mellem 18-30 år med eksempelvis svag skolebaggrund eller komplekse sociale problemstillinger, så de har svært ved at få en erhvervsrettet uddannelse eller et job. Uddannelserne er opbygget trinvist og individuelt tilrettelagt som et samlet forløb, der kan gennemføres på 30 uger.

Både Aabenraa og Slagelse Kommuner nævner, at de har gode erfaring med at anvende TAMU-forløb til unge over 18 år, som har personlige eller sociale vanskeligheder, fx psykiatriske diagnoser eller kriminel adfærd. Oplevelsen er, at hvor den særligt tilrettelagte uddannelse (STU) er for de allersvageste i restgruppen, så er TAMU forløb for de næstsvageste i gruppen, hvor målet er at gøre de unge klar til et job på ordinære vilkår eller videre uddannelse.

TAMU udbydes i dag i seks TAMU-centre rundt om i landet, hvoraf fem har tilknyttet kost-afdeling, dvs. at de unge kan bo på skolen under uddannelsen. For de unge, som har haft misbrugsproblemer eller kriminalitet som problem, kan kost-afdelingen være en mulighed for at komme væk fra lokalmiljøet og få en ny start.

Tiltag: Kommunale mentorer/støttekontaktpersoner

For den svageste gruppe af unge anvender alle besøgte kommuner kontaktpersoner/mentorer i varierende omfang og til forskellige typer af opgaver for at øge de unges livsmestring. Det er typisk jobcenteret, der vurderer, om der skal ydes mentorstøtte, som bevilges efter reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Jobcentret kan bevilge en mentor i forbindelse med stort set alle former for beskæftigelsesfremmende aktiviteter, så længe det vurderes, at mentoren er afgørende for at opnå eller fastholde beskæftigelse.

Antallet af timer, der kan bevilges støtte til, afhænger af en individuel vurdering af behov og forudsætninger hos personen. Støtten kan bevilges for maksimum 6 måneder ad gangen. Der findes ingen regler om, hvor mange timers støtte, der kan bevilges.

Alle kommuner giver i interviewene udtryk for, at mentorerne spiller en stor rolle, da de er med til at sørge for, at tingene hænger sammen for den unge. At der bliver taget hånd om de problemer og udfordringer, der fylder i hverdagen, og som kan være en hindring for, at den unge kommer i gang med eller kan fastholde en uddannelse eller et job. Opgaverne kan spænde vidt fra at vække den

unge om morgenen, støtte til at bo i egen bolig, transport til og fra fx psykiatrisk behandling eller uddannelse.

Boks 20

Brug af ungekonsulenter

I Aabenraa var der brug for en håndholdt indsats, der kunne understøtte de unge i højere grad end det var muligt indenfor beskæftigelsesindsatsen og med timebaserede mentorydelser fra eksterne leverandører. Man ansatte derfor i regi af ungeindsatsen 3 ungekonsulenter, der ikke har myndighedsopgaver i forhold til de unge, men som i stedet bistår dem med praktiske opgaver og støtte, så længe den unge har behov.

Af konkrete opgaver kan nævnes:

- Morgenvækning eller afhentning på adressen
- Rådgivning omkring økonomi eller boligsituation
- Ledsage den unge til tandlægen, i retten, misbrugsbehandling eller til uddannelse eller beskæftigelsesindsats
- Understøtte fastholdelse i uddannelse eller beskæftigelsestilbud, fx ved at agere efter-værn i forhold til at den unge overgår til en selvstændig voksertilværelse.

Ungekonsulenterne står til rådighed for den unge, når den unge har behov, og ungekonsulenten følger også op med den unge, hvis han eller hun synes der er gået for lang tid, siden han/hun har hørt fra den unge. Som en ungekonsulent udtrykker det: "Vi er sagsbehandlerens højre hånd, der kan rykke ud, når noget er presserende. Det kan være misbrug, en frafaldstruet eller en ung, der er blevet boligløs."

4.4 Fastholdelse i uddannelse og job

Både uddannelsesinstitutioner og kommuner har fokus på tiltag, der kan understøtte de unge i at blive fastholdt i uddannelse eller beskæftigelse, så den unge ikke falder tilbage i restgruppen.

Tiltag: Trivselsunderstøttende medarbejdere på uddannelsesinstitutionerne

Alle de besøgte ungdomsuddannelser har stort fokus på elevernes trivsel. Selvom der er tale om unge, der er på vej ind i voksenlivet, påpeger institutionslederne, at det stadig er vigtigt for de unge at opleve, at de voksne 'vil dem'. Da trivselsproblemerne ofte kan række ud over kontaktlærerne/vejledernes opgave, har flere af skolerne prioriteret tiltag, der kan understøtte de unge, der har brug for det.

På nogle uddannelsesinstitutioner har man valgt at ansætte trivselskonsulenter. De kan have forskellige navne, på VUC i Nyborg kaldes de 'skolemødre', og på Mercantec i Viborg har man både ansat 'bedsteforældre' og 'trivselskonsulenter'. Fælles er, at disse personer møder de unge om morgenen, hører hvordan de har det, følger telefonisk op på fravær og hjælper de unge med at få hverdagen til at hænge sammen.

Ifølge interviewpersonerne oplever de unge opmærksomheden positivt. De føler sig set og oplever, at der er nogen, som interesserer sig for dem. Trivselskonsulenterne bliver de unges "go-to"-person både på skolen men også privat, særligt for de unge, som ikke har et bagland, som støtter dem og hjælper dem med hverdagens udfordringer.

På andre uddannelsesinstitutioner arbejder man bevidst med at have kontaktlærere til at forberede sig i de åbne rum sammen med de unge eller i kontorer, der ligger på samme gang som de unge, så lærerne viser, at de er tilgængelige for en snak om stort og småt. Udover en øget tilgængelighed

er lærernes tilstedeværelse også med til at opbygge de relationer med de unge, der er afgørende for at forebygge fravær og fastholde de unge i uddannelsen.

Boks 4.1

Bedsteforældre på Mercantec, Viborg

Mercantec, der tilbyder både gymnasieuddannelser og en række forskellige erhvervsuddannelser og kurser, har i mange år haft ansat et mindre hold af professionelle bedsteforældre i hver uddannelsesafdeling.

Bedsteforældrene taler med eleverne om alt, det kan eksempelvis være lektier eller sociale udfordringer, som at komme op om morgenen eller med at få styr på livet og hverdagen generelt. Bedsteforældrene er "ufarlige" for eleverne, for de skal hverken give karakterer eller på anden vis vurdere elevens kompetencer. De bliver derfor i højere grad et "frirum" og en voksen den unge kan tale og betro sig til, hvis behovet er til stede.

Bedsteforældrene er seniorer som har forladt arbejdsmarkedet, men de er ikke nødvendigvis uddannet indenfor den aktuelle uddannelse, som eleven er i gang med. Bedsteforældrene aflønnes med 37 timer i måneden.

Også studievejlederne tænkes på nogle uddannelsesinstitutioner ind som en del af indsatsen for at understøtte de unges trivsel. På Aabenraa Statsskole tilbydes elever med behov herfor individuelle faste forløb hos studievejlederen. Forløbene er oftest ugentlige eller 14.dags møder i et kvarter til en times varighed alt efter behov. Forløbene kan have forskellig varighed – helt op til de tre år, uddannelsen varer. Er elevens problemer ud over studievejlederens kompetence, eller har skolen ikke selv ressourcer til forløbene, henviser skolen til et tilbud om gratis psykologsamtaler i regi af Aabenraa Kommune.

Tiltag: Støtte i overgangen til uddannelse eller beskæftigelse

Alle de besøgte kommuner fremhæver, at man arbejder med at overdrage viden fra kommunens sagsbehandlere til den modtagende uddannelsesinstitution eller praktikplads; ofte gennem UU-vejleder eller jobcentersagsbehandleren. I Aabenraa Kommune gør UU-vejledningen fx brug af en liste med 'fokus-unge', hvor uddannelsesinstitutionen kontaktes for at drøfte den unges særlige behov fx for SPS-støtte, ordblindestøtte og lignende. Langt de fleste interviewede personer vurderer, at det er vigtigere at videregive viden om den unge med den unges samtykke, end at lade den unge 'starte på en frisk'.

Flere af kommunerne arbejder desuden med at lade en sagsbehandler, vejleder eller mentor følge op på den unge i op til 3 måneder efter opstart i uddannelse eller beskæftigelse for at sikre en god start. I enkelte kommuner følges op i længere tid – hvis den unge skønnes at have et behov herfor.

Tiltag: Tilbud til særlige målgrupper, fx autister

Der udbydes i flere af de besøgte kommuner tilbud til særlige grupper, hvilket også er en medvirkende faktor til at løfte unge ud af restgruppen. Særligt gruppen af autister synes at være et fokus flere steder.

I Viborg Kommune har man fx sat et mål om at få mindst 20 autister (ud af en bruttogruppe på 50) i job eller uddannelsen inden udgangen af 2018. Projektet har et virksomhedsnetværk (task force), som skal hjælpe med at finde virksomheder, der vil tage et socialt ansvar og finde jobmuligheder.

I Mariagerfjord og Aabenraa gymnasier har man ligeledes lavet et særligt tilbud rettet mod unge med autisme, ADHD og ADD, der ellers ville være i risiko for at falde i restgruppen.

Boks 4.2

Gymnasier for unge med autismspektrum i Mariagerfjord Kommune

Normaltbegavede unge med autismspektrum-tilstande og ADHD kan visiteres til en HF klasse på Mariagerfjord Gymnasium. Klassen er en specielt tilrettelagt hf-uddannelse med 14 elever med eget klasselokale. I undervisningen bliver der lagt vægt på ro, overskuelig og en struktureret pædagogik. Klassen indgår ellers på normal vis i gymnasiets helhed og eleverne deltager på lige fod i valgfagsundervisning og gymnasiets sociale liv.

Det tager eleven fem år at gennemføre en HF, og de hidtidige erfaringer viser, at stort set alle, der starter, gennemfører.

Læs mere: <http://www.mf-gym.dk/media/3546/vhf-2018.pdf>

Bilag

I det efterfølgende præsenteres analysens tilhørende bilag, som der løbende er refereret til i analysen. Bilagene med figurer om hvordan den enkelte kommune, region eller sygehus placerer sig er ikke særskilt tilgængeliggjort, da der i stedet refereres til de tilgængeliggjorte bilag med tabeller på kommune-, region- eller sygehusniveau hvori alle de tal, der ligger til grund for de udeladte figurbilag, kan findes.

Bilag 2: Kommunespecifikke nøgletal

Unge uden uddannelse eller beskæftigelse

Økonomi- og
Indenrigsministeriets
BENCHMARKINGENHED

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed:
www.oimb.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1 Læsevejledning.....	3
2 Andel af unge i restgruppen	4
3 Andel af unge der løftes ud af restgruppen.....	8
4 Unge i restgruppen berørte af sociale karakteristika.....	12
5 Unge der løftes ud af restgruppen fordelt på uddannelse og beskæftigelse.....	14
6 Anciennitet blandt unge i restgruppen.....	16

1 Læsevejledning

På de følgende sider præsenteres en række tabeller med kommunespecifikke nøgletal. Generelt er data i nærværende bilag afgrænset på samme måde, som i hovedrapporten, jf. kapitel 3. Hvis ikke andet er nævnt i overskriften, betragtes de unge i restgruppen imellem 15-24 år. Alle tallene er præsenteret i hovedrapportens kapitler i form af landstendenser og/eller kommunefordelte resultater, men uden nævnelse af hver enkelt kommune.

I tabellerne i dette bilag findes nøgletallene for hver enkelt kommune.

Såfremt en andel er baseret på 5 personer eller færre i en given gruppe i en kommune, er værdien for kommunen skjult af diskretionshensyn. Nøgletal for Læsø, Fanø, Samsø og Ærø Kommune er ikke medtaget i dette bilag af øvrige diskretionshensyn.

Tabel 1: Andel af unge i restgruppen 2012-2017

I tabellen er den faktiske andel af unge i restgruppen vist for årene 2012 til 2017. Herudover er den forventede værdi for 2017 vist, som afstedkommer af den logistiske regression beskrevet i kapitel 5 i hovedrapporten. Slutteligt vises benchmarkingindikatoren, som er forskellen imellem kommunens faktiske andel og den forventede andel.

Tabel 2: Benchmarkingindikatorer for andelen i restgruppen i 2017 fordelt på aldersgrupper

I tabellen er benchmarkingindikatorerne for andelen af unge i restgruppen vist for de tre aldersgrupper præsenteret i analysen. Benchmarkingindikatorerne afstedkommer af den logistiske regression beskrevet i kapitel 5.

Tabel 3: Andelen der løftes ud af restgruppen 2015-2016 og 2016-2017

I tabellen er de faktiske andele af unge der løftes ud imellem hhv. 2015-2016 og 2016-2017 vist. Ydermere er den forventede andel af unge der løftes ud af restgruppen fra 2016-2017 og benchmarkingindikator vist, som afstedkommer af den logistiske regression, beskrevet i kapitel 5.

Tabel 4: Benchmarkingindikatorer for andelen der løftes ud af restgruppen fordelt på aldersgrupper

I tabellen er benchmarkingindikatorer for de andelen af unge der løftes ud af restgruppen vist for de tre aldersgrupper præsenteret i analysen. Benchmarkingindikatorerne afstedkommer af den logistiske regression beskrevet i kapitel 5.

Tabel 5: Andel i restgruppen i 2017 berørte af sociale indikatorer

I tabellen er andelen af unge i restgruppen i 2017 vist, der er berørte af en til flere social indikatorer præsenteret i analysen. De sociale indikatorer dækker over kriminalitet, misbrug, psykisk sygdom og sociale foranstaltninger.

Tabel 6: Andel der forlader restgruppen 2016-2017, fordelt på uddannelse eller beskæftigelse

Tabellen viser andelen af unge der forlader restgruppen imellem 2016 og 2017, fordelt efter om de udgår til uddannelse eller beskæftigelse.

Tabel 7: Andel af unge imellem 18-24 år i restgruppen i 2017, der har været i restgruppen siden 2015

I tabellen er andelen af unge i restgruppen 2017 der har været i restgruppen siden 2015 vist. At de unge har været i restgruppen siden 2015 indikerer, at de på opgørelsestidspunktet 30. september i både 2015, 2016 og 2017 var en del af restgruppen.

2 Andel af unge i restgruppen

Tabel 1

Andel i restgruppen 2012-2017, pct.

Kommune	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Forventet 2017	Benchmarkingindikator
Albertslund	11,0	10,4	10,1	10,4	9,8	9,3	8,0	1,2
Allerød	6,1	6,4	5,3	4,9	5,2	4,7	5,3	-0,6
Assens	10,1	8,4	8,0	8,4	8,7	7,8	8,6	-0,8
Ballerup	9,4	8,2	8,0	9,7	10,4	8,7	7,1	1,6
Billund	8,4	6,7	6,4	6,5	9,9	9,7	7,6	2,1
Bornholm	9,4	8,4	8,8	9,8	9,4	10,1	9,7	0,4
Brøndby	12,0	11,0	10,7	10,7	9,9	10,5	8,6	1,9
Brønderslev	8,8	8,5	8,0	8,3	7,3	8,2	8,1	0,0
Dragør	7,2	5,7	6,3	6,0	5,3	4,8	5,1	-0,3
Egedal	5,4	5,8	5,0	5,4	5,6	4,7	5,9	-1,2
Esbjerg	7,5	7,9	7,8	7,4	7,7	7,7	8,1	-0,3
Favrskov	7,1	7,6	7,3	6,6	6,5	6,5	6,6	-0,2
Faxe	9,2	8,6	7,7	8,2	8,6	9,7	8,4	1,4
Fredensborg	7,8	8,1	8,4	8,7	8,0	8,2	6,3	1,9
Fredericia	7,7	7,4	6,9	7,3	7,1	7,1	7,9	-0,8
Frederiksberg	5,5	5,1	5,3	5,6	5,5	5,1	5,1	0,1
Frederikshavn	7,5	7,2	7,4	7,9	7,8	8,4	8,2	0,2
Frederikssund	9,2	9,7	8,7	8,1	8,3	7,2	7,0	0,3
Furesø	6,1	6,2	7,3	6,5	6,0	6,2	6,0	0,2
Faaborg-Midtfyn	7,7	8,0	7,5	7,9	8,3	7,8	8,2	-0,4
Gentofte	5,2	5,0	5,1	4,8	5,1	4,3	4,6	-0,3
Gladsaxe	7,6	7,6	7,4	7,8	7,6	6,9	6,3	0,6
Glostrup	8,4	8,4	8,0	8,4	8,7	7,8	7,1	0,8
Greve	8,0	7,1	7,4	7,2	7,0	6,9	7,0	0,0
Gribskov	9,3	9,9	9,3	9,4	8,9	9,4	7,6	1,8
Guldborgsund	9,0	9,7	9,3	10,3	9,9	9,9	9,1	0,8
Haderslev	7,4	6,9	7,2	7,2	7,5	7,0	8,7	-1,6
Halsnæs	11,5	13,9	11,9	11,4	10,9	10,7	8,1	2,5
Hedensted	6,8	7,4	7,4	7,6	8,2	8,2	7,6	0,6
Helsingør	9,2	10,3	9,8	9,5	9,4	9,2	6,9	2,3
Herlev	9,5	8,2	8,4	9,4	9,0	8,4	6,9	1,5
Herning	6,9	6,9	7,2	6,7	6,5	6,5	7,5	-1,0
Hillerød	6,6	7,2	7,2	6,9	6,8	6,5	6,2	0,3
Hjørring	7,3	6,9	6,7	7,0	7,0	6,9	7,6	-0,7
Holbæk	10,9	9,1	7,8	9,0	8,5	8,0	8,6	-0,6
Holstebro	6,6	6,5	6,0	6,4	6,4	6,8	7,0	-0,2
Horsens	8,4	8,3	8,5	8,6	8,4	8,4	7,4	1,0
Hvidovre	9,5	9,1	9,0	8,5	8,6	7,5	7,2	0,2
Høje-Taastrup	10,2	10,2	9,6	9,5	8,8	8,8	8,0	0,7
Hørsholm	4,9	4,6	5,8	5,9	5,3	5,9	5,0	0,9
Ikast-Brande	7,1	7,2	6,7	7,4	6,6	6,8	8,0	-1,2
Ishøj	11,5	10,3	10,6	11,3	11,0	10,6	8,8	1,8
Jammerbugt	8,4	8,6	8,0	9,3	9,3	9,9	9,0	0,9
Kalundborg	11,1	10,6	9,9	9,9	10,7	9,6	9,1	0,5
Kerteminde	10,1	9,6	9,4	9,3	8,3	8,2	7,9	0,3

Kommune	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Forventet 2017	Benchmarkingindikator
Kolding	7,4	6,8	6,5	6,9	6,6	7,0	7,3	-0,2
København	7,0	6,7	6,5	6,6	6,4	6,2	5,8	0,4
Køge	8,5	8,0	8,0	8,2	8,4	8,0	7,3	0,7
Langeland	8,3	8,4	10,1	11,1	10,6	11,9	9,1	2,8
Lejre	8,0	7,5	7,1	7,0	7,5	6,8	6,7	0,2
Lemvig	5,5	5,0	5,9	6,3	6,4	5,6	6,8	-1,2
Lolland	11,7	11,0	10,1	13,0	13,6	13,6	11,3	2,3
Lyngby-Taarbæk	4,7	4,8	5,4	5,1	4,8	4,6	4,9	-0,3
Mariagerfjord	8,8	8,8	7,7	7,9	6,8	6,8	7,7	-1,0
Middelfart	6,5	6,8	6,7	6,8	6,5	6,6	7,2	-0,6
Morsø	7,9	7,3	7,0	8,1	9,1	9,1	8,1	1,0
Norddjurs	9,0	8,8	7,7	8,3	7,9	8,0	8,4	-0,4
Nordfyns	9,1	9,2	9,3	8,7	9,1	9,3	8,5	0,8
Nyborg	7,3	7,2	7,7	7,6	7,4	6,9	7,8	-1,0
Næstved	8,2	7,9	7,5	8,1	7,9	8,1	7,7	0,4
Odder	7,5	8,3	7,4	8,1	7,5	7,4	6,6	0,8
Odense	6,5	6,3	5,9	5,8	5,6	5,3	6,6	-1,3
Odsherred	13,2	13,6	12,8	14,3	12,6	13,5	9,6	3,9
Randers	8,7	8,9	8,3	8,3	9,4	9,2	7,5	1,7
Rebild	6,8	6,4	7,4	7,0	7,1	7,3	6,9	0,4
Ringkøbing-Skjern	5,7	6,1	5,7	5,5	5,8	7,1	7,1	-0,1
Ringsted	8,9	8,7	7,5	8,1	8,5	8,4	7,2	1,2
Roskilde	6,5	6,3	6,2	6,0	6,5	6,0	6,5	-0,4
Rudersdal	4,9	4,8	4,9	4,7	5,0	4,9	5,1	-0,2
Rødovre	9,3	8,8	8,4	8,8	8,3	8,6	7,0	1,6
Silkeborg	6,8	6,9	7,1	7,1	7,5	7,4	7,0	0,3
Skanderborg	7,1	6,8	6,4	7,2	6,6	7,3	6,3	0,9
Skive	6,7	6,6	6,6	6,9	7,5	7,7	8,3	-0,6
Slagelse	9,6	8,8	9,0	9,0	8,9	8,2	8,8	-0,6
Solrød	6,4	6,5	6,4	5,2	5,2	6,0	6,0	-0,1
Sorø	9,9	8,8	8,9	8,9	10,1	8,5	8,5	-0,1
Stevns	9,0	8,9	10,3	9,6	9,7	8,3	8,2	0,0
Struer	9,6	7,5	6,0	7,2	7,6	7,4	8,1	-0,7
Svendborg	8,7	7,9	8,1	8,5	8,3	8,3	7,5	0,7
Syddjurs	8,1	8,1	8,0	7,9	7,1	8,6	7,4	1,2
Sønderborg	8,7	8,5	7,7	7,5	7,7	7,7	8,0	-0,3
Thisted	7,4	7,2	7,6	7,7	9,0	7,9	7,9	0,0
Tønder	6,9	6,9	7,8	6,9	6,8	7,5	9,2	-1,7
Tårnby	11,3	10,4	10,9	9,3	9,0	9,5	7,2	2,3
Vallensbæk	6,7	7,1	6,8	5,7	6,5	6,3	6,2	0,1
Varde	8,2	7,9	7,5	7,6	8,0	7,7	8,6	-0,9
Vejen	8,5	7,9	7,5	8,3	8,2	8,0	8,5	-0,5
Vejle	7,4	7,2	6,6	6,6	6,8	7,1	7,5	-0,3
Vesthimmerland	9,0	9,8	8,4	8,7	9,0	9,9	8,6	1,2
Viborg	7,0	6,8	6,5	6,7	7,1	6,2	7,5	-1,3
Vordingborg	9,7	8,8	8,9	10,8	10,7	11,0	9,7	1,2
Aabenraa	7,4	7,7	6,9	7,3	7,0	7,0	9,2	-2,3
Aalborg	5,9	5,5	5,2	5,3	5,1	4,8	6,3	-1,5
Aarhus	5,6	5,6	5,3	5,3	5,2	5,2	5,7	-0,5
Landsgennemsnit	7,6	7,3	7,1	7,2	7,2	7,0	-	-

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Tabel 2

Benchmarkingindikatorer for andelen i restgruppen i 2017 fordelt på aldersgrupper, pct.-point

Kommune	Benchmarkingindikator, 15-24 år	Benchmarkingindikator, 15-17 årige	Benchmarkingindikator, 18-24 årige
Albertslund	1,2	0,7	1,5
Allerød	-0,6	-0,9	-0,7
Assens	-0,8	-0,5	-1,0
Ballerup	1,6	1,4	1,6
Billund	2,1	5,5	0,1
Bornholm	0,4	-1,6	1,5
Brøndby	1,9	-0,6	2,9
Brønderslev	0,0	0,0	0,0
Dragør	-0,3	-1,2	0,0
Egedal	-1,2	-0,2	-2,1
Esbjerg	-0,3	-0,8	-0,2
Favrskov	-0,2	0,1	-0,5
Faxe	1,4	0,2	1,8
Fredensborg	1,9	1,0	2,2
Fredericia	-0,8	-1,5	-0,5
Frederiksberg	0,1	1,1	-0,1
Frederikshavn	0,2	-0,2	0,3
Frederikssund	0,3	-1,2	1,0
Furesø	0,2	-0,1	0,2
Faaborg-Midtfyn	-0,4	-1,1	-0,1
Gentofte	-0,3	-1,0	-0,2
Gladsaxe	0,6	-0,2	0,9
Glostrup	0,8	-1,4	1,4
Greve	0,0	-0,2	-0,1
Gribskov	1,8	1,8	1,7
Guldborgsund	0,8	0,1	1,1
Haderslev	-1,6	-2,2	-1,4
Halsnæs	2,5	0,8	3,4
Hedensted	0,6	0,5	0,6
Helsingør	2,3	0,5	3,0
Herlev	1,5	0,7	1,8
Herning	-1,0	-0,5	-1,3
Hillerød	0,3	-0,2	0,5
Hjørring	-0,7	-0,2	-0,9
Holbæk	-0,6	-0,7	-0,5
Holstebro	-0,2	2,6	-1,5
Horsens	1,0	0,0	1,4
Hvidovre	0,2	-0,9	0,6
Høje-Taastrup	0,7	-0,7	1,3
Hørsholm	0,9	0,5	0,8
Ikast-Brande	-1,2	-1,9	-0,8
Ishøj	1,8	1,4	1,8
Jammerbugt	0,9	0,2	1,3
Kalundborg	0,5	-0,3	0,8
Kerteminde	0,3	-0,2	0,5
Kolding	-0,2	1,6	-1,0
København	0,4	2,5	0,1
Køge	0,7	-0,2	1,0
Langeland	2,8	0,4	4,4
Lejre	0,2	-0,7	0,8
Lemvig	-1,2	-2,1	-0,9
Lolland	2,3	2,2	2,1
Lyngby-Taarbæk	-0,3	0,1	-0,6
Mariagerfjord	-1,0	-0,9	-1,1

Kommune	Benchmarkingindikator, 15-24 år	Benchmarkingindikator, 15-17 årige	Benchmarkingindikator, 18-24 årige
Middelfart	-0,6	-0,2	-1,0
Morsø	1,0	0,0	1,6
Norddjurs	-0,4	0,2	-0,6
Nordfyns	0,8	0,7	1,0
Nyborg	-1,0	-1,9	-0,7
Næstved	0,4	-0,9	0,9
Odder	0,8	0,5	0,8
Odense	-1,3	-1,1	-1,3
Odsherred	3,9	3,7	3,9
Randers	1,7	1,8	1,6
Rebild	0,4	0,1	0,5
Ringkøbing-Skjern	-0,1	1,5	-1,1
Ringsted	1,2	0,8	1,2
Roskilde	-0,4	0,0	-0,6
Rudersdal	-0,2	-0,6	-0,2
Rødovre	1,6	-0,1	2,2
Silkeborg	0,3	-1,4	1,2
Skanderborg	0,9	0,1	1,4
Skive	-0,6	-1,1	-0,3
Slagelse	-0,6	-0,9	-0,5
Solrød	-0,1	-1,3	0,4
Sorø	-0,1	0,4	-0,4
Stevns	0,0	-1,4	0,9
Struer	-0,7	-1,5	-0,3
Svendborg	0,7	0,2	0,8
Syddjurs	1,2	2,2	0,6
Sønderborg	-0,3	-2,0	0,5
Thisted	0,0	-2,0	1,1
Tønder	-1,7	-2,5	-1,3
Tårnby	2,3	1,5	2,5
Vallensbæk	0,1	1,0	-0,5
Varde	-0,9	-0,3	-1,2
Vejen	-0,5	-2,0	0,3
Vejle	-0,3	-0,2	-0,4
Vesthimmerland	1,2	0,1	1,7
Viborg	-1,3	-2,3	-0,7
Vordingborg	1,2	1,6	1,1
Aabenraa	-2,3	-1,9	-2,5
Aalborg	-1,5	-1,3	-1,5
Aarhus	-0,5	0,9	-0,7

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

3 Andel af unge der løftes ud af restgruppen

Tabel 3

Andelen der løftes ud af restgruppen, 2015-2016 og 2016-2017, pct.

Kommune	2015-2016	2016-2017	Forventet 2016-2017	Benchmarkingindikator
Albertslund	48,9	42,8	44,7	-1,9
Allerød	50,8	59,3	49,9	9,4
Assens	46,4	53,8	45,4	8,4
Ballerup	50,5	50,1	49,0	1,1
Billund	47,0	56,0	52,9	3,1
Bornholm	36,9	34,7	41,2	-6,6
Brøndby	44,2	40,5	42,7	-2,1
Brønderslev	44,2	39,1	44,1	-5,0
Dragør	56,7	53,2	53,8	-0,5
Egedal	55,3	61,9	50,6	11,3
Esbjerg	43,1	40,2	40,6	-0,4
Favrskov	44,9	47,5	47,3	0,2
Faxe	50,3	44,6	44,2	0,4
Fredensborg	49,0	45,6	48,2	-2,6
Fredericia	48,9	47,8	43,5	4,3
Frederiksberg	45,7	44,5	46,6	-2,1
Frederikshavn	44,8	36,5	38,4	-1,9
Frederikssund	50,9	48,6	47,6	1,0
Furesø	53,0	53,0	48,1	4,9
Faaborg-Midtfyn	46,1	47,9	43,0	5,0
Gentofte	49,5	53,6	52,4	1,2
Gladsaxe	46,9	46,6	46,5	0,2
Glostrup	44,1	43,5	44,1	-0,6
Greve	47,3	47,4	45,9	1,5
Gribskov	53,5	43,8	49,6	-5,8
Guldborgsund	48,0	46,5	43,2	3,3
Haderslev	46,8	43,7	42,6	1,1
Halsnæs	47,4	47,0	45,8	1,2
Hedensted	43,4	43,7	46,5	-2,8
Helsingør	44,2	41,5	46,3	-4,9
Herlev	49,2	50,9	47,5	3,4
Herning	42,0	41,6	41,4	0,3
Hillerød	52,9	46,8	47,5	-0,8
Hjørring	46,8	47,3	44,4	2,9
Holbæk	48,4	45,0	42,2	2,8
Holstebro	46,0	44,7	44,4	0,3
Horsens	40,8	43,8	42,8	1,0
Hvidovre	45,2	47,2	45,0	2,2
Høje-Taastrup	47,2	44,6	43,9	0,8
Hørsholm	55,7	44,4	50,0	-5,6
Ikast-Brande	45,7	46,4	44,0	2,5
Ishøj	45,3	45,3	44,5	0,8
Jammerbugt	44,6	38,4	42,6	-4,2
Kalundborg	42,3	46,9	43,4	3,5
Kerteminde	54,7	52,0	45,4	6,6
Kolding	49,5	48,0	44,6	3,4
København	45,5	43,0	44,6	-1,7

Kommune	2015-2016	2016-2017	Forventet 2016-2017	Benchmarkingindikator
Køge	42,6	43,2	44,1	-0,9
Langeland	45,1	38,8	44,3	-5,4
Lejre	43,6	44,0	46,8	-2,8
Lemvig	43,1	47,9	45,6	2,3
Lolland	38,5	38,6	41,1	-2,5
Lyngby-Taarbæk	57,6	54,6	51,4	3,2
Mariagerfjord	47,0	45,9	43,8	2,1
Middelfart	46,5	47,0	45,1	1,8
Morsø	44,9	51,0	47,8	3,3
Norddjurs	48,7	53,0	43,8	9,2
Nordfyns	44,4	43,8	43,5	0,4
Nyborg	51,7	47,7	42,7	5,0
Næstved	53,4	45,3	44,2	1,1
Odder	49,2	36,3	45,7	-9,3
Odense	45,7	41,4	41,7	-0,3
Odsherred	44,4	37,3	42,3	-5,0
Randers	41,2	45,4	45,8	-0,4
Rebild	37,6	39,8	43,9	-4,1
Ringkøbing-Skjern	44,2	42,4	44,7	-2,4
Ringsted	48,4	44,8	45,8	-1,0
Roskilde	51,2	47,5	43,5	4,0
Rudersdal	54,0	51,8	51,4	0,4
Rødovre	50,9	39,9	44,5	-4,6
Silkeborg	41,0	39,3	42,8	-3,5
Skanderborg	48,2	41,4	45,9	-4,5
Skive	44,6	41,4	41,9	-0,6
Slagelse	47,4	49,4	42,6	6,8
Solrød	56,5	45,2	47,9	-2,7
Sorø	47,0	49,2	47,2	1,9
Stevns	40,9	43,9	44,3	-0,4
Struer	47,7	46,4	43,4	3,0
Svendborg	46,5	45,0	43,2	1,8
Syddjurs	48,4	45,6	43,0	2,6
Sønderborg	45,4	43,1	44,0	-1,0
Thisted	37,2	44,3	47,6	-3,3
Tønder	42,9	39,1	40,2	-1,1
Tårnby	55,2	44,4	49,1	-4,8
Vallensbæk	48,2	44,9	44,3	0,6
Varde	40,9	40,3	39,9	0,3
Vejen	41,2	40,0	40,3	-0,3
Vejle	48,0	45,1	44,2	0,9
Vesthimmerland	39,2	37,2	40,6	-3,4
Viborg	43,2	44,2	41,7	2,5
Vordingborg	46,0	42,7	43,1	-0,4
Aabenraa	46,0	47,5	42,1	5,4
Aalborg	42,9	41,5	42,1	-0,6
Aarhus	39,4	39,7	42,5	-2,8
Landsgennemsnit	45,7	44,2	-	-

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Tabel 4

Benchmarkingindikatorer for andelen der løftes ud af restgruppen fra 2016-2017 fordelt på aldersgrupper, pct.-point

Kommune	Benchmarkingindikator, 15-24 årige	Benchmarkingindikator, 15-17 årige	Benchmarkingindikator, 18-24 årige
Albertslund	-1,9	-9,3	0,2
Allerød	9,4	8,6	10,2
Assens	8,4	9,6	7,8
Ballerup	1,1	4,2	0,0
Billund	3,1	11,6	-2,8
Bornholm	-6,6	-5,2	-7,2
Brøndby	-2,1	4,3	-4,0
Brønderslev	-5,0	-8,0	-4,1
Dragør	-0,5	-	2,0
Egedal	11,3	12,5	10,4
Esbjerg	-0,4	-6,2	0,6
Favrskov	0,2	-2,9	1,7
Faxe	0,4	-4,0	1,7
Fredensborg	-2,6	-0,7	-3,4
Fredericia	4,3	4,8	4,2
Frederiksberg	-2,1	-3,8	-1,2
Frederikshavn	-1,9	2,4	-2,5
Frederikssund	1,0	2,1	0,7
Furesø	4,9	1,7	6,5
Faaborg-Midtfyn	5,0	11,0	3,2
Gentofte	1,2	5,3	-1,9
Gladsaxe	0,2	4,7	-0,9
Glostrup	-0,6	6,2	-1,8
Greve	1,5	1,6	1,9
Gribskov	-5,8	-6,1	-5,3
Guldborgsund	3,3	0,0	4,2
Haderslev	1,1	-3,3	2,1
Halsnæs	1,2	2,8	1,0
Hedensted	-2,8	-3,9	-2,4
Helsingør	-4,9	-7,1	-4,5
Herlev	3,4	-3,8	5,6
Herning	0,3	6,0	-1,5
Hillerød	-0,8	3,7	-2,7
Hjørring	2,9	-3,7	4,8
Holbæk	2,8	-2,1	4,5
Holstebro	0,3	4,5	-1,9
Horsens	1,0	-3,1	1,5
Hvidovre	2,2	-2,3	3,4
Høje-Taastrup	0,8	-4,3	2,1
Hørsholm	-5,6	-16,9	-2,3
Ikast-Brande	2,5	6,1	1,8
Ishøj	0,8	5,3	-0,7
Jammerbugt	-4,2	-0,7	-4,9
Kalundborg	3,5	5,0	3,1
Kerteminde	6,6	13,2	3,8
Kolding	3,4	2,4	3,7
København	-1,7	-2,6	-1,1
Køge	-0,9	-11,9	1,9
Langeland	-5,4	13,8	-11,2

Kommune	Benchmarkingindikator, 15-24 årige	Benchmarkingindikator, 15-17 årige	Benchmarkingindikator, 18-24 årige
Lejre	-2,8	-6,8	-2,0
Lemvig	2,3	13,7	-2,2
Lolland	-2,5	-10,2	-0,4
Lyngby-Taarbæk	3,2	-0,4	4,6
Mariagerfjord	2,1	5,9	1,1
Middelfart	1,8	-15,7	7,4
Morsø	3,3	6,3	1,6
Norddjurs	9,2	14,4	8,3
Nordfyns	0,4	2,4	-0,3
Nyborg	5,0	15,8	2,8
Næstved	1,1	0,1	1,4
Odder	-9,3	-3,2	-13,0
Odense	-0,3	0,8	-0,7
Odsherred	-5,0	-2,0	-5,6
Randers	-0,4	6,4	-2,7
Rebild	-4,1	-9,7	-2,0
Ringkøbing-Skjern	-2,4	-10,5	-0,3
Ringsted	-1,0	-4,5	-0,1
Roskilde	4,0	-4,7	6,4
Rudersdal	0,4	-0,1	-0,2
Rødovre	-4,6	-1,2	-5,6
Silkeborg	-3,5	-3,7	-3,7
Skanderborg	-4,5	-7,1	-3,7
Skive	-0,6	1,0	-1,2
Slagelse	6,8	3,7	7,5
Solrød	-2,7	-2,7	-3,2
Sorø	1,9	-3,6	4,7
Stevns	-0,4	20,4	-5,0
Struer	3,0	18,9	-4,0
Svendborg	1,8	5,8	0,8
Syddjurs	2,6	1,0	2,8
Sønderborg	-1,0	-2,7	-0,5
Thisted	-3,3	7,7	-8,1
Tønder	-1,1	2,2	-1,8
Tårnby	-4,8	-2,5	-5,7
Vallensbæk	0,6	-8,7	3,8
Varde	0,3	0,0	0,5
Vejen	-0,3	-1,0	0,2
Vejle	0,9	-0,8	1,2
Vesthimmerland	-3,4	-6,3	-2,8
Viborg	2,5	1,8	2,6
Vordingborg	-0,4	-0,7	-0,1
Aabenraa	5,4	1,5	6,4
Aalborg	-0,6	1,3	-1,3
Aarhus	-2,8	-4,0	-2,5

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

4 Unge i restgruppen berørte af sociale karakteristika

Tabel 5

Andel i restgruppen i 2017 fordelt på antal indikatorer for kriminalitet, misbrug, psykisk sygdom og sociale foranstaltninger, pct.

Kommune	Ingen indikatorer	Én indikator	To indikatorer	Tre eller fire indikatorer
Albertslund	48,53	29,71	17,35	4,41
Allerød	49,23	30,77	15,38	4,62
Assens*	51,03	28,45	15,54	4,99
Ballerup*	48,03	30,85	17,18	3,93
Billund	52,86	31,07	12,14	3,93
Bornholm	36,34	32,11	21,41	10,14
Brøndby	45,68	31,11	14,57	8,64
Brønderslev	43,58	30,07	20,61	5,74
Dragør	66,67	18,33	-	-
Egedal*	55,76	25,35	17,51	1,38
Esbjerg	33,86	31,07	25,67	9,40
Favrskov*	47,24	34,66	16,26	1,84
Faxe	43,21	30,75	16,34	9,70
Fredensborg	53,80	26,90	15,79	3,51
Fredericia*	42,09	36,98	16,30	4,62
Frederiksberg	53,66	28,96	14,31	3,07
Frederikshavn	44,92	34,55	17,28	3,25
Frederikssund*	48,84	29,48	17,63	4,05
Furesø*	56,18	25,84	14,98	3,00
Faaborg-Midtfyn*	43,11	29,32	20,55	7,02
Gentofte	62,31	24,33	8,90	4,45
Gladsaxe	46,02	29,20	18,41	6,37
Glostrup	47,54	31,15	15,85	5,46
Greve	44,81	34,43	14,48	6,28
Gribskov*	47,26	30,55	18,54	3,66
Guldborgsund	37,52	34,21	17,36	10,91
Haderslev	35,88	30,32	22,22	11,57
Halsnæs	42,50	29,69	20,63	7,19
Hedensted	44,44	31,11	18,27	6,17
Helsingør	49,92	26,38	16,11	7,58
Herlev	48,51	24,25	20,52	6,72
Herning	41,65	28,59	20,17	9,58
Hillerød	47,73	27,78	19,95	4,55
Hjørring	45,44	32,86	16,63	5,07
Holbæk	42,25	29,11	17,53	11,11
Holstebro	48,83	26,33	17,41	7,43
Horsens	40,49	35,34	17,42	6,75
Hvidovre*	50,76	27,67	18,08	3,49
Høje-Taastrup	51,58	26,88	15,61	5,93
Hørsholm	67,81	21,92	8,22	2,05
Ikast-Brande	46,00	29,00	16,67	8,33
Ishøj	55,41	29,39	12,16	3,04
Jammerbugt*	37,04	33,60	25,13	4,23
Kalundborg	41,78	34,89	16,84	6,49
Kerteminde	51,04	33,33	11,46	4,17
Kolding	48,46	26,77	17,14	7,63
København	52,04	26,66	16,00	5,30

Kommune	Ingen indikatorer	Én indikator	To indikatorer	Tre eller fire indikatorer
Køge	46,33	27,19	20,93	5,55
Langeland	43,80	31,40	16,53	8,26
Lejre	46,84	32,11	17,89	3,16
Lemvig	47,58	29,03	16,13	7,26
Lolland*	39,20	32,60	21,20	7,00
Lyngby-Taarbæk	52,74	28,77	14,04	4,45
Mariagerfjord	44,66	31,07	16,83	7,44
Middelfart	40,86	28,40	22,96	7,78
Morsø	43,65	25,89	21,83	8,63
Norddjurs	45,56	31,23	15,76	7,45
Nordfyns	46,69	29,04	17,65	6,62
Nyborg	41,85	30,40	17,18	10,57
Næstved	44,33	31,51	18,56	5,61
Odder	38,07	33,52	23,30	5,11
Odense	45,06	28,93	17,62	8,39
Odsherred*	41,40	30,99	19,85	7,75
Randers	44,07	29,63	18,24	8,06
Rebild	47,09	28,16	21,36	3,40
Ringkøbing-Skjern	47,07	28,60	17,34	6,98
Ringsted	50,62	31,48	14,51	3,40
Roskilde	43,78	32,10	15,67	8,45
Rudersdal	50,17	30,43	16,05	3,34
Rødovre	45,90	33,88	17,76	2,46
Silkeborg	44,69	28,70	19,66	6,95
Skanderborg	51,30	25,87	18,26	4,57
Skive*	36,91	30,67	25,94	6,48
Slagelse*	47,24	27,76	18,97	6,03
Solrød	50,35	26,24	17,73	5,67
Sorø*	44,02	27,03	21,62	7,34
Stevns	46,47	31,76	15,88	5,88
Struer	33,94	33,94	21,82	10,30
Svendborg	39,22	31,63	19,43	9,72
Syddjurs	47,71	30,00	15,71	6,57
Sønderborg	42,33	32,47	17,93	7,27
Thisted	43,68	29,95	17,86	8,52
Tønder	40,67	29,67	18,33	11,33
Tårnby	59,56	20,83	15,44	4,17
Vallensbæk	52,48	37,62	-	-
Varde	38,61	31,89	19,90	9,59
Vejen	39,24	28,34	20,71	11,72
Vejle*	47,28	30,78	17,47	4,47
Vesthimmerland*	40,93	32,38	21,50	5,18
Viborg	38,08	32,38	20,84	8,70
Vordingborg*	46,50	30,35	18,29	4,86
Aabenraa	33,64	30,14	21,03	15,19
Aalborg	40,48	34,82	18,78	5,92
Aarhus	43,07	30,10	21,03	5,79
Lands gennemsnit	45,50	29,76	17,92	6,81

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn. * Angiver at kommunen ikke har godkendt misbrugsdata for 2017, og i kommunens opgørelse indgår derfor kun 3 indikatorer. Kommunerne er derfor ikke direkte sammenlignelige med kommuner med godkendt misbrugsdata.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

5 Unge der løftes ud af restgruppen fordelt på uddannelse og beskæftigelse

Tabel 6

Andel unge der løftes ud af restgruppen imellem 2016 og 2017, fordelt efter om de udgår til hhv. uddannelse eller beskæftigelse, pct.

Kommune	Uddannelse	Beskæftigelse
Albertslund	65,38	34,62
Allerød	73,47	26,53
Assens	70,90	29,10
Ballerup	58,23	41,77
Billund	74,55	25,45
Bornholm	57,83	42,17
Brøndby	66,96	33,04
Brønderslev	73,24	26,76
Dragør	60,00	40,00
Egedal	61,45	38,55
Esbjerg	78,40	21,60
Favrskov	58,24	41,76
Faxe	65,81	34,19
Fredensborg	54,12	45,88
Fredericia	81,48	18,52
Frederiksberg	67,76	32,24
Frederikshavn	75,20	24,80
Frederikssund	62,39	37,61
Furesø	68,67	31,33
Faaborg-Midtfyn	79,37	20,63
Gentofte	60,22	39,78
Gladsaxe	74,74	25,26
Glostrup	63,93	36,07
Greve	66,10	33,90
Gribskov	58,89	41,11
Guldborgsund	74,27	25,73
Haderslev	70,07	29,93
Halsnæs	62,86	37,14
Hedensted	57,45	42,55
Helsingør	61,76	38,24
Herlev	60,00	40,00
Herning	69,84	30,16
Hillerød	59,22	40,78
Hjørring	77,99	22,01
Holbæk	68,25	31,75
Holstebro	67,89	32,11
Horsens	72,83	27,17
Hvidovre	65,12	34,88
Høje-Taastrup	66,47	33,53
Hørsholm	57,89	42,11
Ikast-Brande	67,02	32,98
Ishøj	64,44	35,56
Jammerbugt	63,64	36,36
Kalundborg	70,86	29,14
Kerteminde	70,69	29,31
Kolding	67,13	32,87
København	65,05	34,95

Kommune	Uddannelse	Beskæftigelse
Køge	58,24	41,76
Langeland	68,18	31,82
Lejre	60,66	39,34
Lemvig	58,97	41,03
Lolland	68,53	31,47
Lynghby-Taarbæk	63,44	36,56
Mariagerfjord	79,17	20,83
Middelfart	76,34	23,66
Morsø	75,00	25,00
Norddjurs	75,56	24,44
Nordfyns	81,58	18,42
Nyborg	79,76	20,24
Næstved	73,45	26,55
Odder	80,00	20,00
Odense	76,26	23,74
Odsherred	66,67	33,33
Randers	78,01	21,99
Rebild	66,67	33,33
Ringkøbing-Skjern	64,29	35,71
Ringsted	64,95	35,05
Roskilde	68,86	31,14
Rudersdal	60,49	39,51
Rødovre	58,33	41,67
Silkeborg	63,21	36,79
Skanderborg	66,06	33,94
Skive	79,59	20,41
Slagelse	71,47	28,53
Solrød	51,61	48,39
Sorø	64,36	35,64
Stevns	55,56	44,44
Struer	81,58	18,42
Svendborg	77,78	22,22
Syddjurs	69,32	30,68
Sønderborg	65,90	34,10
Thisted	67,47	32,53
Tønder	68,75	31,25
Tårnby	58,76	41,24
Vallensbæk	63,64	36,36
Varde	77,50	22,50
Vejen	70,37	29,63
Vejle	69,17	30,83
Vesthimmerland	61,22	38,78
Viborg	69,23	30,77
Vordingborg	70,80	29,20
Aabenraa	72,06	27,94
Aalborg	73,73	26,27
Aarhus	71,92	28,08
Landsgennemsnit	69,02	30,98

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

6 Anciennitet blandt unge i restgruppen

Tabel 7

Andelen af unge imellem 18-24 år, i restgruppen i 2017, der har været i restgruppen siden 2015, pct.

Kommune	Restgruppen 2015-2017
Albertslund	34,4
Allerød	32,3
Assens	27,9
Ballerup	40,5
Billund	32,1
Bornholm	38,4
Brøndby	35,8
Brønderslev	35,8
Dragør	31,1
Egedal	29,2
Esbjerg	36,3
Favrskov	36,1
Faxe	33,2
Fredensborg	38,3
Fredericia	31,0
Frederiksberg	33,3
Frederikshavn	36,6
Frederikssund	34,1
Furesø	31,1
Faaborg-Midtfyn	35,4
Gentofte	33,6
Gladsaxe	38,7
Glostrup	31,9
Greve	34,8
Gribskov	30,7
Guldborgsund	32,3
Haderslev	33,7
Halsnæs	35,8
Hedensted	39,6
Helsingør	39,1
Herlev	32,7
Herning	42,1
Hillerød	31,1
Hjørring	33,1
Holbæk	35,9
Holstebro	39,9
Horsens	39,3
Hvidovre	34,6
Høje-Taastrup	35,3
Hørsholm	36,0
Ikast-Brande	32,5
Ishøj	37,5
Jammerbugt	42,7
Kalundborg	37,8
Kerteminde	36,1
Kolding	35,1
København	39,3

Kommune	Restgruppen 2015-2017
Køge	36,4
Langeland	41,4
Lejre	35,8
Lemvig	46,2
Lolland	39,1
Lyngby-Taarbæk	30,2
Mariagerfjord	37,4
Middelfart	36,8
Morsø	36,0
Norddjurs	32,6
Nordfyns	33,3
Nyborg	31,2
Næstved	29,6
Odder	45,1
Odense	36,0
Odsherred	43,1
Randers	39,3
Rebild	38,6
Ringkøbing-Skjern	38,1
Ringsted	35,5
Roskilde	32,3
Rudersdal	27,6
Rødovre	35,7
Silkeborg	35,3
Skanderborg	34,1
Skive	39,0
Slagelse	35,2
Solrød	29,5
Sorø	39,8
Stevns	37,3
Struer	37,9
Svendborg	36,1
Syddjurs	33,1
Sønderborg	29,3
Thisted	38,2
Tønder	30,4
Tårnby	33,3
Vallensbæk	28,6
Varde	42,6
Vejen	38,8
Vejle	32,0
Vesthimmerland	41,5
Viborg	39,3
Vordingborg	33,8
Aabenraa	30,6
Aalborg	38,7
Aarhus	41,2
Landsgennemsnit	36,5

Anm.: Læsø, Ærø, Fanø og Samsø er ekskluderet af opgørelsen grundet diskretionshensyn.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Bilag 3: Metode

Unge uden uddannelse eller beskæftigelse

Økonomi- og
Indenrigsministeriets
BENCHMARKINGENHED

Publikationen kan hentes på hjemmesiden for
Økonomi- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed:
www.oimb.dk

Henvendelse om publikationen kan ske til kontaktpersonen
på analysen, som fremgår af hjemmesiden.

Indhold

1. Afgrænsninger	3
1.1 Unge i restgruppen 2017	3
1.2 Unge der løftes ud af restgruppen imellem 2016 og 2017	4
1.3 Håndtering af flytninger imellem kommuner.....	4
1.4 Dataoversigt.....	5
2. Opmærksomhedspunkter ved benchmarking.....	6
3. Regressionstabeller	8
4. Afdækning af tiltag til inspiration i kommunerne.....	15
4.1 Oversigt over interviewpersoner.....	16

1. Afgrænsninger

1.1 Unge i restgruppen 2017

I definitionen, der bruges i denne rapport, af hvornår en ung er en del af restgruppen tages udgangspunkt i befolkningen, der i 4. kvartal 2017 var imellem 15 og 24 år. Oplysninger om disse unges uddannelsesstatus og beskæftigelse kobles på fra en række forskellige registre. Herudfra sorteres personer, som er i uddannelse, beskæftigelse eller har fuldført en ungdomsuddannelse fra. De tilbageværende unge udgør restgruppen i 2017.

De konkrete kriterier for, hvornår en person frasorteres, og hvilke registre informationen stammer fra, er angivet i tabel 1.1. I tabel 1.2 er eksempler på restgruppeafgrænsningen vist for en række udvalgte uddannelser.

Tabel 1.1

Identifikation af unge i restgruppen

Oplysning	Register	Udvælgelseskriterier
Uddannelsesoplysninger	KOTRE DREAM (uge 39, 2017) UDDA (2017)	<ul style="list-style-type: none">Den unge er ikke i gang med en uddannelseDen unge har ikke gennemført en ungdomsuddannelseDen unge har ikke gennemført en STU/KUUDen unge modtager ikke SUDen unge har fuldført 8. klasse
Beskæftigelsesoplysninger	BFL (September 2017) RAS (2016)	<ul style="list-style-type: none">Den unge er ikke i beskæftigelse over 18 timer om ugenDen unge er ikke registreret som selvstændig i 2016
Øvrige	DREAM (uge 39, 2017)	<ul style="list-style-type: none">Den unge modtager ikke førtidspension, overgangsydelse eller efterløn

Anm.: Oplysninger om selvstændige stammer fra den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS), som endnu ikke er opdateret med 2017 tal. Derfor benyttes 2016 data. Se desuden tabel 1.2 for en uddybende liste over uddannelser der medtages i restgruppen

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 1.2

Angivelse af, hvorvidt en ung medtages i restgruppen fordelt på udvalgte uddannelser

	I gang med uddannelse	Fuldført uddannelse
EGU	Nej	Nej
KUU	Nej	Nej
STU	Nej	Nej
Produktionsskole	Ja	Ja
OBU	Ja	Ja
FVU	Ja	Ja
AVU	Ja	Ja

Anm.: De unge i OBU, FVU og AVU medtages ikke i restgruppen, såfremt de modtager SU eller SVU. Af datamæssige årsager er det ikke muligt at opgøre, hvorvidt en ung er i gang med en produktionsskoleuddannelse, og de indgår derfor i restgruppen. På samme måde kan det ikke opgøres om en ung samlet set har en kompetencegivende uddannelse ved hjælp af enkelttag fra eksempelvis AVU og disse indgår derfor også i restgruppen.

Opgørelserne, der anvendes til at identificere de unge i restgruppen, er udarbejdet med udgangspunkt i målinger på et bestemt tidspunkt - i dette tilfælde september 2017. Derfor skal opgørelsen af unge i restgruppen anses som et punktnedslag. Der tages således ikke højde for, om de unge i

løbet af året har været i beskæftigelse eller uddannelse eller mellem to opgørelsestidspunkter i forskellige år.

Andel unge i restgruppen

I beregningen af andelen af unge i restgruppen, udgør personer i restgruppen tælleren og nævneren udgøres af unge imellem 15 og 24 år, der som minimum har fuldført 8. klasse i en dansk folkeskole.

$$\text{Andel i restgruppen 2017} = \frac{\text{Antal unge i restgruppen}}{\text{Antal unge der har fuldført min. 8 klasse}}$$

1.2 Unge der løftes ud af restgruppen imellem 2016 og 2017

I analysen ses der, ud over andelen af unge i restgruppen, også på, hvor stor en andel, der løftes ud af restgruppen, fra den 30. september 2016 til den 30. september 2017. Restgruppen i denne del af analysen er defineret som beskrevet i afsnit 1.1

Hvis en ung optræder i restgruppen i 2016 og 2017, konkluderes det, at den unge ikke er blevet løftet ud af restgruppen. Er den unge ikke i populationen for restgruppen i 2017 men var det i 2016, konkluderes det, at den unge er blevet løftet ud af restgruppen. At der i analysen fokuseres på overgangen imellem 2016 og 2017 og ikke en længere periode, skal ses i lyset af to faktorer. For det første er det vigtigt at have fokus på, at de unge er kortest tid mulig i restgruppen og størstedelen bør kunne løftes ud efter et helt år i restgruppen. For det andet vil en længere periode øge problematikken vedrørende flytninger imellem kommuner, som gennemgået i afsnit 1.3 herunder.

Yderligere, identificeres det om de unge er overgået til uddannelse, beskæftigelse eller i øvrigt er udtrådt af restgruppen. De få unge (221 personer) der er overgået til eksempelvis førtidspension eller skånejob, er døde eller fraflyttet landet sorteres i denne opgørelse fra så de hverken indgår i tælleren eller nævneren, for at undgå at disse påvirker andelen af unge der løftes ud af restgruppen. Der ses altså kun på overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

Beregningen af andelen der løftes ud af restgruppen ser således ud:

$$\text{Andel løftet ud 2016 – 2017} = \frac{\text{Antal unge i restgruppen i 2016 men ikke i restgruppen 2017}}{\text{Antal unge i restgruppen 2016}}$$

1.3 Håndtering af flytninger imellem kommuner

Der vil være en del af de unge i restgruppen, der flytter kommune imellem de to opgørelsestidspunkter den 30. september 2016 og den 30. september 2017. Det kan have en betydning for niveauerne på kommunalt plan, når andelen af unge, der løftes ud af restgruppen, udregnes. For at tage højde for dette, er der udarbejdet følgende regel som dikterer, hvilken kommune den unge henføres til. Reglen fremgår af tabel 1.3

Tabel 1.3

Flytteregel for unge der skifter status og kommune

Hændelse	Opgørelseskommune
Den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse, og flytter derefter kommune	Fraflytningskommune
Den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse mindre end 2 måneder (60 dage) efter, at have skiftet kommune	Fraflytningskommune
Den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse 2 eller flere måneder efter, at have flyttet kommune	Tilflytningskommune

Reglen påvirker kun unge som både løftes ud af restgruppen imellem de to opgørelsestidspunkter og samtidig flytter kommune. De unge, der løftes ud af restgruppen identificeres, og bopælskommunen sammenlignes på de to opgørelsestidspunkter i de to år for at bestemme, om den unge er flyttet eller ej. Den konkrete flyttedato identificeres ud fra flytteregistret.

1.4 Dataoversigt

Analysen baserer sig hovedsageligt på registerdata fra Danmarks Statistik. I tabel 1.4 er de benyttede variable i analysen dokumenteret med den konkrete kilde.

Tabel 1.4

Oversigt over benyttede variable i analysen

Variabel	Register	Særlige opmærksomhedspunkter
Kriminalitet	KRAF, KRMS	Betingede, ubetingede eller bøddomme efter straffeloven medtages siden 2014.
Sociale forhold	BUA, BUAS, BUFO	Anbringelser og forebyggende foranstaltninger medtages fra hele den unges levetid.
Misbrug	VBGSH, NAB	79 kommuner har godkendt data for 2017 og indgår i opgørelsen.
Psykiatriske diagnoser	Landspatientregisteret	Psykiatriske diagnoser er afgrænset til kontakt med et psykiatrisk sygehus eller registreret psykiatrisk diagnose indenfor de sidste 5 år.
Berigelseskriminalitet	KRAF, KRMS	Berigelseskriminalitet afgrænses ligesom kriminalitet generelt, men kun en række specifikke gerningskoder indgår. Disse fremgår af tabel 1.5.
Herkomst	BEF	
Køn	BEF	
Alder	BEF	
Forældres uddannelsesniveau	UDDA	Manglende uddannelsesinformationer kodes som "ukendt uddannelse".
Er den unge blevet forælder som teenager	BEF	
Antal børn	FAM	
Er den unge barn af mindst en teenageforælder	BEF	
Kontakt til somatik	SSSY	
Kontakt til almenpraksis	SSSY	
Kontakt til speciallæge	SSSY	
Kontakt til øvrig praksis	SSSY	
Ledighedsprocent i pendlingsopland	AUS08	Pendlingsområder er defineret som i Danmarks Statistiks rapport 'Er store arbejdsmarkeder mere produktive end små?'

Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsskole	SOGN, UVMs institutionsregister og egne beregninger	Afstanden beregnes som fugleflugtsafstanden fra midtpunktet i bopælssognet til nærmeste erhvervsskole.
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	SOGN, UVMs institutionsregister og egne beregninger	Afstanden beregnes som fugleflugtsafstanden fra bopælssognet til nærmeste gymnasiale uddannelsesinstitution.
Karaktergennemsnit	UDFK	
Fravær i udskolingen	Eksterne data fra STIL	
Produktionsskoleforløb	UDPR	
Kursist	VEUV	

Tabel 1.5

Oversigt over kriminalitet defineret som berigelseskriminalitet

Gerningskode	Beskrivelse
1304	Dokumentfalsk
1308	Dokumentfalsk m. check
1316	Indbrud i bank., forretning. mv.
1320	Indbrud i beboelser
1324	Indbrud i ubeboede bebyggelser
1328	Tyveri fra bil, båd mv.
1332	Butikstyverier mv.
1336	Andre tyverier
1339	Tyveri/brugstyveri af køretøj
1342	Tyveri/brugstyveri af knallert
1345	Tyveri/brugstyveri af cykel
1348	Tyveri/brugstyveri af andet
1351	Ulovlig omgang med hittegods
1354	Underslæb
1357	Bedrageri
1363	Mandatsvig
1366	Afpresning og åger
1376	Hæleri
1376	Skyldnersvig
1380	Røveri
1384	Grov skattesvig mv.
1398	Berigelsesforbrydelse og formuekrænkelser

2. Opmærksomhedspunkter ved benchmarking

Benchmarkingindikatoren er et estimeret tal, som er behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Det betyder, at der ikke skal tolkes for håndfast på den konkrete rangering af kommunerne på baggrund af benchmarkingindikatoren. Af den årsag illustreres resultaterne for kommunernes benchmarkingindikator inddelt i kvintiler, således at der kun skelnes mellem de kommuner, der ligger i den bedste femtedel, næstbedste femtedel, midterste femtedel, næst dårligste femtedel og dårligste femtedel.

Meknikken ved en regressionsmodel gør desuden, at man ikke kan konkludere noget om størrelsen på den generelle andel af unge i restgruppen eller andelen af unge, der løftes ud af restgruppen. Man kan således ikke konkludere, at de kommuner, der klarer sig godt i benchmarkinganalyserne, ikke potentielt kan sænke deres andel yderligere. Det anbefales derfor, at alle kommuner forholder sig til tallene i denne analyse og læser del II af analysen, hvor en række tiltag med henblik på at nedbringe andelen af unge i restgruppen er beskrevet til inspiration for kommunernes videre arbejde med området.

Diskussion af kommunernes rammevilkår

I benchmarkinganalysen tages der højde for, at kommunerne opererer under forskellige rammevilkår. Et rammevilkår beskriver en faktor der kan påvirke eksempelvis andelen af unge i restgruppen, som kommunen ikke kan påvirke på kort eller mellemlang sigt. Det kan eksempelvis dreje sig om befolknings sammensætningen i kommunen. Der er så vidt muligt forsøgt at tage højde for alle relevante rammevilkår, men der kan være andre forhold, udover de variable der medtages i analyserne, som er relevante at tage højde for, men som ikke har været muligt at inddrage. Det gælder eksempelvis den enkeltes motivation og netværk. Sådanne forhold er vanskelige at finde gode mål for i registerdata og tages derfor ikke i betragtning i denne analyse.

I analysen er der desuden inkluderet en række variable, som kommunerne kan have haft en direkte indflydelse på. Det er blandt andet oplysninger om eventuelle anbringelser og forebyggende foranstaltninger i de unges barndom. Det kan diskuteres, om nogle af disse forhold er egentlige rammevilkår for kommunerne eller ej. På den ene side har kommunerne haft mulighed for at påvirke, om individerne på et tidspunkt har modtaget en forebyggende foranstaltning eller er blevet anbragt. Det skyldes, at kommunerne har mulighed for på et tidligt tidspunkt at gøre en indsats, så den unge ikke bliver anbragt. På den anden side er der tale om forhold, som den enkelte kommune i sit arbejde med at nedbringe andelen af unge i restgruppen ikke har mulighed for at påvirke på kort sigt. Modtagelse af sociale foranstaltninger som barn betragtes derfor i analysen som et rammevilkår for kommunens nuværende indsats, da det kan være et udtryk for den enkelte unges mulighed for tilknytning til uddannelse eller beskæftigelse i dag.

3. Regressionstabeller

I tabel 3.6 ses regressionsresultaterne for andelen i restgruppen i 2017. I en logistisk regression er størrelsen på parameterestimatet ikke af betydning, udelukkende retningen. Et negativt fortegn betegner således at variabelen påvirker sandsynligheden for at være i restgruppen nedad. Størrelsen af påvirkningen fra en variabel skal i stedet aflæses i odds ratioen.

Tabel 3.6

Regressionsoutput, andel i restgruppen 2017 18-24 årige

Variabel	Parameterestimat (Standardfej)l	Odds ratio
Køn (reference: Mænd)	-0,15** (0,01)	0,74
Alder	1,58** (0,03)	4,87
Alder ²	-0,04** (0,00)	0,96
<i>Herkomst (reference: Dansk herkomst)</i>		
Ikke vestlig efterkommer	-0,06** (0,02)	1,24
Ikke vestlig indvandr	0,07** (0,03)	1,42
Vestlig efterkommer	-0,05 (0,06)	1,26
Vestlig indvandr	0,32** (0,04)	1,82
<i>Fars uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,27** (0,01)	0,55
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	-0,33** (0,02)	0,52
Ukendt uddannelse	0,32** (0,01)	1,00
Ungdomsuddannelse	-0,04** (0,01)	0,69
<i>Mors uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,28** (0,01)	0,54
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	-0,38** (0,02)	0,49
Ukendt uddannelse	0,38** (0,02)	1,05
Ungdomsuddannelse	-0,05** (0,01)	0,68
<i>Øvrige variable</i>		
Er den unge blevet forælder som teenager?	0,32** (0,02)	1,89
Antal børn	0,12** (0,01)	1,27
Er den unge barn af mindst en teenageforælder	0,33** (0,03)	1,39
Kontakt til somatik	0,04** (0,01)	1,07
Antal kontakter til somatik	0,02** (0,00)	1,02
Kontakt til almenpraksis	-0,09** (0,01)	0,84
Antal kontakter til almenpraksis	0,02** (0,00)	1,02
Kontakt til speciallæge	-0,01* (0,01)	0,98
Kontakt til øvrig praksis	-0,12** (0,01)	0,79
Anbringelse	0,16** (0,01)	1,39
Forebyggende foranstaltning	0,37** (0,01)	2,09
Psykiatrisk diagnose	0,67** (0,01)	3,85
Kriminalitet	0,58** (0,01)	3,21
Ledighedsprocent i pendlingsopland	0,03** (0,01)	1,03
Afstand fra bopælsogn til nærmeste erhvervsskole	0,01** (0,00)	1,01

Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	0,003** (0,00)	1,00
---	----------------	------

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 3.7 er regressionsresultaterne for andelen i restgruppen vist for aldersgruppen 15-17 årige.

Tabel 3.7

Regressionsoutput, andel i restgruppen 2017 15-17 årige

Variabel	Parameterestimat (Standardfej)l)	Odds ratio
Køn	-0,03** (0,01)	0,95
<i>Herkomst (reference: Dansk herkomst)</i>		
Ikke-vestlig efterkommer	-0,29** (0,05)	0,79
Ikke-vestlig indvandrer	-0,16** (0,06)	0,89
Vestlig efterkommer	0,01 (0,12)	1,07
Vestlig indvandrer	0,49** (0,08)	1,72
<i>Fars uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,30** (0,03)	0,55
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	-0,17** (0,04)	0,62
Ukendt uddannelse	0,26** (0,03)	0,96
Ungdomsuddannelse	-0,08** (0,02)	0,68
<i>Mors uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,32** (0,02)	0,53
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	-0,28** (0,04)	0,55
Ukendt uddannelse	0,39** (0,05)	1,07
Ungdomsuddannelse	-0,11** (0,02)	0,65
<i>Øvrige variable</i>		
Er den unge blevet forælder som teenager?	0,05* (0,03)	1,11
Kontakt til somatik	0,03** (0,01)	1,07
Antal kontakter til somatik	0,00 (0,00)	1,00
Kontakt til almenpraksis	0,01 (0,02)	1,02
Antal kontakter til almenpraksis	0,04** (0,00)	1,04
Kontakt til speciallæge	0,00 (0,01)	1,00
Kontakt til øvrig praksis	-0,08** (0,02)	0,86
Anbringelse	0,08** (0,02)	1,17
Forebyggende foranstaltning	0,40** (0,02)	2,23
Psykiatrisk diagnose	0,46** (0,01)	2,50
Kriminalitet	0,53** (0,02)	2,89
Ledighedsprocent i pendlingsopland	-0,02 (0,02)	0,98
Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsskole	-0,001 (0,00)	1,00
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	-0,01** (0,00)	0,99

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 3.8 er regressionsresultaterne for andelen i restgruppen vist for aldersgruppen 18-24 årige.

Tabel 3.8

Regressionsoutput, andel i restgruppen 2017 18-24 årige

Variabel	Parameterestimat (Standardfejl)	Odds ratio
Køn (reference: Mænd)	-0,19** (0,01)	0,69
Alder	0,04 (0,07)	1,00
Alder2	0,00* (0,00)	0,00
<i>Herkomst (reference: Dansk herkomst)</i>		
Ikke-vestlig efterkommer	0,00 (0,03)	1,40
Ikke-vestlig indvandrer	0,12** (0,03)	1,57
Vestlig efterkommer	-0,06 (0,06)	1,31
Vestlig indvandrer	0,28** (0,05)	1,85
<i>Fars uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,26** (0,02)	0,55
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	-0,42** (0,02)	0,47
Ukendt	0,35** (0,02)	1,00
Ungdomsuddannelse	-0,02** (0,01)	0,69
<i>Mors uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,26** (0,01)	0,54
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	-0,46** (0,03)	0,44
Ukendt	0,40** (0,02)	1,05
Ungdomsuddannelse	-0,03** (0,01)	0,68
<i>Øvrige variable</i>		
Barn som teenager	0,35** (0,03)	2,00
Barn af mindst en teenageforælder	0,13** (0,01)	1,30
Antal børn	0,28** (0,03)	1,33
Kontakt til somatik	0,03** (0,01)	1,07
Antal kontakter til somatik	0,03** (0,00)	1,03
Kontakt til almen praksis eller ej	-0,12** (0,01)	0,78
Antal kontakter til almen praksis	0,02** (0,00)	1,02
Kontakt til speciallæge eller ej	-0,02** (0,01)	0,96
Kontakt til øvrig praksis eller ej	-0,14** (0,01)	0,76
Anbringelse	0,18** (0,01)	1,44
Forebyggende foranstaltning	0,37** (0,01)	2,08
Psykiatrisk diagnose	0,74** (0,01)	4,36
Kriminalitet	0,59** (0,01)	3,26
Ledighedsprocent i pendlingsopland	0,06** (0,01)	1,06
Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsskole	0,01** (0,00)	1,01
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	0,005** (0,00)	1,01

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 3.9 er regressionsresultaterne for overgang fra restgruppen 2016-2017 vist. Et negativt fortegn i denne sammenhæng, skal tolkes som at variabelen påvirker sandsynligheden for at blive løftet ud af restgruppen negativt.

Tabel 3.9		
Regressionsoutput, overgang fra restgruppen 2016-2017 15-24 årige		
Variabel	Parameterestimat (Standardfej)l	Odds Ratio
Køn (reference: Mænd)	0,07** (0,01)	1,15
Alder	-0,90** (0,07)	0,41
Alder ²	0,02** (0,00)	1,02
<i>Herkomst (reference: Dansk herkomst)</i>		
Ikke-vestlig efterkommer	-0,06 (0,04)	0,78
Ikke-vestlig indvandrer	0,06 (0,05)	0,88
Vestlig efterkommer	-0,02 (0,11)	0,82
Vestlig indvandrer	-0,16** (0,08)	0,71
<i>Fars uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	0,08** (0,03)	1,21
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,13** (0,04)	1,27
Ukendt	-0,13** (0,03)	0,98
Ungdomsuddannelse	0,03 (0,02)	1,14
<i>Mors uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	0,03 (0,02)	1,16
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,09** (0,04)	1,24
Ukendt	-0,07* (0,04)	1,05
Ungdomsuddannelse	0,07** (0,02)	1,21
<i>Øvrige variable</i>		
		0,00
Antal børn	0,20** (0,04)	1,22
Antal kontakter til somatik	-0,01** (0,00)	0,99
Kontakt til almen praksis eller ej	0,11** (0,01)	1,25
Antal kontakter til almen praksis	-0,01** (0,00)	0,99
Psykiatrisk diagnose	-0,36** (0,01)	0,49
Anbringelse	-0,14** (0,02)	0,75
Forebyggende foranstaltning	-0,16** (0,01)	0,72
Kriminalitet	-0,11** (0,02)	0,80
Ledighedsprocent i pendlingsopland	-0,04** (0,02)	0,96
Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsskole	0,003** (0,00)	1,00
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	-0,003** (0,00)	1,00

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 3.10 er regressionsresultaterne for overgang fra restgruppen 2016-2017 vist, for aldersgruppen 15-17 årige

Tabel 3.10

Regressionsoutput, overgang fra restgruppen 2016-2017 15-17 årige

Variabel	Parameterestimat (Standardfejl)	Odds Ratio
Køn (reference: Mænd)	0,52** (0,20)	1,20
<i>Herkomst (reference: Dansk herkomst)</i>		
Ikke-vestlig efterkommer	0,31** (0,09)	1,06
Ikke-vestlig indvandrer	-0,01 (0,12)	0,76
Vestlig efterkommer	0,14 (0,23)	0,89
Vestlig indvandrer	-0,71** (0,15)	0,38
<i>Fars uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	0,13** (0,06)	1,47
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,43** (0,08)	1,96
Ukendt	-0,27** (0,06)	0,98
Ungdomsuddannelse	-0,04 (0,04)	1,23
<i>Mors uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	0,20** (0,05)	1,41
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,23** (0,08)	1,45
Ukendt	-0,39** (0,09)	0,79
Ungdomsuddannelse	0,10** (0,04)	1,28
<i>Øvrige variable</i>		
Antal børn	-0,84 (0,59)	0,43
Antal kontakter til somatik	-0,01** (0,01)	0,99
Kontakt til almen praksis eller ej	0,10** (0,03)	1,21
Antal kontakter til almen praksis	-0,01** (0,00)	0,99
Psykiatrisk diagnose	-0,34** (0,03)	0,51
Anbringelse	-0,21** (0,04)	0,65
Forebyggende foranstaltning	-0,21** (0,03)	0,65
Kriminalitet	-0,21** (0,03)	0,66
Ledighedsprocent i pendlingsopland	-0,19** (0,04)	0,83
Afstand fra bopælsogn til nærmeste erhvervsskole	0,0002 (0,00)	1,00
Afstand fra bopælsogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	0,002 (0,00)	1,00

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 3.11 er regressionsresultaterne for overgang fra restgruppen 2016-2017 vist, for aldersgruppen 18-24 årige

Tabel 3.11

Regressionsoutput, overgang fra restgruppen 2016-2017 18-24 årige

	Parameterestimat (Standardfejl)	Odds Ratio
Køn (reference: Mænd)	0,06** (0,01)	1,14
Alder	0,01 (0,14)	1,01

Alder ²	0,00 (0,00)	1,00
<i>Herkomst (reference: Dansk herkomst)</i>		
Ikke-vestlig efterkommer	-0,18** (0,05)	0,72
Ikke-vestlig indvandrer	0,05 (0,05)	0,90
Vestlig efterkommer	-0,06 (0,12)	0,82
Vestlig indvandrer	0,04 (0,09)	0,90
<i>Fars uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	0,08** (0,03)	1,14
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,00 (0,05)	1,06
Ukendt	-0,08** (0,03)	0,98
Ungdomsuddannelse	0,05** (0,02)	1,11
<i>Mors uddannelse (reference: Grundskole)</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,01 (0,03)	1,10
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,05 (0,05)	1,16
Ukendt	-0,01 (0,04)	1,10
Ungdomsuddannelse	0,07** (0,02)	1,19
<i>Øvrige variable</i>		
Antal børn	0,20** (0,04)	1,22
Antal kontakter til somatik	-0,01** (0,00)	0,99
Kontakt til almen praksis eller ej	0,12** (0,02)	1,27
Antal kontakter til almen praksis	-0,01** (0,00)	0,99
Psykiatrisk diagnose	-0,37** (0,01)	0,48
Anbringelse	-0,13** (0,02)	0,78
Forebyggende foranstaltning	-0,16** (0,01)	0,73
Kriminalitet	-0,09** (0,02)	0,84
Ledighedsprocent i pendlingsopland	-0,01 (0,02)	0,99
Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsskole	0,005** (0,00)	1,01
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	-0,005** (0,00)	1,00

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

I tabel 3.12 er regressionsresultaterne for overgang fra restgruppen 2016-2017 vist hvor en række risikomarkører er medtaget. I tabellen er også medtaget de gennemsnitlige marginale effekter, som repræsenterer den procentpoint-mæssige påvirkning fra variabelen på sandsynligheden for at løftes ud af restgruppen.

Tabel 3.12

Regression af overgang fra restgruppen 2016-2017, inklusiv risikomarkører

Variabel	Parameterestimat (Standardfejl)	Marginal Effekt (pct.point)
Køn	0,07** (0,01)	1,40
Alder	-0,96** (0,08)	-19,98
Alder ²	0,02** (0,00)	0,40
<i>Herkomst</i>		
Ikke-vestlig efterkommer	-0,06 (0,04)	-1,24
Ikke-vest indvandrer	0,13** (0,05)	2,74

Vestlig efterkommer	-0,10 (0,11)	-2,10
Vestlig indvandr	-0,09 (0,08)	-1,90
<i>Fars uddannelse</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	0,04 (0,03)	0,89
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,10** (0,04)	2,09
Ukendt	-0,09** (0,03)	-1,79
Ungdomsuddannelse	0,01 (0,02)	0,25
<i>Mors uddannelse</i>		
Kort/Mellemlang videregående uddannelse	-0,02 (0,02)	-0,48
Lang videregående uddannelse/Ph.d.	0,05 (0,05)	0,97
Ukendt	-0,02 (0,04)	-0,34
Ungdomsuddannelse	0,06** (0,02)	1,24
<i>Øvrige variable</i>		
Antal børn	0,30** (0,04)	6,29
Kriminalitet	-0,07** (0,02)	-1,45
Antal kontakter til somatik	-0,01** (0,00)	-0,12
Kontakt til almen praksis	0,10** (0,01)	2,14
Antal kontakter til almen praksis	-0,01** (0,00)	-0,24
Psykiatrisk diagnose	-0,30** (0,01)	-6,35
Anbringelse	-0,09** (0,02)	-1,90
Forebyggende foranstaltning	-0,08** (0,01)	-1,76
Ledighedsprocent i pendlingsopland	-0,03 (0,02)	-0,54
Afstand fra bopælssogn til nærmeste erhvervsuddannelse	0,004** (0,00)	0,09
Afstand fra bopælssogn til nærmeste gymnasiale uddannelse	-0,003** (0,00)	-0,05
<i>Risikomarkører</i>		
Deltidsbeskæftiget	0,37** (0,01)	7,76
Kursist	0,14** (0,02)	2,92
Fuldført produktionsskoleforløb	0,34** (0,02)	7,19
Karaktergennemsnit under 2	-0,17** (0,03)	-3,54
Karaktergennemsnit ml. 4-10	0,12** (0,02)	2,58
Karaktergennemsnit over 10	0,51** (0,06)	10,68
Ukendt karaktergennemsnit	-0,47** (0,02)	-9,79
Fraværprocent under 10	0,24** (0,02)	4,93
Fraværprocent over 20	-0,21** (0,03)	-4,46
Ukendt fraværprocent	0,03 (0,02)	0,67

Anm.: ** angiver signifikans på 5 pct. niveau. * angiver signifikans på 10 pct. niveau.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

4. Afdækning af tiltag til inspiration i kommunerne

Undersøgelsen af god praksis baserer sig på casebesøg i syv kommuner, hvor relevante medarbejdere fra forskellige dele af styringskæden på henholdsvis politisk og administrativ niveau har deltaget. Fælles for de syv kommuner er, at de alle er blandt dem, der klarer sig bedst indenfor rapportens hovedindikatorer. Der er desuden lagt vægt på, hvorvidt kommunen klarer sig godt på tværs af aldersgrupperne præsenteret i analysen og hvorvidt resultaterne er robuste på tværs af forskellige år. Således kan der være kommuner, som ikke rangerer blandt de bedste i enkelte kategorier. Generelt set klarer de udvalgte kommuner sig dog markant bedre end forventet. Udover kommunernes placering i benchmarkinganalysen er der i udvælgelsen også lagt vægt på kommunernes geografiske placering og størrelse. De syv udvalgte kommuner er:

- Egedal
- Fredericia
- Mariagerfjord
- Nyborg
- Slagelse
- Viborg
- Aabenraa

Casebesøgene har typisk haft to dages varighed og har bestået af interviews med relevante direktører, afdelingsledere, sagsbehandlere fra primært Jobcenteret og Børn og Unge, skoleledere, UU-vejledere, misbrugs konsulenter mm., ledere af ungdomsuddannelsesinstitutioner samt enkelte erhvervslivsrepræsentanter. Hovedparten af interviews er gennemført ved disse besøg i kommunerne. Enkelte er af logistiske eller tidsmæssige årsager gennemført som telefoninterviews. I afsnit 2.5.1 findes en samlet liste over de personer, der har bidraget til analysen.

Forud for casebesøgene er der gennemført en litteraturgennemgang af de mest relevante undersøgelser på området, som har dannet baggrund for udarbejdelsen af interviewguides. Interviewene har været semi-strukturerede, dvs. der er blevet spurgt ind til de emner, som litteraturgennemgangen viste har betydning for at reducere antallet af unge i restgruppen, men der har også været en åbenhed over for nye perspektiver, fx har alle interviewpersoner givet deres bud på, hvad de mener, er de primære årsager til, at den pågældende kommune har færre unge i restgruppen end forventet.

Alle interviews er transskriberet og kodet i analyseprogrammet Nvivo. Med udgangspunkt i interviewguidene blev der udarbejdet en udførlig kodebog med definitioner af koderne. Der blev derefter foretaget en lukket kodning af alle interview med udgangspunkt i kodebøgerne. Selve analysen af datamaterialet er foregået ved at analysere indholdet i de forskellige koder, bl.a. ved hjælp af displaykonstruktion, hvor der systematisk er ledt efter mønstre i koderne på tværs af interviewene.

4.1 Oversigt over interviewpersoner

	Egedal	Fredericia	Mariagerfjord	Nyborg	Slagelse	Viborg	Aabenraa
Politisk/administrativ ledelse			Direktør for Velfærd • Direktør for Teknik og Erhverv	• Direktør i Nyborg Kommune	• Børn og Ungeleder		• Formand for Børne- og Uddannelsesudvalget
Forvaltning	Chef for Arbejdsmarked og Ydelse Chef for Skole og Dagtilbud Afdelingsleder Jobcenter Jobkonsulent Koordinerende jobkonsulent UU-vejleder SSP-konsulenter	Børn og Ungechef Teamchef Jobcenter Chef UNG Sagsbehandlere Jobcenter Leder UU-Lillebælt UU-vejledere Koordinator ungeindsatsen	Chef for Familie Leder Familierådgivningen Leder af PPR Skolechef Leder SSP og Misbrug Leder Ungeenheden Arbejdsmarkedschef	Leder UU Jobcenterchef Skolechefer Leder Ungeteam Socialrådgivere - ungeteam	Jobcenter Ungeleder Leder UU-Vestsjælland Projektchef, Center for Arbejdsmarked og Beskæftigelse Projektleder, Center for Arbejdsmarked og Beskæftigelse	Arbejdsmarkedschef Familie & rådgivningschef Leder Jobservice & UU Afdelingsleder Jobcenteret for unge under 18 år	Afdelingschef for Jobcenter Chef for Børn og Familie Chef for Sundhed og Social Afdelingschef for Visitation og Rehabilitering Leder UNG-Aabenraa Projektleder Ungekonsulent Socialrådgivere i Børn og Unge Kontorleder uddannelse og kontanthjælp Leder UU Kontorchef Børn og Unge Teamleder i Visitation og Rehabilitering Skolechef
Uddannelsesinstitutioner	• Leder og lærer på 10.klassecenter	• Leder Fredericia Produktionsskole • Underviser IBC Fredericia	• Leder Hobro Produktionsskole • Skoleleder på overbygningsskole og 10. klassecenter • Specialskoleleder	Afdelingsleder Nyborg Gymnasium Leder Produktionsskolen Sønderø Souschef og udskolingsleder, Vibeskolen Leder Nyborg ungdomsskole Afdelingsleder VUC FYN (Nyborg)	• Afdelingsleder STU • Forstander Korsør Produktionsskole	• Leder Ungdomsskolen • Leder Viborg Produktionsskole • Skoleleder Mercantec	• Afdelingsleder og lærer ved SOSU-Syd • Studievejleder Aabenraa Statsskole • Afdelingsleder ved EUC Syd (Aabenraa)
Andet			• Erhvervsplaymaker • Læringsvejleder for plejefamilier	• Direktør og frivillig mentor	• Centerleder, Rusmiddelcenter Slagelse	• Leder, Rusmiddelcenter Viborg	